

Memons in the eyes of Non-Memons

"I know that Memons are a business community. Such a calculative community has really provided encouragement by giving support to the Pakistan Resolution in such emotional words"

Quaid-e-Azam, Karachi 1946

"Knowing as I do the way in which you go about this business of relief, I expected nothing less and I am glad that Quetta sufferers had the advantages of services of the Memon Relief Society. I hope, should unfortunately any natural calamity visit any other part of India, the Society will ever be ready with funds which are so generously subscribed by the members of the Memon Community and others, literally rush, if not fly, to the rescue of the sufferers".

Rajendra Prasad, the then President, All India Congress Committee and later President of India, 1935

"I gained my basic knowledge of Islam from one of the Memon leaders"

Mahatma Gandhi - Ahmedabad 1926

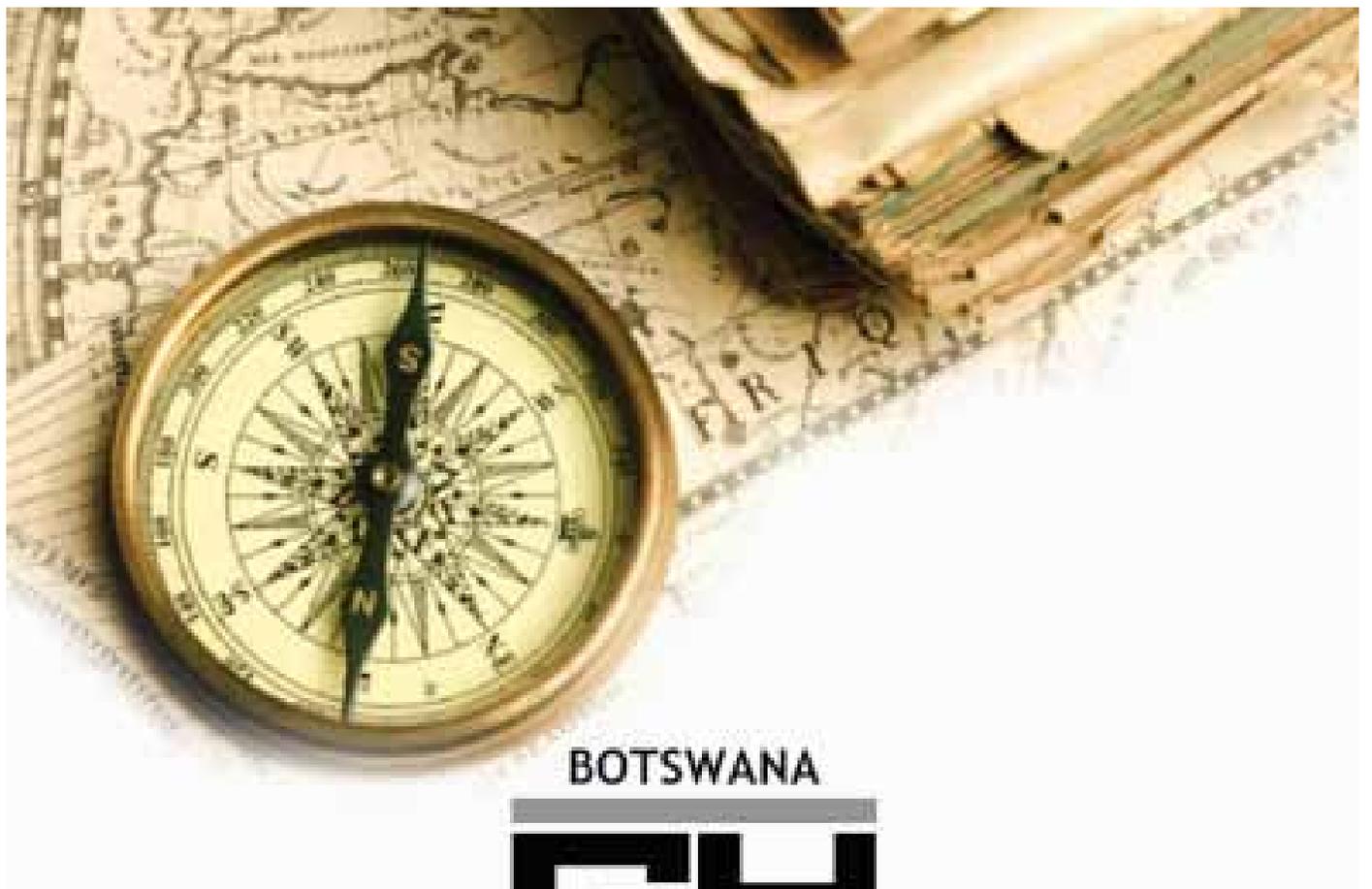
"The Memon community has given a great contribution towards the development of the country"

Prince Karim Aga Khan, Karachi 1964

"The history of Pakistan and the history of Memon Biradari go together. The history of the progress of Pakistan is the history of the progress of Memon Biradari, and the history of the progress of the Memon Biradari is the history of Pakistan"

Gen Zia-ul-Haq, President of Pakistan, Karachi, 1984

BOTSWANA

Gulaam H. Abdoola
Executive Chairman

• **PROPERTY** • **RETAIL** • **WHOLESALE** • **DISTRIBUTION** •

GH Group P.O. Box 41029 Gaborone, Botswana, Tel: (+267) 3105959 Fax: (+267) 3105995
email: gulaam@ghgroup.co.bw

Oh Mankind, indeed we have created you from male and female and made you nations and tribes that may know one another.

Indeed the most noblest of you in the sight of Allah is the most righteous of you.

Indeed, Allah is all knowing and acquainted

Surah 49

Verse 19

Memon Alalam Committee:

Chairman & Chief Editor
Pir Mohammad A. Kaliya

Members:

A. Qadir Usman
Abdur Razzak Thaplalwala
Haji Abdul Razak, WMO Europe Chapter
Umer Abdul Rehman
Altaf Ahmed Vayani
Abdul Razzak Kothari
Rizwan Shakoor
Hina Yahya
Sumera Muhammad
M. Saleem Adam Vayani
Bilal Umer

World Memon Organisation

President:

A. Sattar Dada (Botswana)

Senior Deputy President:

Sir Iqbal Sacranie (U.K.)

Deputy President:

Shoaib Amin Kothawala
(North America)

Secretary General:

Pir Mohammad A. Kaliya (Pakistan)

Deputy Secretary General:

Bashir Sattar (U.K.)

Treasurer:

Muhammad Yousuf Adil (Pakistan)

Deputy Treasurer:

Shahid M. Sangani (Far East)

Vice President (Pakistan Chapter)

Shoaib Ismail Mangroria

Asstt Sec. General:

H.M. Shahzad

Vice President (India Chapter)

A. Majid Ranani

Asst. Sec. General:

Iqbal Memon (Officer)

Vice President (Middle East Chapter)

Iqbal Dawood

Asstt. Sec. General:

Ahmed Shaikhani

Vice President (Europe Chapter)

Dr. Esmail Harunani

Asst. Sec. General

Imran Amin Panaawala

Vice President (Africa Chapter)

Gulaam H. Abdoola

Asstt. Sec. General:

Aslam Kalla

Vice President (Far East Chapter)

Ashraf Sattar Sayani

Asstt. Sec. General

A.C. Saleem

WMO Charitable Foundation:

Chairman

Solly Noor (Africa Chapter)

Deputy Chairman:

Haroon Karim (U.K.)

General Secretary:

Feizul Ayoob (Africa Chapter)

Deputy Gen. Secretary:

Nowsad Gani (U.K.)

Treasurer:

M. H. Umer (Far East Chapter)

Deputy Treasurer:

Mahmood Shaikhani (Pakistan)

CONTENTS

ENGLISH SECTION

4	Join Hands	25	Women's role
6	From the desk of the editor	26	The Etiquettes of seeking knowledge
8	Memon Community in the eyes of non-Memons	29	Minorities in Pakistan
10	Visit report about guests from Madin Munawawah	32	Things successful people do differently
12	Interview meeting with Mr. Ahmed Abdullah	35	There is no tomorrow
13	Abdul Sattar Osman Memon (Advocate)	37	The delight and pleasure swimming
14	Learning Spring 'Fiesta' get together at Dream World	38	Benefits of exercise for the elderly
16	The Karachi Memon Coop. Housing Society Ltd	40	Cancer fighting foods and spices
19	Individually we are one drop together we are an ocean	42	Nutrients
20	The Etiquettes of seeking knowledge	43	Sugar treatment
22	Exemplary qualities of Hazrat Abu Baker R.A.	44	Beat the summer heat
		46	Falsa fever
		47	Dr. Abdul Ghaffar Billoo - A Paediatric Legend

GUJRATI SECTION

- 50 Memon Quamna Bhutkal ma dokio
- 52 Bhen, Panje Ghar me Panji Boli khovani
- 53 Kachba na kathan jeevani dastan
- 55 Late Mohammed Usman Hasham Kath
- 57 Sav Sachi Vato
- 58 Taj
- 59 Hase tenu Ghar Wase
- 60 Tirchi Najre
- 61 Dan ane Danat

URDU SECTION

بچوں کا عالم	63
ٹوٹکے	64
عالم کا دسترخوان	65
مہنگی کلیاں	66
بس کا سفر	67
کیا آپ کے شوہر سے مالی معاملات پر لڑائی ہوئی ہے؟	69
دوستی اور اچھے دوست	71
مشرقی خواتین	72
بہو...	73
چھ روزہ بیوی کا ٹیڑ	74
مسکارا	75
اتحاد برادری	76
عظیم رہنما	77
نماز اہم ترین رکن	78

Published and edited by:
Umer A. Rehman for WMO

Printed by:
Bilal Umar – ADK Printers

Address:

World Memon Organisation
32/8, Street No. 6, Muslim Abad,
Off: Kashmir Road Karachi
email: memonalam@wmopc.com

For online version, please logon to:
www.wmopakistan.com, www.wmopc.com

MISSION OF WMO

The Mission of WMO is to act as the central Memon organisation representing the Memon Community throughout the world and to promote the advancement, upliftment, unity, welfare and well-being of Memons in the world, in all aspects of life and at all times in accordance with and under the guidance of Islamic principles.

MEMBERSHIP

The World Memon Organisation has the following categories of Membership:

1. Apex Bodies (National Bodies)
2. Institutional Members (Regional and Local Bodies) local institutions, foundations, trusts, social welfare organizations, professional institutions, chamber of commerce, educational boards, etc
3. Corporate Members (Commercial Bodies) -
4. Individual Members (Annual or Life Members)
5. Associate Members (any Non-Memon Organizations or Non-Memon Individual)
6. Patrons
7. Trustees of WMO Charitable Foundation (WMOCF)

MEMBERSHIP FEES

Apex Members	US \$500 (Annually)
Institutional Members	US \$250 (Annually)
Corporate Members	US \$500 (Annually)
Annual Membership	US \$50
Life Membership	US \$1,000
Patron `	US \$25,000
Trustee	US \$100,000

NOTES:

1. Subscription for female applicants shall be half the normal fees
2. Subscription for Life Members can be paid in three equal annual installments
3. Subscription for Patrons can be paid in five equal annual installments
4. Subscription for Trustees can be paid in five equal annual installments

SUBSCRIPTION FOR MEMON ALAM

For Pakistan:	Rs. 1000 per annum
For Other Countries:	US \$50 per annum

ADVERTISEMENT TARIFF FOR MEMON ALAM

Back Page	US \$500 per issue
Inside Title Page	US \$400 per issue
Inside Back Page	US \$350 per issue
Other pages	US \$250 per issue

SPECIAL DISCOUNTS

For 12 issues in a year	30%
For 8 issues in a year	20%
For 4 issues in a year	10%

Pulse India

FOODSTUFF (L.L.C.)

P.O.Box: 64617, Al-Ras, Deira, DUBAI (UAE)
Tel: 2291779 Fax: +971-4-2261799 Mobile: +971556875677
E-mail: pulseind@eim.ae Website: www.ranani.com

Manufacturer of Quality Pulses

Pulse India

SPICES & GRAIN PROCESSING LLC.

Factory: P.O. Box 21270 Al-jurf AJMAN (UAE)
Mob: +971504244025 & +971554244025

SINGAPORE OFFICE

Pulse India

OVERSEAS (S) PTE LTD
EXPORT OF PULSES
SINGAPORE

Mohamed Yasin Ranani
Managing Director

Mohamed Asfak Ranani
Managing Director

Memons in the eyes of Non-Memons

“ I wish I were a Memon” This is how His Excellency, Mr. Shaukat Aziz, the then Prime Minister of Pakistan, expressed his thoughts about the Memon Community while inaugurating the 5th Annual General Meeting of WMO which was held at Hotel Sheraton on 14th of April 2007.

Mr. Shaukat Aziz further went on to whole heartedly praised the colossal philanthropic activities of the Memon community so much so that he craved the desire to be one of the Memons.

Mr. Aziz said that Memon Community within the country and abroad have an interest in every field – industry, trade, capital markets and in the media and their contributions are well known to every one.

The Memon Community is basically a peace-loving business community. It is by nature are generous, kind-hearted and charitable people. They are religious, pious, steadfast in their faith and are pursuing the principles of Islam with a great sense of devotion and dedication.

Not only do they support their less fortunate jamat and community members by providing scholarships and other necessities, but also help humanity at large. They have established hospitals, maternity homes, orphanages, schools, colleges, industrial homes and other humanitarian activities. Traditionally the benefits are open for all persons without discrimination of caste, color and creed. All large nation-wide funds start with the donations of Memons and generally they are among the top most donors.

The largest community to migrate to Pakistan at the time of independence was Halai Memons from Gujrati towns of Bantva, Dhoraji, Kutiyana and Vanthali. These Memons were Sunni Muslims of Hanafi school known for their specialization in the Kirana (spice) and textile trades. They were extremely cohesive, frugal, hard working, well-defined into family groups and had an overwhelming commitment to their traditional occupation of commerce either employees or as self employed.

The Memons contribution even before the partition of Sub-Continent was also commendable. Here are some of the quotes narrated by the Leaders other than of Memon Community :

“I gained my basic knowledge of Islam from one of the Memon leaders”.
Mahatma Ghandhi - Ahmedabad 1926

During the devastating earthquake of Quetta in 1935 which played havoc in the area and in which over 35,000 people lost their lives, the contribution of Memon was very well appreciated by non-memons.

“ Knowing as I do the way in which you go about this business of relief, I expected nothing less and I am glad that Quetta sufferers had the advantages of services of the Memon Relief Society. I hope, should unfortunately any natural calamity visit any other part of India, the Society will ever be ready with funds which are so generously subscribed by the members of the Memon Community and others, literally rush, if not fly, to the rescue of the sufferers” .

Rajendra Prasad, the then President, All India Congress Committee and later President of India, 1935

“I am glad to see that business community like Memons is taking keen interest in the politics. This step of the Memons prove that the Muslim League is quite justified in its policies”
Quaid-e-Azam – Calcutta 1938

“I know that Memons are a business community. Such a calculative community has really provided encouragement by giving support to the Pakistan Resolution in such emotional words”.
Quaid-e-Azam, Karachi 1946

“The Memon community has given a great contribution towards the development of the country.
Prince Karim Aga Khan, Karachi 1964

“The history of Pakistan and the history of Memon Biradari go together. The history of the progress of Pakistan is the history of Memon Biradari, and the history of the progress of the Memon Biradari is the history of Pakistan”
Gen Zia-ul-Haq, President of Pakistan, Karachi, 1984

Memons had an extremely high sense of community identity, spoke Gujrati and tended to be organised on the basis of ancestral residency. Only a handful of memons had left their traditional pursuits to become doctors, lawyers, engineers and civil servants.

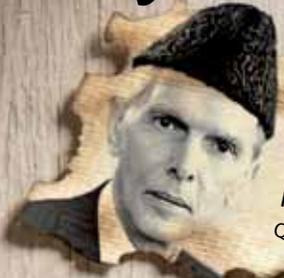
The Memon Community is specially strict about community endogamy based on township of origin and had well organized and developed community associations to enforce marriage rules and to moderate group conflicts. They were socially conservative and religious devout with a large number of hajis among their members.

Those Memons who settled in Karachi moved quickly to fill the gaps left by the departing Hindu traders. They took over the textile importing business which had previously been the speciality of Hindu traders from this base as textile importers. They expanded quickly into textile manufacturing. From textile they moved into banking, insurance and production of other consumer goods. Within a short period, the Memons had become the most prominent business community.

The past and present achievements of the Memon community provide a source of inspiration to succeeding generations. They were and are still in the forefront as compared to non-memons so far donations for the humanitarian services are concerned. They are committed to continue their philanthropic activities in future as well.

Pir Mohammed A. Kaliya
Editor-in-Chief

Memon community in the eyes of non-Memons

"I know that Memons are a business community. Such a calculative community has really provided encouragement by giving support to the Pakistan Resolution in such emotional words"

Quaid-e-Azam, Karachi 1946

"Knowing as I do the way in which you go about this business of relief, I expected nothing less and I am glad that Quetta sufferers had the advantages of services of the Memon Relief Society. I hope, should unfortunately any natural calamity visit any other part of India, the Society will ever be ready with funds which are so generously subscribed by the members of the Memon Community and others, literally rush, if not fly, to the rescue of the sufferers".

Rajendra Prasad, the then President, All India Congress Committee and later President of India, 1935

"I gained my basic knowledge of Islam from one of the Memon leaders"

Mahatma Ghandhi - Ahmedabad 1926

"The Memon community has given a great contribution towards the development of the country"

Prince Karim Aga Khan, Karachi 1964

"The history of Pakistan and the history of Memon Biradari go together. The history of the progress of Pakistan is the history of Memon Biradari, and the history of the progress of the Memon Biradari is the history of Pakistan"

Gen Zia-ul-Haq, President of Pakistan, Karachi, 1984

It might be a news to many, that a Memon businessman Mr. Dada Abdullah Seth of South Africa, played important role in providing an opportunity to Mahatma Gandhi in becoming a Leader. Abdullah Seth offered Mahatma Gandhi a retainership on an annual stipend of Pound Sterling 105.00 for looking after his court cases in Durban.

Stephen R. Lewis, a prominent writer, in his book "Pakistan's Industrial and Trade Policies, says :

"It is wonder that Pakistan's economy survived at all in the early years. Why did it survive ? It was because of the entrepreneur skills of Muslim community who had migrated to Pakistan from their original homeland in India and prominent among them were Memons.

Lewis further went on to say that "Nobody could have predicted it and while in later years, it became fashionable to decry the dominance of the Memons in Pakistan's business community, the fact is that without such dominance, Pakistan's economy may never have developed."

It is generally said that pity "the land without history, so woe be the people without historians".

Little over a hundred years ago, the Memons were virtually unknown to the wider world. Hardly anything seems to distinguish them from the various communities that make up the Indian sub-continent. Today they are one of the most powerful business and mercantile communities in the region.

The Memons are people with a rich, colourful past but without any historians to record it, let alone analyse or laud the comprehensive achievements of their ancestors. Just as nature abhors a vacuum, so historians abhor a historical vacuum and tend to fill it with myths and prejudices. Until now the Memons have taken a view of history leaving on historians to write it.

For generations, the Memons have been making history but now find themselves subject to other people's interpretations of their history. Muhammad Ali Rangoonwala, the wise and kind man who headed the World Memon Foundation until his death in 1998 and who decided to commission this history, set a simple task: "Tell us and tell others who the Memons are. We are not just a repacious business community. Nor are we to be confused with the Memons of the Far West. We need to know, our children, and grand children need to know where their ancestors came from and what they did. We would also like to share this information and knowledge with others.

Past attempts and discussions towards global unity may have been hindered by our

own local challenges and limitations in dialogue and communication. However, what may have been a lofty aspiration then is now looking more realizable in social networking communication technologies and global connectivity.

Collaboration involves synergy . In the global network, we need to initiate community cohesion projects to enhance our solidarity, establish mechanism for a sustained cultural identity and language and explore mutually beneficial ideas for socio-economic welfare, governance, health, education and resettlement, youth development and more for our members world-wide.

Beyond that and looking at the bigger picture, we need to encourage our members to positively engage in cross cultural endeavors and nation building within their own local societies and neighborhoods, armed with the Memon spirit of enterprise, selflessness, dedication and humility all packaged within Islamic values, etiquette and ethics.

As it is, without any specific or new vision; we simply want to carry on with the vision of our predecessors from whom we have inherited so much wisdom, farsight, a sense of dedication, selflessness, humility, tolerance, patience and perseverance and the blessings of united community. Look at it from any aperture, we are left with nothing to brag about. In fact, our past is so rich in all these traits that we cannot but stand in pride as heirs to this phenomenal treasure. Thus if at all we have a vision, it is

to preserve this legacy.

But lest we are misunderstood as being somebody who wants to live in the past, let us hasten to inform that we are fully aware of the dynamics of a fast changing world. Like anybody else, we, too, would like to move with the times, but we should move with caution without losing sight of the attributes of our rich past, grounded in our traditions, culture and religion. And that is because, we firmly believe that our present and future are never complete without our past.

Unfortunately though over all Memon population all over the world is pretty large, we are divided and yet to come on a single platform from where we can move as one community as and when need arises.

Memon Industrial and Technical Institute Visit report about guests from Madinah Munawwarah

Visits by national and international dignitaries is a part of life at Memon Industrial and Technical Institute. Keeping this tradition alive, MITI recently hosted guests from Madinah Munawwarah on 14th May, 2012. These honourable guests included the internationally reputable Qari Sheikh Bashir Ahmed Siddiqui, Qari Zia ur Rehman and Qari Hussain Munir. Accompanying them were honourable guests, Sardar Yaseen Malik and Qari Allahdad of Karachi. Among the hosts were Haji Abdul Razzaq Yaqoob, Founder President WMO, Mr. Shoaib Ismail Mangroria, Vice President WMO and Mr. H.M. Shahzad, Chairman MITI & Assistant Secretary General, WMO.

The guests were taken around the various workshops and classes of the boys and ladies section. They showed

great interest in the academic environment including educational work and the facilities provided for the training of the students.

They also visited and appreciated the clinical facilities of the Memon Institute of Hijama Therapy.

Sheikh Bashir Siddiqui Visited Hijama Clinic

Haji Abdul Razzak, Qari Bashir Ahmed Siddiqui & Sardar yaseen Malik

Sardar Yaseen Malik, ,H.M. Shahzad Chairman MITI, Shoab Ismail Mangroria VP-WMO & Qari Zia ur Rehman

After the visit, an informal meeting was held. At this moment, Sheikh Bashir Siddiqui spoke highly of the facilities at MITI and gave valuable suggestions. He also prayed for the improvement and growth of MITI. Sardar Yaseen Malik commented as follows:

“This is an Exceptional and Practical Institution. I pray for its continued growth and hope that there will be a unique place in the world for them and persons from all around the world will get inspiration from this.”

At the conclusion of the visit, Qari Bashir Ahmed Siddiqui recorded his comments in the visitors' book as follows:

“What we have seen in MITI regarding service to society and education of the younger generation is unbelievable but as they say, “seeing is believing”.

According to a Hadees: “Allah SWT helps that person who is engaged in helping his brethren”. Therefore, we should fear Allah and remain steadfast in our work because Allah always rewards good deeds.

I Pray, Ya Allah, Help these people,
Keep them steadfast in their work,
Protect them from worldly desires
Guide them to their destination and
Reward them in the Hereafter..... Aameen

Qari Bashir Ahmed Siddiqui, Qari Zia ur Rehman, Qari Hussain Munir, Mr. H.M. Shahzad Chairman MITI/ASG, WMO & Mr. Shoab ismail Mangroria VP-WMO

Interview meeting with Mr. Ahmed Abdullah

Chairman, Abdullah Group of Companies, conducted by Mr. Abdul Razzak Kothari of World Memon Organization on Saturday, 12th may 2012 at 11.15 am in his office at Karachi

The individuality of Mr. Ahmed Abdullah, Chairman, Abdullah Group of Companies needs no introduction. Mr. Ahmed Abdullah is of versatile personality but at the same he is very concentrative and objective minded. At the riped age of 95, he is full of vigour and attend to his official duties right from 11 am to 6 pm. He is life member of WMO since its inception and also life member of Karachi Memon Cooperative Housing Society Ltd from 1969 to 2011.

The Ma Ayesha Memorial Centre for Neuromuscular Disorders owes its inception to the devotion of a grateful son Ahmed Abdullah. The love confined of his mother affected by Neuromuscular disorders. Ma Ayesha herself was also very keen to initiate services for those seeking treatment for this condition. On her 100th birthday, the establishment of the Ahmed Abdullah Foundation was announced and in March 1989, the Ma Ayesha Memorial Centre was informally opened.

Mr. Abdul Razzak Kothari of World Memon Organization took the interview of Mr. Ahmed Abdullah and here is appended the gist of his deliberations :

WMO: Ahmed Seth : Please tell us about the early years of your life ?

AA: I was born on 21st December 1917 in Ranvav, Porbandar, India in a respectable Memon family. Under the gentle care of my parents Mr. Abdullah and Mrs. Ayesha

Abdullah, I grew up and at the tender age of 17 years, I was married to Khatija d/o Mr. & Mrs. Haji Musa Sulaiman.

At the tender age of 18, I started my practical business life and joined my uncle's textile shop in Madurai at the monthly wage of Rs.25. With the blessings of Allah, I managed to decode my dreams into reality and achieved my goals in a very short span of time. I fully realised the cost of the time and used each and moment rightly in well divided direction. I am a self-made man. I attribute my success in business due to Almighty's blessings and being a person, of cool temper which I hardly loose and courage in any tight spot. I have experienced so many up and down but always kept my mind cool and under control.

I established the first steel mill in Pakistan under the name of General Iron & Steel Works. However, when the mills was to become an international Iron and Steel

suppliers to so many countries in Asia and Far East, unfortunately during 1972 the it was nationalised by the then Government. I, however, continued my struggle for better avenues to explore ahead.

WMO: What are your academic & social achievements ?

AA: I have studied upto 7th standard.

WMO: What do you think about the present Memon Community and your vision in future ?

AA: Fortunately or unfortunately, though most of the youth of the Memon Community is highly qualified have joined multinational organization at a very high salary. Thus because of lucrative offers, they have inclined more towards service and have become service minded than business-minded. This is perhaps the reason why the present Memon Community is little running down.

WMO: What message you would like to give to the new generation ?

AA: My message to the younger generation and present leadership is to follow the path of noble and highest standards of service to the people selflessly and completely free from personal likes and dislikes.

The secret of my success is in commitment to the cause of community and welfare of the people with dignity and perseverance and honesty of purpose.

Abdul Sattar Osman Memon (Advocate) passes away

The Management of WMO offers its heartfelt condolence on the sad demise of Abdul Sattar Osman Memon (Advocate) on 15/5/12 and pray Almighty to grant courage to his family members to bear this irreparable loss

He was born in 1927 in Jamnagar (India). His father Osman Issa Bhai Memon Founder President/Chairman of the Society, a distinguished Advocate and well known personality of Rajkot and a leading personality in Pakistan Movement which has been recognized by Quaide-e-Azam Mohammad Ali Jinnah, for his efforts leading towards the creation of Pakistan. In 1928 Osman Issa Bhai Memon was elevated by the Managing Committee of Rajkot Boarding House as its Honorary Secretary.

Having done his Graduation from Islamia College Karachi he secured his LLB degree from S.M. Law College in 1961 and obtained 1st Position. Being eldest son, he used to attend his father's Chambers from 1948 and assisted him onwards. After

the death of his beloved father the entire responsibilities fell on his shoulders which he gracefully managed.

Abdul Sattar Memon became member of KMCHS in 1957 and subsequently become the Chairman of the Society and served with dedication and zeal upto 2009. Due to his protracted illness, he could not continue as Chairman of the Society. Simultaneously he was actively engaged with the under-noted social oriented organizations rendering voluntary services besides running his legal firm.

- Member of High Court Bar Association
- Various times become member of Supreme Council of APMF
- Trustee of Safoora Bai Trust
- Trustee of Rukaiya Hajiani Educational Board.
- Member of Memon Education Board
- Member of Supreme Council Jamnagar Memon Jamat.

Mr. Abdul Sattar Osman was a soft-spoken man having legal expertise.

A brief profile of Late Osman Essabhai Memon

The name of Osman Essabhai Memon comes along with the other freedom fighters for Pakistan. The important role played by Osman Essabhai in the preindependent era and after independence is worth mentioning. His contribution to the freedom struggle was recognized by the Quaid-e-Azam Muhammad Ali Jinnah and other leaders.

Born on the 7th of February, 1900 in Kathiawad, Osman obtained his B.A. (Hons) in 1924 from Bahauddin College Junagadh. In 1926, he obtained a Degree in Law from Bombay University. He has seven sons and four daughters

After the creation of Pakistan, Osman Essabhai moved with his family to Karachi and continued to work for the progress and welfare of the newly born country. He founded the Jamnagar Memon Jamat and became its President and worked for the education and development of the community. He became the Secretary and later Vice President of Pakistan Memon Relief Committee which carried out relief work to the countless refugees who migrated to Pakistan after partition.

In 1948, the Karachi Memon Cooperative Housing Society was established to provide plots and housing to the Memons. Osman Essabhai served as its President and Chairman. His son Abdul Sattar was serving as the Society's Chairman. Osman Essabhai was the founder-member of the Memon Educational Board which manages many schools and colleges.

Osman Essabhai passed away on the 13th November, 1957, at the age of 57. His services are cherished to this day. Osman Essabhai was posthumously honoured by the Government of Pakistan on 14th August, 1987. His son Advocate A. Sattar Memon received the award from Syed Ghous Ali Shah, Chief Minister of Sindh at a Function.

Dr. Muhammad Amin Memon

Late Dr. Muhammad Amin Memon, was a Famous Heart Specialist, with General internal medicine as his speciality..

He did his MBBS in Karachi in 1959, MRCP Glasg 1967, MRCP Edin 1968, FRCP Edin Dr Muhammad Ameen Memon was born in 1934 at Rajkot, now part of Gujarat (India). He graduated from Dow Medical College in 1959. He subsequently undertook postgraduate medical training in the UK, obtaining the DTM&H (England) in 1962 and Membership of the Royal Colleges of Physicians of both Edinburgh and Glasgow. He was subsequently made a Fellow of the Edinburgh College.

During his long career in Karachi, he provided services at various hospitals including low income areas of Karachi. He had a long meritorious association with the Holy Family Hospital. He was also attached to the Aga Khan University, Karachi as a Consultant Physician. He provided services with dignity. His professional record was distinguished by his conscientious service with professional attitudes of duties to patients despite ill health in the last year of his life. He remained in active service until a week before his death. He had a gentle and noble soul. He died on 3rd December 2007 and is deeply mourned by friends and patients. May Almighty Allah bless him.

Learning spring “fiesta” get-together at Dream World Resort

Hira Bumbia Nara

By the grace and beneficence of Allah, the Central Executive Committee Youth Wing of World Memon organization refreshed the youth with their new idea of get together at Dream World Family Resort on April 15, 2012. This program was organized by the members of Central Executive Committee Youth Wing, World Memon Organization Pakistan chapter.

After the fortnight elbow grease of youth wing under the chairmanship of Mr. ALTAF VAYANI, the event named LEARNING SPRING FIESTA was organized to replenish the memon youth soul with the forthrightness and revive the memoni language, society and show the memon different cast. For this Mr. Zain Goplani and Mr. Umair Jaliawala were specially invited who tremendously triggered more then 500 youth.

The event started on Sunday morning around 9 am to gather the large number of participants at WMO House and then boarded the youth on the buses. The fleet of nine (9) busses left WMO house at 9.30 for Dream World and reached at around 10.15am. The resort is a family resort built over an area of 150 acres, it provides 160 facilities for its members including golf course, two rippling water lakes, wide range of water slides and artificial lake, swimming pools, horse riding, boat ride, badminton and tennis court.

On reaching the resort the audiences were welcomed by the Chairman of Youth Wing Mr. Altaf Vayani, who guided them to the Marquee, where training session and lunch was arranged. The Program started with the National Anthem, and then recitation from the Holy Quran took place.

After that everyone prayed for the soldiers of Siachen who died because of the avalanche that occurred in Siachen. Mr Zain Goplani was then invited on the stage and an active session was conducted.

Following this, the vice President of WMO, Mr. Shoaib Mangroria delivered his speech in which he said that he felt so glad knowing the fact that Memon Community comprises of well educated youth. He also emphasized upon the consistent effort made by WMO Pakistan Chapter and congratulated the Youth Wing on this success.

After the vice president, Mr. Altaf Vayani Chairman Youth Wing, WMO, Pakistan Chapter presented a speech in which he thanked all the participants and the entire team of CEC. He declared that the faith that he has on the

youth wing, the Youth jWing would definitely try to fulfill it with their best efforts. Moreover the Chairman showed his gratefulness towards the event management company WEVENT due to which the event achieved so much of success. At the end, the Chairman welcomed Youth Wing Central Executive Committee (CEC) onto the stage with the guard of honor and expressed that without the determination and hard work of the team this program would not have been a successful one. After that Umair Jaliawala was called upon

the stage as the Pride of Memon youth with a huge round of Applause. Mr. Umair Jaliawala was invited on stage for an award of PRIDE OF MEMON YOUTH for his outstanding leadership training for memon youth. The award was given by the office bearers of WMO, Mr. Pir Muhammad A.Kaliya (Secretary General WMO). Mr. Shoaib Ismail Mangroria (Vice President WMO-PC) and Mr. H.M. Shahzad (Ass. Secretary General WMO-PC), who was also present to honour the efforts of Youth wing, He was applauded by the audience in the form of a standing ovation. Everyone cheered him up.

An overwhelming training session was conducted by Umair Jaliawala, in which he motivated the youth for further development,. At the end; Mr. Goplani was called upon the stage to be awarded with a shield by Mr. and Mrs. Shoaib Ismail Mangroriya, Mr.Mehmood Sheikhani,Ms. Hawa Abdullah and Ms.Amina Ghani

Luxurious lunch was served to the audience around 1.15 pm after which they enjoyed the recreational activities of the resort till 4:30pm.

After the exciting fun learning fiesta the audience was gathered again in the marquee for a feedback session and to appreciation of youth wing CEC and facilitators of WEVENT. Around 6 pm the busses left the resort for WMO house.

The Karachi Memon Co-Operative Housing Society LTD

Group Photograph of Managing Committee Members of KMCHS Ltd for the year 2011-2012

The Karachi Memon Co-operative Housing Society Ltd, was formed on 1st January 1948. The society was established for the following aims and objectives:

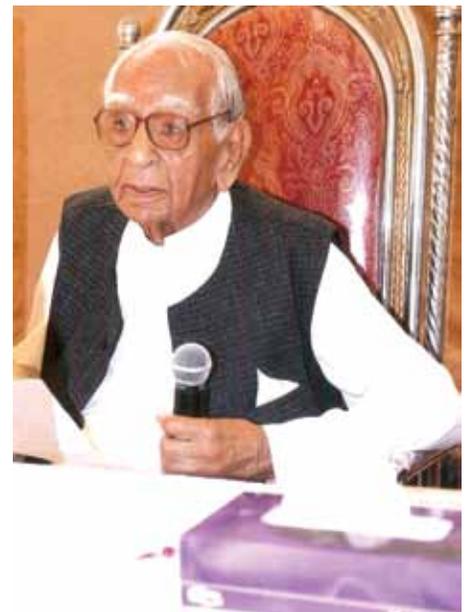
When Pakistan came into existence, the Memon Community migrated from India to Pakistan and mostly settled in Karachi where there was need for dwelling. Therefore, this society was established and consequently, by continued and vigilant efforts of our elders, the society was fortunate to get a plot of land measuring 10 acres in the year 1954 in Block No. 3 situated Off: Alamgir Road/Shahedd-e-millat Road for our members with amenities like mosque, madressah, community center, school and college etc. and 95 plots were earmarked and allotted to the members.

We established Childrens' Home School on our amenity plot earmarked to our society for a school in 1964. The School was nationalized in 1974 and again in 2005 with enormous efforts of our members we

got back the school from the Government duly denationalized. After denationalization we demolished the old structure and in its place we built a modern O/A'Level Cambridge System of education in the name of Mid City School which is successfully running. We have also built a new office building alongside.

We were allotted 31 acres land block 7 and 8 in Hill Park in 1961. These areas were developed and judiciously allotted to our Community Members. Those residing in the area are enjoying their abodes happily. Thereafter, we developed a school in this area, a modern designed masjid with madressah, community center and public park (Yousuf Molai Park) in Block 7/8 and 224 residential plots earmarked and allotted to the members.

Thereafter, we were allotted 60 acres of land in KDA Scheme 33 where we have divided 605 plots of 240 Sq. yards each and we have named this gigantic project as Karachi Memon Township.

Mr. Ahmed Abdullah Member Managing Committee KMCHS Ltd since 1954, and President since 1982 till-to-date

Sitting on the dais Mr. Abdul Razzak Yaqoob Gandhi-Chief Guest, Mr. Ahmed Abdullah-President KMCHS Ltd, Mr. Dawood Usman Jakhura-Honorary Secretary KMCHS Ltd.

Mr. Abdul Razzak Yaqoob Gandhi-Chief Guest of the function sitting with Mr. Ahmed Abdullah President of KMCHS Ltd Function.

All the internal development works i.e Water supply, Sui Gas, Electricity, Road and Sewerage disposal lines are completed in all respects. The land is ready for construction of houses for the last two years. It is now upto our Members to start construction of their houses at their convenience and make this township a success.

Congratulation

Mehwish d/o Muhammad Bashir Ibrahim, Kupla Verawalwala has passed M.A (Final) External Annual Examination obtaining First Position., securing 658 out of 1000 marks. The Memon Alam heartily congratulate Mehwish for this excellent position and Wish her every success in future.

Challenging Spirit

MEHRAN
SUGAR
MILLS
LIMITED

Since 1965, Mehran Sugar Mills Limited has been in the business of producing premium quality white refined sugar and allied products. We have laid our foundation on solid principles aimed to assure a leadership position in the industry. We stride with a challenging spirit based on modern management principles. We consider our farmers as our back bone and continually propagate to increase plantation of sugarcane through diversified incentives.

Corporate social responsibility is a vital part of our philosophy. It is an inherent vision of the Company to have a significant positive contribution towards the society. We are constantly working towards improving the health and education standards in our area.

Adamiyye House, 6th Floor, 11, Chandrigar Road, Karachi - 74000, Pakistan
Tel: +92-21 3241 7131 (4 Lines), Fax: +92-21 3241 6477
E-mail: msm@mehransugar.com, Website: www.mehransugar.com

Individually we are one drop together we are an ocean

All praise be to Allah (SWT) the Creator of all the humankind, the most forgiving, the most merciful, whose bounties are endless.

Collaboration involves synergy. We need to initiate community cohesion to enhance our solidarity, establish mechanisms for a sustained cultural identity, language and explore mutually beneficial ideas for socio-economic welfare, health and education for our members worldwide.

Looking at the bigger picture, we need to encourage our members to positively engage in cross cultural endeavors and nation building within their own local societies and neighborhoods, armed with the Memon spirit of enterprise, selflessness, dedication and humility, all packaged within Islamic values, etiquette and ethics.

Many management gurus, institutions and schools preach the importance of togetherness in nearly all the fields. This is not just any random management policy,

but the essence lies in the saying, 'unity or togetherness' is a strength'.

Our past efforts towards global unity may have been hindered because of our internal challenges, communication and dialogue limitations. We should carry on with the vision of our predecessors from whom we have inherited so much wisdom, farsight, a sense of dedication, selflessness, humility, tolerance, patience and perseverance and the blessings of united community.

Look at it from any angle, we are left with nothing to brag about. In fact, our past is so rich in all these traits that we cannot but stand in pride as heirs to this phenomenal treasure. Thus, if at all we have a vision, it is to preserve this legacy.

We are fully aware of the dynamics of a fast changing world. Like anybody else we, too, would like to move with the times, but as a do, we would move with caution without losing sight of the attributes of

our rich past, grounded in our traditions, culture and religion. And that is because, we fully believe that your present and future are never complete without your past.

Unity or togetherness has always been and remain as a strength. Not only in intellectual human thought, this truth has been applicable even in the animal world from the ages. One can seldom see an elephant or deer roaming alone in the jungle. The sense of security they get moving as a herd is extremely important.

We all know the importance of unity and how one can really achieve great results due to effective teamwork. Good teamwork boosts the entire performance rate but this is possible only if the entire team shares one vision and focuses on 'we' rather than 'me'. It is less 'me' and more 'we' Remember there Is no 'I' in teamwork. Also remember that talent wins games, but teamwork and intelligence win championships.

The Etiquettes of Seeking Knowledge An Islamic Perspective

Islam is a way of Life. The Qur'an provides guidance and the Hadith provides the road map relating to all aspects of life. Let's look at some references from the Qur'an:

".....and say: 'My Lord! Increase me in Knowledge'....."(Surah Ta-Ha 20:114)

"....O mankind! We have created you from a male and a female, and made you into nations and tribes, that you may know one another. Verily, the most honorable of you with Allah is that (believer) who has At-Taqwa [i.e. he is one of the Muttaqoon (the pious)]. Verily, Allah is All-Knowing, All Aware..."(Surah al-Hujuraat 49:13)

"...and follow not other paths, for they will separate you away from His path." (Surah Al-An 'aam(6):153).

By leading a life full of knowledge (seeking, applying, preserving and propagating) we can be confident that we are indeed practicing Islam in the manner it should be practiced.

What is knowledge? What is Education? Is there a difference between these 2 terms? How do we are getting that correct knowledge, from the correct source, correct quality and quantity? How are we to apply knowledge and for what purpose? Are we getting the right knowledge for the right reasons or are we just accumulating information. Within the scope of this article we cannot address all the intricate elements. We can look at the fundamental principles and etiquettes of knowledge.

Let's start by establishing the relationship between Education and Knowledge:

Education is more than the acquisition of information and memorization of mere facts and figures. Education is a journey of Life based on understanding. Education is life long experience where qualities such as honesty, integrity and mental discipline play an important part, particularly in the early years.

From an Islamic perspective Knowledge is Worship To be effective in our worship we must demonstrate sincerity of our intentions i.e. why are we in pursuit of knowledge. Is it to seek the pleasure of Allah, subhaanahu

wa ta'aala or for worldly pleasures? The foundation of knowledge, and the comprehensive quality that guarantees the goodness of this world and the hereafter, is the love of Allah and His messenger.

Therefore we must ensure that we are demonstrating sincerity of our intentions and adhering to the worship and path of Allah by living within the boundaries of Halaal and Haraam. We can ensure this by adopting personal etiquettes, noble manners and qualities such as: forbearance, patience, showing humility in the face of truth, maintaining self-esteem which is free from tyranny, not get carried away in comfort and luxury, avoiding vain speech, being gently in speech and harsh words, exhibiting firmness and steadfastness especially in calamities and serious situations.

Sincerity is reflected in our truthfulness. What is truthfulness? It is important that we understand truthfulness before embarking on our journey to seek knowledge. "Truthfulness is speaking honestly in accordance with reality and belief. The opposite of truth is lying. While lying can take various forms, there are three main categories:

- Hypocrisy-A hypocrite is someone who opposes Islam but acts and speak in favor of Islam.
- Ignorance-An ignorant person is someone with limited knowledge who professes to be a subject matter expert. As the saying goes: ".....little knowledge is dangerous
- Innovation – The subject of Bidha, from an Islamic perspective, is wide in scope and depth. The implications are severe. Therefore we should all endeavor to study this topic in its entirety.

We should always be careful not to speak (or act) in a manner which, to the listener (or observer) portrays a different meaning than your intentions. We should also be careful not to portray ourselves to be more knowledgeable from what we possess. Do not be afraid to say "I am not sure", "I do not know". When interacting with people we should be careful of the following:

- Lose trust from people's hearts.

- Decline in our knowledge due to our actions.
- Being disbelieved even when we are truthful.

Sincerity of our intentions is also reflected in our appearance. One's outer appearance leads to one's inner inclination. Therefore our dress code defines us, as it is one of many ways how we express ourselves. It should not be a reason for anyone to criticize us.

Sincerity of our intentions should be followed with appropriate methodology to ensure success. Let's look at some references from the Qur'an: Surah-al-Israa (17): 106: "...A Qur'an which we have divided into parts....and revealed it by stages." Surah-al-Furqaan (25):32 ".....we have revealed it to you gradually."

From these references we can learn that if we seek to acquire knowledge quickly, we are bound to lose it. As well, 'overcrowding' our minds will result in lack of understanding.

Knowledge is a profession, and every profession has its experts. Therefore our methodology should be based on learning from a proficient teacher. It is also incumbent upon the seeker of knowledge to take into consideration his/her teacher's status, which is a token of success, acquisition and prosperity. Make your teacher an object of your reverence, honor, appreciation and courtesy.

The methodology should also include choice of companions and friends i.e. someone you can help and who will help you, seek a friend who befriends you for virtue and NOT someone who befriends you solely for his/her welfare and/or for fun. There should be an agreement regarding objectives and intentions.

We have been given life for a defined timeline. Therefore we should preserve it, guard it and cherish it. We should learn to use our time in the most Economic, Efficient and Effective manner. We can achieve this through serious effort, adherence to study, and surrounding ourselves in the company of people more knowledgeable

than ourselves.

In pursuit of knowledge we should strive for perfection through practice. There are 6 principles in pursuit of perfection: (i) excellence is asking questions; (ii) excellence in paying attention and listening (iii) excellence in understanding (iv) memorizing (v) teaching and (vi) implementing.

Once we have attained knowledge we should preserve it and constantly keep ourselves 'in check' by asking ourselves how much of the following signs we are following:

- Avoiding undue praise, compliments or display of pride and arrogance over others.
- Striving to increase modesty with the increase of knowledge.
- Demonstrating leadership and foresight- edness at the same time avoiding the love of leadership which comes by focusing on

fame and worldly pleasures.

- Demonstrating but not exhibiting knowledge.
- Avoiding disputes. Engaging in open and honest debates to ensure truth is uplifted over falsehood and correctness
- Over incorrectness. The forum of open and honest discussion (debate) should be built upon sincere advice to one another, forbearance and spreading knowledge.

Let us conclude with the following Hadith and closing commentary:

The Prophet (peace and blessings of Allah be upon him) said: "when a person dies, all his deeds come to an end except three: Sadaqah Jaariyah (ongoing charity, e.g. a waqf or endowment), beneficial knowledge (which he has left behind), or a righteous child who will pray for him." (Reported by –Tirmidhi, no 1376; he said this a saheeh hasan hadeeth).

Life is a journey and pursuit of knowledge is a journey of life, when embarking on any journey we need a guide to guide us overcome obstacles we face along the way. Our guide should be Allah and we should seek refuge in Him. Do not panic when a subject becomes inaccessible or difficult to understand. Every failure is one step to success and every NO response is one step to a YES response.

Due to the nobility of knowledge, it increases if we share it (e.g. by teaching) and conversely it will decrease if we hold back and conceal it. However we should be careful not to give it away to those who do not deserve it. Knowledge is treasure- a gift from Allah. Through our piety and etiquette behavior we can preserve this gift, and Allah will preserve us – at times of ease as well as times of hardship

Hadis Shareef

Hazrat Abu Hurairah (r.a.t.a) quotes the saying of Prophet Mohammad (peace be upon him)

“ Whosoever removes a worldly grief from a believer, Allah will remove from him one of the griefs of the Day of Judgement.

Whosoever alleviates a needy person, Allah will alleviate his lot in this world and the next.

Whosoever shields a Muslim, Allah will shield him in this world and the next.

Allah will aid a servant so long as the servant aids his brother.

Whosoever follows a path to seek knowledge therein, Allah will make easy for him a path to Paradise. “

Exemplary Qualities Of Hazrat Abu Bakr (R.A)

An Epitome Of Truthfulness

Arabia ... a desert as huge as almost three thousand square kilometers. A desert, but one from which humanity souls have been revived repeatedly over the course of history, from Adam to Abraham, and to Muhammad, peace be upon them all.

As recounted in the Qur'an (14: 34-41), Abraham left his wife Hagar and son Ishmael in the valley of Mecca on God's command. There was the Ka'ba there, but it had been destroyed in time. When Ishmael was young, Abraham re-constructed the Ka'ba together with him. Because of the sanctity of the Ka'ba, people began to settle around it, and this is how Mecca appeared as a town and a center of pilgrimage and trade connecting merchants on caravans from Syria and Jordan, all the way to Abyssinia (Ethiopia). Organized in tribes, Mecca suffered from racial fanaticism and feudal warfare for centuries, leaving women without a value as they could not take part in wars.

In a larger context, the Byzantium and Persian Empires were in constant conflict and intermittently fought for over sixty years, which exhausted their respective peoples. There was a desperate need for a message that prioritized peace over war, a message that celebrated freedoms and rights for everyone regardless of color, race, or gender. And came the Prophet from Mecca, who taught and promised all of these. He was not alone in his mission, and his closest Companion was Abu Bakr.

Also called As-siddiq ("The Upright" in Arabic), Abu Bakr was approximately two years younger than the Prophet. Before embracing Islam, he was known as Abdul Ka'ba (the servant of Ka'ba), then the

Prophet changed his name to Abdullah (the servant of God).

Among the youth, frolics, dissipations and frivolities were very common behaviors, but Abu Bakr was completely different. He had a very disciplined life. Once he was asked if he had drunk wine in his days of ignorance. He said he had never touched the wine because he had wanted to keep his reputation and respectability. This shows that he enjoyed a good reputation and respectability even before Islam (Ibn al-Athir, 1280).

He did not receive a formal education as many other Arab men, but he was a keen observer; he was continually observing what was going on around him. He had a very good memory. He could recite verses if he heard them only once. He attended poetical events (Ibn al-Athir, 1280).

Abu Bakr traveled to different countries including Abyssinia, Yemen, and Syria. These business trips brought him wealth, experience and broadened his outlook on life. He became one of the richest businessmen of Mecca. Accordingly, his social importance increased among people. He was hard-working, generous, friendly, truthful, committed. He had a lot of influence among his friends and acquaintances. As a trader, he was always fair, he never deceived people. He would visit the sick; he gave alms to the poor (at-Tabari, 1987). One day the Prophet asked his people, "Is there anyone here who visited a sick one today?" Abu Bakr said, "I did." "Is there anyone who fasted today?" Abu Bakr said, "I did." "Is there anyone who participated in a funeral?" Abu Bakr said, "I did." "Is there anyone who assisted someone who was poor?" Abu Bakr said, "I did." Then the Prophet said, "Whoever

does these four deeds in one day is counted among the people of heaven."

While Abu Bakr was still young, he volunteered for an office which decided the blood money for the killed or injured. It was like a judge or magistrate's office. He always satisfied both sides with his fair decisions. (at-Tabari, 1987).

When God's message was revealed to Muhammad, the first man to believe in him was Abu Bakr. On the day that he stated his belief, he gave his decision quickly and without hesitation showing he had complete trust in Muhammad. The Prophet admired his acceptance of Islam with the words, "Except Abu Bakr, everyone I have invited to Islam has experienced some period of hesitation. But Abu Bakr accepted my invitation without any hesitation" (Bukhari, 870). In fact, Abu Bakr had always doubted the validity of idolatry and had no enthusiasm for worshipping idols.

When Islam began to spread in Mecca, Meccan polytheists inflicted torture and intimidation on the believers, forcing many of them to immigrate to Abyssinia. Yet, Abu Bakr did not leave. He preferred to stay with the Prophet to support him in his time of need. And he was going to be the company to the Prophet in the Hijrah, his historic journey to Medina, which would transform the course of history forever.

Later when the battles of Badr and Uhud took place between Muslims and the Arab pagans, Abu Bakr, along with a few other companions, was entrusted with the Prophet's safety. When Mecca was at last subdued in 630 AD, all the tribes of Arabia were convinced that Muhammad was a messenger sent to them by God. They stopped resisting and sent delegates to Medina proclaiming

their allegiance to him. While he was busy receiving delegates, he entrusted Abu Bakr to preside over the pilgrims. This incident proved of vital importance later when a caliph was chosen after the death of the Prophet (Ibnal-Kathir, Isma'il, 1932).

His leadership

The Prophet made a pilgrimage two years after the conquest of Mecca. This would be called the "Farewell Pilgrimage," as the Prophet became ill on his return to Medina and died two weeks after the illness. During the last days of his illness, he could not lead the prayers in the Mosque. He gave instructions to his wife Aisha to tell her father Abu Bakr to lead the prayers. This was taken by the Muslims as another sign to choose Abu Bakr to be their caliph after the Prophet's departure (Ibn Hisham, 1992).

When the Prophet died in 632 AD, many people, among whom was 'Umar bin al-Khattab, were shocked and refused to believe that he died. But Abu Bakr, steadfast as usual, addressed the bewildered masses and convinced them that Muhammad was no more than a Prophet like other Prophets who had died before him, and that there was no reason why they should not acknowledge his death. After much debate, in which both sides—the Medinans and the Meccans—expressed their opinions elaborately and freely, Abu Bakr was unanimously accepted to be the first Caliph. Soon there was a public meeting in the Mosque, and people from near and far flocked were there to swear their oath of allegiance to Abu Bakr (Ibn Hisham, 1992).

The Prophet Muhammad, peace be upon him, categorically rejected racism and tribalism. He also put an end to tribal wars. Sir William Muir makes the following comment:

The first peculiarity, then, which attracts our attention is the subdivision of the Arabs into innumerable bodies... each independent of the others: restless and often at war amongst themselves; and even when united by blood or by interest, ever ready on some significant cause to separate and give way to an implacable hostility. Thus at the era of Islam the retrospect of Arabian history exhibits, as in the kaleidoscope, an ever-varying state of combination and repulsion, such as had hitherto rendered abortive any attempt at a general union... The problem had yet to be solved, by what force these tribes could be subdued or drawn to one common center; and it was solved by Muhammad (Muir, 1988).

Instead of tribalism and tribal attachment, the Prophet Muhammad instituted virtue and God-consciousness. He also instituted allegiance or public consent. Peo-

ple were free to elect their administrator. So after the Prophet's death, his followers came together and discussed among themselves who would be their new leader. Since the one who would lead the newly-established Muslim community would succeed the Prophet in his leadership in all things except Prophethood, he was named the Successor. The Caliph means the one who succeeds. So the leaders of the Muslim community after the Prophet's death were called Caliph.

1- The Wars of Apostasy

Abu Bakr had to struggle with apostates and false prophets. What elements caused the wars of apostasy? First, the death of the Prophet was a great shock to Muslims. For the first time in the lives of both the Meccans and the Medinans, they were united around a single religion. Their centuries-old customs and feudal or tribal values and understandings were abolished. Their absorption of the new system would not be easy. They accepted this system in the footsteps of the Prophet Muhammad. So his death was a great shock. Adoption of the new system was difficult especially for the newly-converted desert tribes. Some of them left the new religion and followed false prophets who appeared among them and called them back to their old customs.

Secondly, Islam instituted zakat (alms-giving or charity). It was collected from the rich and spent for the well-being of the poor and for the wayfarers left without money to complete their travel. It was also used for those who cannot pay their debts, and for those who strive in "God's cause". Some desert tribes refused to pay it after the Prophet's death. This signaled their revolt against the new administration in Medina.

Thirdly, the influence of the Romans from the north and the Persians and the Abyssinians from the east and the south encouraged the distant tribes to return back to their own beliefs and customs.

Abu Bakr succeeded in putting down the rebellions and re-instituted unity in Arabia. His good reputation among people, his character, and his wise measures were influential in surpassing the rebellions and re-instituting the unity. He sent military units against the revolting tribes. In the end, those tribes gave up their disobedience.

2- Usame's punitive expedition

The changes brought about by the Muslims in Arabia drew the attention of the Roman (Byzantium) Empire. In order to prevent their growing strength, they sent armies. During the time of the Prophet, Roman and Muslim armies fought in Muta, on the bor-

der of Jordan. No side could overpower the other in this first encounter. One year before the Prophet's death, Romans organized another powerful army. On hearing this, the Prophet left Medina with his army and went as far as Tabuk, in the far north of Arabia. However, the Prophet's illness caused this army to stay in Medina without departing. After his death, due to the news of rebellions in some desert tribes, some Muslims wanted to cancel this expedition. But Abu Bakr, as the newly-chosen Caliph, firmly opposed the idea, saying: "I will never cancel anything initiated by the Prophet". The curious thing about this army was that it was made up of mostly the early Companions of the Prophet, but its leader was Usame ibn Zayd, who was only 18 years old. During the lifetime of the Prophet, his old Companions objected, but they were given a heated sermon in which both Usame and his father were praised as competent leaders (At-Tabarî, 1987).

3- Compilation of the Qur'an

1200 Muslims were killed in the battle called Aqraba, among them were many who were committing the Qur'an to memory. Umar ibn al Khattab, whose brother Zayd was among the dead, thought deeply of what might happen if wars continued and more such people were killed. He reached the conclusion that if the Qur'an was to be preserved, it ought to be compiled into one volume. At that time, it was scattered among the companions of the Prophet, with each preserving certain portions of it. Methods of preservation differed. Some had it written on parchment; others on palm branches stripped of leaves; a third group was written on bones; and a fourth on stone tablets; a large number also memorized it by heart. If many of those who had memorized it were killed, then a part of the Holy Book might disappear. So Umar went to the caliph, who was then sitting in the Prophet's grand Mosque. He discussed his idea with him, but Abu Bakr rejected it because it was not something done by the Prophet. A lengthy debate followed, after which Abu Bakr was convinced that Umar was right (Ezzati, 1978).

Abu Bakr's compilation of the Qur'an is regarded by many as his most significant legacy. It was even more significant than the wars of apostasy and the conquest of Iraq and Syria. Ali ibn Abi Talib used to say: "May God have mercy upon Abu Bakr! He is worthy of being superbly rewarded because he was unique in compiling the Qur'an" (Ibn Hajar, 1988).

Pair of Old Shoe

A young man, a student in one of the universities, was one day taking a walk with a professor, who was commonly called the students' friend for his kindness to those who waited on his instructions.

As they went along, they saw lying in the path a pair of old shoes, which were supposed to belong to a poor man who was working in a field close by, and who had nearly finished his day's work . . . Student turned to the professor, saying: "Let us play the man a trick:

We will hide his shoes, and hide ourselves behind those bushes, and wait to see his perplexity when he cannot find them ..."

"My young friend," answered the professor, "We should never amuse ourselves at the expense of the poor . . . But you are rich, and may give yourself a much greater pleasure by means of this poor man.

Put a coin in each shoe, and then we will hide ourselves and watch how this affects him." The student did so and they both placed themselves behind the bushes close by. The poor man soon finished his work, and came across the field to the path where he had left his coat and shoes . .

While putting on his coat he slipped his foot into one of his shoes, but feeling something hard, he stooped down to feel what it was, and found the coin. Astonishment and wonder were seen upon his countenance.

He gazed upon the coin, turned it around and looked at it again and again.

He then looked around him on all sides, but no person was to be seen. He now put the money into his pocket, and proceeded to put on the other shoe; but his surprise was doubled on finding the other coin . . .

His feelings overcame him . . . He fell upon his knees, looked up to heaven and uttered aloud a fervent thanksgiving in which he spoke of his wife, sick and helpless, and his children without bread, whom this timely bounty, from some unknown hand, would save from perishing . . . The student stood there deeply affected, and his eyes

filled with tears.

"Now," said the professor, are you not much better pleased than if you had played your intended trick?"

The youth replied, "You have taught me a lesson which I will never forget. . . I feel now the truth of these words, which I never understood before: "It's more blessed to give than to receive."

If you want happiness... For a lifetime - help someone..

"There is only one happiness in life, To Love and be Loved"

Love, Success and Wealth ...

A woman came out of her house and saw three old men with long white beards sitting in her front yard. She did not recognize them. She said 'I don't think I know you, but you must be hungry. Please come in and have something to eat

'Is the man of the house in home?' they asked ..

"No", she replied . "He's out."

"Then we cannot come in", they replied .

In the evening when her husband came home, she told him what had happened he said: "Go tell them I am in home and invite them in."

The woman went out and invited the men in.

"We do not go into a House together!" they replied.

"Why is that?" she asked .

One of the old men explained: "His name is Wealth," he said as pointing to one of his friends, and said, pointing to another one, "He is Success, and I am Love." Then he added, "Now go in and discuss with your husband which one of us you want in your home."

The woman went in and told her husband what was said. Her husband was overjoyed . "How nice!" he said . "Since that is the case, let us invite Wealth . Let him come and fill our home with wealth!"

His wife disagreed . 'My dear, why don't we invite Success?"

Their daughter-in-law was listening from the other corner of the house. She jumped in with her own suggestion: "Would it not be better to invite Love? Our home will then be filled with love."

"Let us heed/follow our daughter-in-laws' advice," said the husband to his wife!

"Go out and invite Love to be our guest."

The woman went out and asked the three old men , "Which one of you is Love? Please come in and be our guest."

Love got up and started walking towards the house. The other two also got up and followed him. Surprised, the lady asked Wealth and Success: "I only invited Love; Why are you coming in?"

The old men replied together: "If you had invited Wealth or Success, the other two of us would've stayed out, but since you invited Love, wherever He goes, we go with him."

Wherever there is Love, there is also Wealth and Success.

Women's Role

The reader might wish that the text explored in more depth the opinions of leading women in the field and comments of leading CEOs. This could have contributed important insight. It could also have built a strong basis of support for women's role.

The text blithely refers often to the PR profession and then recants slightly. But most people, women included, enter PR with just a bachelor's degree. To bypass additional advanced degrees and licensing and then claim special status seems quite unreasonable.

More attention might have been focused on the fact that what students learn in courses other than PR is at least equally important, perhaps more so. The authors might also suggest that a PR undergraduate degree with a marketing minor, or the PR undergraduate degree paired with an MBA, may be the best combinations.

One might have wished for a further discussion of the fact that our society places a greater communication burden/opportunity on women, teaching them to listen and thus begin to understand communication's most basic aspects. Indeed, many educators would agree that not only are most students women, but also the best students are women. They communicate, observe, listen and write better.

The authors do a fine job of presenting the additional problems that women face as they juggle the three careers of work, marriage and parenting. Their review of feminist literature is excellent but may seem overpowering and tedious to some.

In their discussions of the feminization of public relations and a questionable future for it, they make the suggestion that it could be subsumed under

another discipline, possibly marketing. Why shouldn't the opposite be possible? Perhaps because neither PRSA nor IABC, nor each of us, has done enough to explain and promote the practice of quality public relations. There has been-is-no PR for PR! Could that be the primary priority?

I've been asked to review this text as I am myself embarking on a career promotion to chairperson of my academic department. I should preface my review by saying that the authors of the text will probably label me subscriber to a liberal feminist perspective because I believe in the free will of each individual to chart his or her destiny and thus adapt to each business situation. I prefer to analyze the text from a Machiavellian perspective and to remind the reader that all business is based on rules of self-preservation, regardless of gender. The bottom line is preservation of the profession and its value in business today.

As a practitioner and educator who happens to be female, I find much of the content of this book old news...a history of gender inequality in the United States. But for anyone new to the profession or lacking in the historical foundation of the issues of gender inequity in the profession specifically, and the work force in general, this is a good review.

The authors of this research study admit early in the text that they are not being comprehensive in the material presented (because of space constraints) and they do not claim to be completely objective (consider that they are three white females). To their credit, the text is a review of gender work-place issues. Many issues are repeatedly raised in consecutive chapters, creating redundancy and fueling stereotypes of women

in the work force. This can be tedious reading at times.

As a researcher, I say this is all well and good; but as a practitioner, I think a more practical guide for diversity (as a more inclusive issue) in the work place might better serve the profession. For a practitioner, more emphasis on models or suggestions for improving conditions for all public relations practitioners (women and men) is in order. Because the text focuses more on the history of gender inequity, a balance of propositions and suggestions for improving conditions would be helpful. But it was not forthcoming.

Perhaps the one thread through this text is that the inequality being described is not inherent to females in the profession. Corporate culture on the whole reflects confusion about the value of public relations and organizational communication. The direct value to the organization and its bottom line continues to be an issue grappled with daily. The common thread of promoting the profession and its value to organizations and the organizational leaders will help everyone in the profession. Maybe it is not that women are oppressed, but that communication/public relations in organizations is oppressed. Encroachment onto and appropriation of the communication role are issues of greater concern to the profession as a whole.

The most valuable part of the text is its insights into the future of the profession for both women and men, as well as recommendations for improving the value of the communication function and its value to organization leaders. Other issues raised for consideration and additional research were also valuable, even though they were not expanded upon: globalization and international business concerns.

Top 10 car maintenance mistakes

Compared to the family trucksters of a generation ago, modern cars require about as much maintenance as a toaster. This is a real liberation from the oil, lube and tune merry-go-round that ruled not so long ago.

Curiously, many people haven't adjusted their thinking to keep pace with new car maintenance schedules. The preoccupied still run their daily drivers without service until the dash warning lights burn out, while over-achievers fret about running synthetic oil more than 2,500 miles without a change.

Although maintenance intervals are now more widely spaced, even the newest cars require scheduled service to live long, productive lives. Whether yours is the latest model or you paid it off years ago, the trick is giving your car the maintenance it was designed to receive.

Surprisingly, the answer to what maintenance is required is hiding no farther away than the glove box. Every car is supplied with a maintenance schedule — in the owner's manual or in a separate maintenance log book — that details that vehicle's needs. A few minutes assimilating these requirements will help you avoid the following common car-maintenance pitfalls.

Proper Tire Inflation and Rotation

Tires leak naturally and need the occasional check. Figuratively speaking, underinflated tires suck up gasoline. Under- or overinflated tires wear out sooner, and deliver the same emergency maneuver handling as marshmallows. You probably aren't going to check tire pressures monthly, but how about twice a year?

Furthermore, front and rear tires wear differently and should be rotated to even that wear. Your owner's manual will have a recommendation on both pressure and rotation periods.

Wiper Tales

Here's a news flash: It's much easier to avoid hitting things you can see. Simple as it is,

that's the concept behind replacing your windshield wipers before they fossilize into noisy uselessness.

Fall is the ideal wiper replacement time: after the blade-baking summer and before the fall and winter nastiness. Depending on location, wiper replacement may be an annual affair in the Southwest to a biannual chore in northern climes.

Tune-Up Anachronism

There are no more "tune-ups." Valves no longer need adjusting, ignition timing is computer controlled and there are no carburetors to fiddle with. About all that's left of the old tune-up drill are the spark plugs. These are often good for 100,000 miles, so don't change parts. Instead, save up for those big 60,000- and 120,000-mile services when the timing belt, spark plug wires and coolant are due for replacement.

Octane Overdose

"If some is good, more is better" thinking does not apply to octane. Here the rule is to supply whatever octane the engine is rated for and call it done. Higher-than-required octane does not yield more power or mileage, only oil company profits.

Some engines are rated for premium 91 octane fuel but can burn 87 octane regular, thanks to the magic of knock sensors. In that case, run regular gas if pattering around surface streets, and premium fuel if full-throttle driving is part of your daily repertoire.

Oil Change Timing

Oil changes every 3,000 miles used to be required jobs, just like cleaning the accumulated fuzz from record player needles or defrosting freezers. Today, advances in engine design and lubricants make oil changes something to be done when the schedule calls for it, not when granddad says it's time. Some cars call for 5,000-mile change intervals, some up to 15,000-mile stints. Others have a variable timer. Follow the schedule and use the oil called for by the manufacturer.

Tired Tires

Tires wear out, but they also time out. The tire industry says tires are toast after five years, but they're selling tires. It all depends on heat, sunlight and ozone conditions. There's little argument from any pundits that after seven years those black donuts are dried and better off holding down a farmer's tarp than carrying your family around. If you're not sure how old your tires are, a tire shop can read the date code stamped into the sidewall.

Dirty Air Filter

Semi-clogged air filters hurt fuel economy for the same reason you don't like to run with a potato in your mouth. The question is, when is your filter dirty? Under a Norman Rockwell schedule of small-town errand running and church duty, an air filter might not see much grit. But grimy city surface streets or just looking at a dirt road on a map are often enough to overwhelm air filters. This one is about conditions. If you go near dirt, the air filter may need changing twice as often as the schedule calls for.

Ignoring Your Brakes

Note to the Wandering Unconscious: If you notice anything different about your brakes — sound, feel or response — they are telling you to visit a mechanic. Now.

Tighten Your Gas Cap

Is the Check Engine light on? Then make sure the gas cap is on tightly before calling the dealer. No joke, this is one of the most common ways of setting off your car's diagnostic system, since a loose gas cap defeats the fuel system's venting arrangement.

The Garage Is for Parking

Let's review. Your house is your most valuable investment. Your car is likely your second most valuable investment. If you're paying all that money, then why are you storing empty cardboard boxes, broken skateboards and plastic holiday wreaths in the garage? Pitch that junk and get the car in the garage!

Yet another magnificent residential-cum-commercial project by Meher Associates in the bustling area of Korangi Crossing adjacent to Defence Phase-7

2, 3, 4 & 5 ROOM EXECUTIVE APARTMENTS AND SPACIOUS SHOPS/SHOWROOMS

AMAN

Orchid Towers

& SHOPPING MALL

AMAN

LOCATION MAP

EXCLUSIVE FEATURES:

- Standby Power Generator
- Hi-speed Lifts
- Modern, Exquisite Shopping Mall on Ground Floor
- Closed-circuit Camera Surveillance around-the-clock
- 2-level Car Parking
- Project's own Mosque
- Children's Play Area

Office: Plot # 337, Korangi Crossing, Karachi.

Ph: 35112112-3, 38266612

E-mail: info@amanorchid.com Web: www.amanorchid.com

For Booking & Details
FrontLine
MARKETING

Use of Car Air Condition

No wonder more folks are dying from cancer than ever before. We wonder where this stuff comes from but here is an example that explains a lot of the cancer causing incidents. Many people are in their cars first thing in the morning and the last thing at night, 7 days a week. As I read this, it makes me feel guilty and ill. Please pass this on to as many people as possible. Guess it's not too late to make some changes

Please do NOT turn on A/C as soon as you enter the car.

Open the windows after you enter your car and turn ON the AC after a couple of minutes.

Here's why:

According to a research, the dashboard, sofa and air freshener emit Benzene, a cancer-causing toxin (carcinogen - take time to observe the smell of heated plastic in your car). In addition to causing cancer, Benzene poisons your bones, causes anemia and reduces white blood cells.

Prolonged exposure will cause Leukemia, increasing the risk of cancer.

Can also cause miscarriage:

Acceptable Benzene level indoors is 50 mg per sq. ft. A car parked indoors with windows closed will contain 400-800 mg of Benzene.

If parked outdoors under the sun at a temperature above 60 degrees F, the

Benzene level goes up to 2000-4000 mg, 40 times the acceptable level.

People who get into the car, keeping windows closed will inevitably inhale, in quick succession, excessive amounts of the toxin.

Benzene is a toxin that affects your kidney and liver. What's worse, it is extremely difficult for your body to expel this toxic stuff.

So friends, please open the windows and doors of your car and give time for the deadly interior air to clear out before you enter.

Thought:

'When someone shares something of value with you and you benefit from it, you have a moral obligation to share it with others.'

A humble appeal to all the Organisations, Institutions and Jamats of Memon Community

Please send us the report of all the public activities of your organisation on your official letter head to the following address, so we could publish them in "Memon Alam"

To:
The Editor,
Memon Alam
W.M.O House, 32/8, Street No. 6, Off Kashmir Road,
Muslimabad, Karachi Pakistan.

Minorities in Pakistan

 AbdurRazaq Thaplawala

The treatment of minorities is always a hot subject in Pakistan. In spite of a clear declaration in Pakistan Resolution passed in March, 1940, minorities are harassed on one pretext or the other. These days, the minorities are harassed in the name of Islamic laws. Some people file false complaints under Shariat laws against members of minorities mostly to avenge their personal differences. The several incidences including murder of Mr. Taseer-Hadi, Governor of Punjab are fresh in the minds of people.

Very few people will be aware that Pakistan's first cabinet formed in August, 1947 included a scheduled cast Hindu Minister Mr. JaganNathMandal as first law and labour Minister. Being frustrated by the conditions of minorities in Pakistan, he submitted his registrations to Prime Minister on 8th October, 1950.

Mr. Mandal started working with Muslim League in 1943. He joined the Ministry of KhawajaNazimuddin who formed the cabinet of Bengal in 1943.

His co-operation was conditional on some specific terms such as the inclusion of three Scheduled Caste Ministers in the Cabinet, sanctioning of a sum of Rupees five lakhs (Rs. 500,000) as annual recurring grant for the education of the Scheduled Castes, and unqualified implementation of the communal ratio rules in the matter of appointment to Government services.

Apart from those terms, the principal objectives that prompted him to work in co-operation with Muslim League was, first that the economic interests of the Muslim in Bengal generally were identical with those of the Scheduled Castes. Muslims were mostly cultivators and labourers, so were members of the Scheduled Castes. One section of Muslims was fishermen, so was a section of Scheduled Castes as well and, secondly, that the Scheduled Castes and Muslims were both educationally backward. He was persuaded that his co-operation with the League and its Ministry would lead to the undertaking on a wide scale of legislative and administrative measures which, while promoting the mutual welfare of the vast bulk of Bengal's population and undermining the foundations of vested interest and privilege, would further the cause of communal peace and harmony. It may be mentioned here that KhwajaNazimuddin took three Scheduled Caste Ministers in this

Cabinet and appointed three Parliamentary Secretaries from amongst the members of that community.

Suhrawardy ministry

After the general election held in March 1946, Mr. H.S. Suhrawardy became the leader of the League Parliamentary Party in Bengal and formed the League Ministry in April 1946. Mr. Mandal was the only Scheduled Caste member returned to the Federation ticket. He was included in Mr. Suhrawardy's cabinet. The 16th day of August of that year was observed as "The Direct Action Day" by the Muslim League. It resulted, in a holocaust.. Hindus demanded Mr. Mandal's resignation from the League ministry. My life was in peril. He began to receive threatening letters almost every day. But he remained steadfast to his policy. Moreover, he issued an appeal through his journal "Jagaran" to the Scheduled Caste people to keep themselves aloof from the bloody feud between the Congress and the Muslim League even at the risk of his life.

(4) The "Noakhali Riot" followed the Calcutta carnage in October 1946. There, Hindus including Scheduled Castes were killed and hundreds were converted to Islam. Hindu women were raped and abducted. Members of Hindu community also suffered loss of life and property. Immediately after these happenings, Mr. Mandal visited Tipperah and Feni and saw some riot-affected areas. The terrible sufferings of Hindus overwhelmed him with grief, but still he continued the policy of co-operation with the Muslim League. Immediately after the massive Calcutta Killing, a no-confidence motion was moved against the Suhrawardy Ministry. It was only due to his efforts and the support of four Anglo-Indian Members and four Scheduled Caste members of the Assembly who had hitherto been with the Congress could be secured, but for which the Ministry would have been defeated.

Mr. Mandal was very much impressed by Lahore Resolution of 23rd March, 1940 particularly with following clause:

"and (2) "adequate, effective and mandatory safeguards should be specifically provided in the Constitution for minorities in these units and in these regions for the protection of their religious, cultural, economic, political, administrative and other rights and interests in consultation with them."

Mr. Liaquat Ali Khan, the first Prime Minister included Mr. Mandal as a Minister in federal cabinet. Mr. Mandal requested him to take two scheduled cast Minister in East Bengal cabinet but Kh. Nazimuddin avoided the issue on or other excuse. This caused frustration to Mr. Mandal and he thought of resigning from Federal cabinet.

Narrating his disappointment with Muslim League Mr. Mandal in his letter to Prime Minister recalls:

"What happened subsequently in this regard was a record of unpleasant and disappointing negotiations with you, KhwajaNazimuddin and Mr. Nurul Amin, the present Chief Minister of East Bengal. When I realised that KhwajaNazimuddin was avoiding the issue on this or that excuse, I became almost impatient and exasperated, I further discussed the matter with the Presidents of the Pakistan Muslim League and its East Bengal Branch. Ultimately, I brought the matter to your notice. You were pleased to discuss the subject with KhwajaNazimuddin in my presence at your residence. KhwajaNazimuddin agreed to take one Scheduled Caste Minister on his return to Dacca. As I had already become skeptic about the assurance of KhwajaNazimuddin, I wanted to be definite about the time limit. I insisted that he must act in this regard within a month, failing which I should be at liberty to resign. Both you and KhwajaNazimuddin agreed to the condition.

But, alas! You did not perhaps mean what you said. KhwajaNazimuddin did not keep his promise. After Mr. Nurul Amin had become the Chief Minister of East Bengal, I again took up the matter with him. He also followed the same old familiar tactics of evasion. When I again called your attention to his matter prior to your visit to Dacca in 1949, you were pleased to assure me that a Minority Minister would be appointed in East Bengal, and you asked 2-3 names from me for consideration. In deference to your wish, I sent you a note stating the Federation Group in the East Bengal Assembly and suggesting three names. When I made enquiries as to what had happened on your return from Dacca, you appeared to be very cold and only remarked: "Let Nurul Amin return from Delhi".

His frustration also increased by following incidences:

An incident of police repression took place in early part of 1949 under P.S. Gour-

nadi in the district of Barisal. Here a quarrel took place between two groups of members of a Union Board. One Group which was in the good book of the Police conspired to punish the opponents on the plea of attack on the Police Station, the O.C., Gournadi requisitioned armed forces from headquarters. The Police, helped by the armed forces, then raided a large number of houses in the area, took away valuable properties, even from the houses of absentee-owners who were never in politics, far less in the Communist Party. A large number of students of many High English Schools were Communist suspects and unnecessarily harassed. This area being very near to my native village, I was informed of the incident. I wrote to the District Magistrate and the S.P. for an enquiry. A section of the local people also prayed for an enquiry by the S.D.O.

He also narrated another instance as follows:

An instance of callous and cold-blooded brutality is furnished by the incident that took place on December 20, 1949 in Kalshira under P.S. Mollarhat in the District of Khulna. What happened was that late at night four constables raided the house of one Joydev Brahma in village Kalshira in search of some alleged Communists. At the scent of the police, half a dozen of young men, some of whom might have been Communists, escaped from the house. The police constable entered into the house and assaulted the wife of Joydev Brahma whose cry attracted her husband and a few companions who escaped from the house. They became desperate, re-entered the house, found 4 constables with one gun only. That perhaps might have encouraged the young men who struck a blow on an armed constable who died on the spot. The young men then attacked another constable when the other two ran away and raised alarm which attracted some neighbouring people who came to their rescue. As the incident took place before sunrise when it was dark, the assailants fled with dead body before the villagers could come. The S.P. of Khulna with a contingent of military and armed police appeared on the scene in the afternoon of the following day. In the meantime, the assailants fled and the intelligent neighbours also fled away. But the bulk of the villagers remained in their houses, as they were absolutely innocent and failed to realise the consequence of the happening. Subsequently the innocents of the entire village encouraged the neighbouring Muslims to take away their properties. A number of persons were killed and men and women were forcibly converted. House- hold deities were

broken and places of worship desecrated and destroyed. Several women were raped by the police, military and local Muslims. Thus a veritable hell was let loose not only in the village of Kalshira which is half miles in length with a large population, but also in a number of neighbouring Namasudra villages. The village Kalshira was never suspected by the authority to be a place of Communist activities. Another village called Jhalardanga, which was at a distance of 3 miles from Kalshira, was known to be a centre of Communist activities. This village was raided by a large contingent of police on that day for hunt of the alleged Communists, a number of whom fled away and took shelter in the aforesaid house of village Kalshira which was considered to be a safe place for them.

My suspicion about the intention of League leaders was confirmed when I read editorial comments by Moulana Akram Khan, the President of the Provincial Muslim League in the "Baisak" issue of a monthly journal called Mahammadi. In commenting on the first radio-broadcast of Dr. A.M. Malik, Minister for Minority Affairs of Pakistan, from Dacca Radio Station, wherein he said, "Even Prophet Mahammed had given religious freedom to the Jews in Arabia", Moulana Akram Khan said, "Dr. Malik would have done well had he not made any reference in his speech to the Jews of Arabia. It is true that Jews in Arabia had been given religious freedom by Prophet Mahammed; but it was the first chapter of the history. The last chapter contains the definite direction of prophet Mahammed which runs as follows :-"Drive away all the Jews out of Arabia". Even despite this editorial comment of a person who held a very high position in the political, social and spiritual life of the Muslim community, I entertained some expectation that the Nurul Amin Ministry might not be so insincere. But that expectation of mine was totally shattered when Mr. Nurul Amin selected D.N. Barari as a Minister to represent the minorities in terms of the Delhi Agreement which clearly states that to restore confidence in the mind of the minorities one of their representatives will be taken in the Ministry of East Bengal and West Bengal Govt.

He failed to understand why the question of electorate was not yet been decided. It was now three years that the minority Sub-Committee has been appointed. It sat on three occasions. The question of having joint or separate electorate came up for consideration at a meeting of the Committee held in December last when all the representatives of recognised minorities in Pakistan expressed their view in support of

joint Electorate with reservation of seats for backward minorities. We, on behalf of the Scheduled Castes think this matter again came up for consideration at a meeting called in August last. But without any discussion whatsoever on this point, the meeting was adjourned sine die. It is not difficult to understand what the motive is behind this kind of evasive tactics in regard to such a vital matter on the part of Pakistan's rulers.

Forced conversions in west pakistan

Leaving aside the question of East Pakistan, let me now refer to west Pakistan, especially Sind. The West Punjab had after partition about a lakh of Scheduled Castes people. It may be noted that a large number of them were converted to Islam. Only 4 out of a dozen Scheduled Castes girls abducted by Muslims have yet been recovered in spite of repeated petitions to the Authority. Names of those girls with names of their abductors were supplied to the government. The last reply recently given by the office-in-Charge of recovery of abducted girls said that "his function was to recover Hindu girls and stat "Achuts" (Scheduled Castes) were not Hindus". The condition of the small number of Hindus that are still living in Sind and Karachi, the capital of Pakistan, is simply deplorable. I have got a list of 363 Hindu temples and gurudwaras of Karachi and Sind (which is by no means an exhaustive list) which are still in possession of Muslims. Some of the temples have been converted into cobbler's shops, slaughter-houses and hotels. None of the Hindus has got back.

About situation in west Pakistan, he says:

Possession of their landed properties were taken away from them without any notice and disturbed amongst refugees and local Muslims. I personally know that the Custodian declared 200 to 300 Hindus non- evacuees a pretty long time ago. But up till now properties have not been restored to any one of them. Even the possession of Karachi Pinjra Pole has not been restored to the trustees, although it was declared non-evacuee property some time ago. In Karachi I had received petitions from many unfortunate fathers and husbands of abducted Hindu girls, mostly Scheduled Castes. I Drew the attention of the 2nd Provisional Government to this fact. There was little or no effect. To my extreme regret I received information that a large number of Scheduled Castes who are still living in Sind have been forcibly converted to Islam.

Champion neon®

The sign that shines forever

**NEON
SIGNS**

**LED
SIGNS**

**ROOFTOP
SIGNS**

**ENGRAVING
SIGNS**

**TRI-VISION
SIGNS**

**METALLIC
SIGNS**

**VEHICLE
GRAPHICS**

**FLEXFACE
SIGNS**

**DIGITAL
PRINTS**

**Total Signage Solutions
Under One Roof !**

Head office: P.O. Box 60288, Dubai, UAE | T: +971 4 2858595 | E: info@champion-neon.com

www.champion-neon.com

Things **successful people** do differently

Studying the lives of many successful people, it is gathered that most of them were not born into success, they simply did, and continue to do things that help them realize their full potential. These people are objective. They have realistic targets in mind. They know what they are looking for and why they are fighting for it. Successful people create and pursue, specific, measurable, attainable, relevant and timely goals.

Successful people take immediate action. Sadly very few people ever live to become successful they dream about. And there is one simple reason why:

They never take action !

The acquisition of knowledge doesn't mean you are growing. Growing happens when what you know changes how you live. As such many people live in a complete daze. Actually, they don't live. They simply 'get by' because they never take the necessary action to make things happen – to seek their dreams.

It doesn't matter if you have a genius IQ and PhD, you can't change anything or make any sort of real world progress without taking action. There is a huge difference between knowing how to do something and actually doing it. Knowledge and intel-

ligence are both useless without action. It's simple as that.

Success hinges on the simple act of making a decision to live – to absorb yourself in the process of going after your dreams and goals. So make that decision. And take action.

Just take a quick look around. The busy outnumber the productive by a wide margin.

Busy people are rushing all over the place, and running late half of the time. They're heading to work, conferences, meetings, social engagements, etc. They barely have enough free time for family get-togethers

and they rarely get enough sleep. Yet, business emails are shooting out of their smart phones like machine gun bullets and their daily planner is jammed to the brim with obligations.

Their busy schedule gives them an elevated sense of importance. But it's all an illusion. They're like hamsters running on a wheel.

The solution: Slow down. Breathe. Review your commitments and goals. Put first things first. Do one thing at a time. Start now. Take a short break in two hours. Repeat.

And always remember, results are more important than the time it takes to achieve them.

Sometimes we do things that are permanently foolish simply because we are temporarily upset or excited.

Although emotional 'gut instincts' are effective in certain fleeting situations, when it comes to generating long term, sustained growth in any area of life, emotional decisions often lead a person astray. Decisions driven by heavy emotion typically contain minimal amounts of conscious thought, and are primarily based on momentary feelings instead of mindful awareness.

The best advice here is simple; Don't let your emotions trump your intelligence. Slow down and think things through, before you make any life-changing decisions.

Many of us are perfectionists in our own world. We set high bars for ourselves and put our best foot forward. We dedicate good amount of time and attention to our work to maintain our high personal standards. Our passion for excellence drives us to run the extra mile, never stopping, never relenting. And this dedication towards perfection undoubtedly helps us achieve results.

But what happens when we do get carried away with perfectionism.

We become disgruntled and discouraged when we fail to meet the standards we set for ourselves, making us reluctant to take on new challenges or even finish tasks we have already started. Remember people are rewarded for getting things done.

HAJIBHA Mohmed husain

PANJI MITHI BOLI

Bolo Panji mithi boli bolao meman bha
Piyo Panji mithi boli ras pirayo maman bha

Jida vasyo in range rangay viyo e panjo bha
Desh je veshme na e Olkhay to maman bha

Bole English Gujarati Urdu Marathi fata-fat
Boli poteji ke potej bhulivineto meman bha

Shokh thi bhale shikhe ghani badhi bhasha-boliyu
Injee poteji ko? Khaddeme phenkno vineto meman bha

Angrej-Arub-Asami-Bangali-Panjabi-Bha ke
Matrubhasha mohbbat thi bolne suneto meman bha

Koi kaum na kare sharam matrubhasha bolan me
Ma ji bolike junvani libas paherayto meman bha

Har kaum ke lageti mithi sakkar inji maji boli
Kurelay? Hi mithaythi muhke muideto meman bha

Kamyabite kadam muki zaline angdi manji
Kali-gheli memani ma je khodeme sikheto meman bha

Pyar dua ane dilerija khajana dini ma inke
Injee boliji baxis ke vaparne sharamayto meman bha

Peda thyo, maryo harhalme reno, rio e meman
Vahevar, tahear me memani thi angho bhageto meman bha

Parko suni panji boli khechanu panji mohabbat me
Hi lohchumbak ke chhupaino fireto meman bha

Boli je varsamani khoine jo khush E thino rio
Duniya thi poteji olakh pan mitaino meman bha

Kadar karine panji boli pa bolya karu 'Hajibha'
Kaum ji khidamat me araj har halme kareto meman bha

ARY

GOLD BARS

The Gold Standard

The purest form of Gold 999.9

Available in 1gm to 1kg

Ten Tola and kilo Bar available in 995 and 999 purity respectively

ARY JEWELLERY
U.A.E. PAKISTAN - OMAN - U.K. - U.S.A.

CORPORATE HEAD OFFICE
ARY House, Deira Gold Souk,
PO Box 1123
Dubai, U.A.E.

Tel: +971 4 2263535
Fax: +971 4 2267988

<http://www.arygold.com>

email: info@arygold.com

There is no tomorrow

How do you actually spend your days? Are you focused and committed to everything you do? If you are, that's wonderful. But if that's not you, does this ring a bell? Are you spending a lot of your day thinking about what has happened to you up to this moment? Or are you waiting for something to happen, for the right opportunity to come along, to get some more time, make some more money, meet the right person? Are you dreaming of what might happen next week, next month, next year? STOP!

Usually people postpone things or just forget about them for a while, or tell themselves, 'I will get to it later. Do you sometimes feel guilty about it? Well, it is true that procrastination can be a bad habit, but there are times when it can be useful. When you are insecure, procrastination makes sense if you are not sure you should be doing something. Procrastination is like a credit card. It's a lot of fun until you get the bill.

A man does not live until he begins to discipline himself; he merely exists. Like an animal he gratifies his desires and pursues his inclinations just where they may lead him.

Each and every day, all of us continually search for the extra edge to win at his field of work. One of the most important things that you need to know is that there is a thin line that exists between activity and accomplishment.

Each day you are given a gift. It is time to value every moment. We all have 24 hours a day. No more, No less, The clock is ticking and there will be no second chance. You cannot get time back once it has gone. What do you choose to do with your 24 hours? Are you letting life just happen? Decide to take control. Stop rushing. Savour every moment as it happens. Take note of everything around you. Be in the moment as it happens. Listen to the sounds, observe other people, see the buds on the trees and shrubs, the spring flowers peeping out through the snow. Don't miss what is happening now in your world.

When you wake up in the morning, instead of rolling out of bed groaning, take a

moment to throw back the covers, raise your arms above your head and stretch. Take deep breaths and really welcome the start of a new day.

You must live in the present, launch yourself on every wage, find your eternity in each moment. Fools stand on their island of opportunities and look towards another land. There is no other land; there is no other life but this.

Act as though this day was your last. What message would you like to leave? Treat everyone you meet with care, kindness and understanding. Communicate clearly. Make every encounter with another person important. Give them respect, admiration and courtesy and you will attract the same.

Do what you are doing to the best of your ability. Make only commitments you can deliver. Trust yourself to say and do the right thing. Choose to be excellent in all that you do. Be more, do more, demand and expect more from yourself. Prioritize your time – don't waste it. See every challenge or problem as a chance to grow.

Live your life on purpose, not by accident. The past – it's over with and should be nothing but a fading memory. The future – it simply hasn't happened yet and

things you do today, now, are likely to have an impact on that future. Don't compare your present situation to anything else – accept it for what it is and make the most of it – or decide to take action now if it is not the present you want. Don't wait for events or other people to make you happy. Have some fun! Start enjoying your life – now, today. Start doing things you enjoy or try something different. Keep your sense of humour, your sense of fun. Think 'This is my day of opportunity' every day. Seize and enjoy every moment. Every morning is a fresh beginning. What are you waiting for?

Where do I start to create a new life? There is only one place to start, and this is by taking time out of your busy day and truly looking into your heart, because this is where all of your answers can be found.

People say that the way to have a positive life is to surround yourself only with positive things and positive people. What do you do then, when the negative influence in your life comes from your friend, may be your best friend, or even worse, your spouse? If you are going to take the positive advice literally, you are going to dump them. We all know that such advice simply is not acceptable.

www.barakaoil.com

Your Wellness Partner

Healthcare You Can Trust

Recognized
internationally
in more than
30 countries.
Leveraging on the
rich Sri Lankan
herbal heritage
with time tested
herb - **Black Seed**

Manufactured by:
Bio Extracts (Pvt) Ltd
#11A, Millpost Avenue, Colombo 3, Sri Lanka.
Tel: +94 11 4656800 Fax: +94 11 2635800
E-mail: bioextracts.lk Web: www.bioextracts.lk

The delight and pleasure of swimming

 Abdul Razzak Kothari

Swimming is one of the most enjoyable and invigorating outdoor water sports that people of all age groups can indulge in. Whether you are looking for a refreshing break from the summer heat or longing for a recreational activity that the entire family can enjoy together, swimming is definitely one of the best options there is.

Taking a dip in the pool on a hot summer day or gliding through its fresh blue waters can be a fun way to relax, unwind and rejuvenate your tired body and stressed mind. This is probably the reason why pool parties are so popular with today's generation who are living a highly demanding and hectic life.

All of us know the importance of staying fit and swimming is just as good a form of exercise as walking, jogging or cycling. Besides weight reduction, swimming benefits person's cardiovascular system, improves muscle strength, flexibility and posture as well as toning all parts of the body.

Swimming provides a sense of freedom and removes lethargy from both the body as well as the mind.

Swimming is good for kids. If you have children, you must consider enrolling them to a Club or Activity Centre where they can take up swimming classes on weekends, during holidays or whenever possible.

Not only is swimming highly valuable skill to have in terms of personal safety, it also plays an important role in conditioning a child's body from an early age and making them confident individuals.

Don't forget Pool Hygiene. Just as the health benefits of swimming can not be underestimated, the dangers of not maintaining personal and pool hygiene can also not be ignored.

Irrespective of whether you swim in your own personal pool at home or a public swimming pool at the Club, etc, you should never

undermine the importance of pool hygiene and personal cleanliness before, during and after entering a pool. This is because a swimming pool that is not kept in a good sanitary condition can actually become a home for diseases rather than a recreational heaven.

In the absence of proper pool hygiene and cleanliness regime followed by those using the swimming pool, several diseases and health conditions can be passed on from one pool user to the other. These include nose and throat infection, cold and cough, conjunctivitis, respiratory problems, skin infection as well as gastro-intestinal infection, among others.

Hence, to avoid the spread of these, make sure to pay attention to your own personal hygiene as well as the hygiene of the pool you attend swimming in.

In order to avoid the negative after effects of unhygienic swimming, it is advisable to keep in mind the following:

- Take a cleansing shower before entering the pool.
- Wash your hands thoroughly, especially after using the toilet.
- Always wear a clean swimming suit and wash it after every use.
- Do not enter the pool if you are suffering from allergy or other illnesses such as diarrhea, eye or skin infection as they may spread to others as well.
- Do not wear contact lenses while swimming as both your eyes and your lenses can get infected.
- At all times, avoid swallowing or getting pool water in your mouth.
- Tie up your hair and wear cap before getting into the pool.
- Avoid putting any kind of lotion. If you have, make sure to wash it off during the shower.
- Always use clean washed towels and

wash them well after every use.

Swimming Do's and Don't's for Children :

- Make sure that your kids are trained by a professional before allowing them to swim.
- Never leave young children unattended anywhere near the swimming pool.
- Take your children on regular bathroom breaks.
- Train them to maintain personal cleanliness and hygiene.
- If your child is suffering from any illness, do not allow them to swim or enter the pool.

Devote the necessary time and attention in maintaining proper sanitary conditions in your home swimming pool if you want to have a healthy and happy swimming experience. Those of you who use a public pool must see to it that the management and staff take care of swimming pool hygiene at all times.

Chlorine disinfectants are added to the pool water in order to kill germs that infect the water and cause illnesses to the swimmers. Those maintaining the swimming pool must educate themselves with regard to the right quantity of chlorine that should be added and at what intervals of time.

In the event that you suffer from skin or eye irritation from being in the pool, inform the authorities about it and get the water checked to make sure that it is clean the next time.

If you haven't already, now is the time to make swimming a part of your regular exercise routine. Begin your day feeling relaxed and rejuvenate with a few laps or end the day with a relaxing night dip to let go of all the tensions of a long and tiring day – the choice is yours.

Become responsible and regular swimmer and enjoy the benefits of swimming.

Benefits of exercise for the elderly

When I was young, I never worried about my health or quality of life. As I've gotten older, I have realized how important that is from my own experience and from working with older people; some of whom are in better shape than I am. They have taught me about the importance of being healthy and taking care of our bodies for the future. Even more important they have taught me is that it is never too late to start exercising.

Doesn't matter how old you are, exercise can improve your quality of life and you do not have to spend a lot of time doing it to see and feel improvements. However before you get started it is essential to get checked out by your doctor if you have any condition such as Arthritis, Osteoporosis, high blood pressure or heart disease. At the same time, you should start with light exercise.

According to the American Academy of Family Physicians almost all older people can benefit from additional physical activity. Regular exercise protects from chronic disease, improves mood and lowers chances

of injury.

With age, the body does take a little longer to repair itself, but moderate physical activity is good for people of all ages and of all ability levels. In fact the benefits of elderly parents exercising regularly far outweigh the risks. Even elderly people with chronic illnesses can exercise safely. Many medical conditions are improved with exercise, including Alzheimer's and dementia, heart disease, diabetes, colon cancer, high blood pressure and obesity.

Regular exercise provides a myriad of health benefits in your mom and dad, including improvement in blood pressure, diabetes, lipid profile, osteoarthritis, osteoporosis and neuro-cognitive function. Regular exercise improves :

Immune function – A healthy strong body fights off infection and sickness more easily and more quickly. Rather than sapping energy reserves entirely, recovery from illness should be less strenuous.

Cardio-Respiratory and Cardiovascular Function – Regular physical activity lowers risk of heart disease and high blood pressure. If the elderly person has hypertension, exercise will lower blood pressure.

Bone Density/Osteoporosis – Exercise protects against loss in bone mass. Better bone density will reduce the risk of osteoporosis and lowers risk of falling and broken bones. Post-menopausal women can lose as much as 2 percent bone mass each year and men also lose bone mass as they age. Research shows that strength training can dramatically reduce the loss of bone mass, help restore bones and contribute to better balance and less fractures.

Gastrointestinal Function – Regular exercise promotes the efficient elimination of waste and encourages digestive health.

Chronic Conditions and Cancer – Regular physical activity lowers risk of Alzheimer's disease and dementia, diabetes, obesity, heart disease, osteoporosis and colon cancer, to name just a few. It also helps in the management of high cholesterol and arthritis pain.

Regular physical activity is also associated with decreased mortality and age-related morbidity in older adults. In addition, it has

been proved that exercise in the elderly leads to improvement in functional reach, balance and fear of falling.

Often, frail elderly people are unable to tolerate aerobic exercise routines on a regular basis due to lack of endurance. But while age related changes in the cardiovascular system have significant effects on cardiac performance, it has been estimated that 50% of endurance loss are related to decreased muscle mass.

The ideal exercise prescription for the elderly consists of three components; aerobic exercise, strength training and balance and flexibility.

Exercise can also lift one's spirit and outlook on life. Our moods can be affected when we wake up with aches and pains in the morning. We will use this as an excuse not to exercise. With a regular regime of exercise, the aches and pains will be minimized or even disappear. Exercise will gradually increase our endurance, strength, balance and flexibility.

If seniors do not exercise, there is a high risk of losing muscle and gaining fat. When seniors lose muscle strength, they risk becoming more dependent on others to do work for them. Exercise can be a combination of walking, swimming and even weight training.

Cancer fighting foods and spices

It is estimated that roughly one-third of all cancer deaths may be diet related. What you eat can hurt you, but it can also help you. Many of the common foods found in grocery stores or organic markets contain cancer-fighting properties, from the antioxidants that neutralize the damage caused by free radicals to the powerful phytochemicals that scientists are just beginning to explore. There is not a single element in particular food that does all the work. The best thing, therefore to do and eat a variety of foods.

The following foods have the ability to help stave off cancer and some can even help inhibit cancer cell growth or reduce tumor size.

Avocodos are rich in glutathione, a powerful antioxidant that attacks free radicals in the body by blocking intestinal absorption

of certain fats. They also supply even more potassium than bananas and are a strong source of beta-carotene. Scientists also believe that avocados may also be useful in treating viral hepatitis (a cause of liver cancer), as well as other sources of liver damage.

Brocoli, cabbage and cauliflower have chemical component called indole-3-carbinol that can combat breast cancer by converting a cancer-promoting estrogen into a more protective variety. Brocoli, especially sprouts, also have the phytochemical sulforaphane, a product of glucoraphanin, believed to aid in preventing some types of cancer, like colon and rectal cancer.

Carrots contain a lot of bet carotene, which may help reduce a wide range of cancers including lung, mouth, throat, stomach, intestine, bladder, prostate and

breast. Some research indicated beta carotene may actually cause cancer but this has not proven that eating carrots, unless in very large quantities – 2 to 3 kilos a day, can cause cancer. In fact a substance called falcrinol that is found in carrots has been found to reduce the risk of cancer. It is however, important not to cook the carrots.

Chili peppers and jalapenos contain chemical, capsaicin, which my neutralize certain cancer-causing substances (nitrosamines) and may help prevent stomach cancer.

Cruciferous vegetables – brocoli, cauliflower, kale, Brussels sprouts, and cabbage contain two antioxidants, lutein and zeaxanthin that may help decrease prostate and other cancers.

Figs apparently have a derivative of benaldehyde. It has been reported that benzalde-

hyde is highly effective at shrinking tumors, though it is said that figs contain Vitamin A and C and calcium, magnesium and potassium, may curtail appetite and improve weight-loss efforts. Fig juice is also a potent bacterial killer in test-tube studies.

Garlic has immune-enhancing allium compounds that appear to increase the activity of immune cells that fight cancer and indirectly help break down cancer causing substances. These substances also help block carcinogens from entering cells and slow tumor development. Diallyl sulfide, a component of garlic oil, has also been shown to render carcinogens in the inactive liver. Studies have linked garlic, as well as onions, leeks and chives, to lower risk of stomach and colon cancer.

Grapefruits, like oranges and other citrus fruits, contain monoterpenes, believed to help prevent cancer by sweeping carcinogens out of the body. Some studies show that grapefruit may inhibit the proliferation of breast-cancer cells in vitro. They also contains vitamin C, beta-carotene and folic acid.

Grapes, red contain bioflavonoids, powerful antioxidants that work as cancer preventives. Grapes are also a rich source of resveratrol, which inhibits the enzymes that can stimulate cancer-cell growth and suppress immune response. They also contain ellagic acid, a compound that blocks enzymes that are necessary for cancer cells. This appears

to help slow the growth of tumors.

Mushrooms There are a number of mushrooms that appear to help the body fight cancer and build the immune system and help in building immunity. They are a source of Beta Glucan. They also have a protein called lectin, which attacks cancerous cells and prevents them from multiplying.

Nuts contain the antioxidants quercetin and campferol that may suppress the growth of cancers. Nuts contain 80 micrograms of selenium, which is important for those with

prostate cancer.

Oranges and lemons contain limonene which stimulates cancer-killing immune cells that may also break down cancer-causing substances.

Papayas have vitamin C that works as an antioxidant and may also reduce absorption of cancer-causing nitrosamines from the soil or processed foods. Papaya contains folic acid which has been shown to minimize cervical dysplasia and certain cancers.

Sweet potatoes contain many anticancer properties, including beta-carotene, which may protect DNA in the cell nucleus from cancer-causing chemicals outside the nuclear membrane.

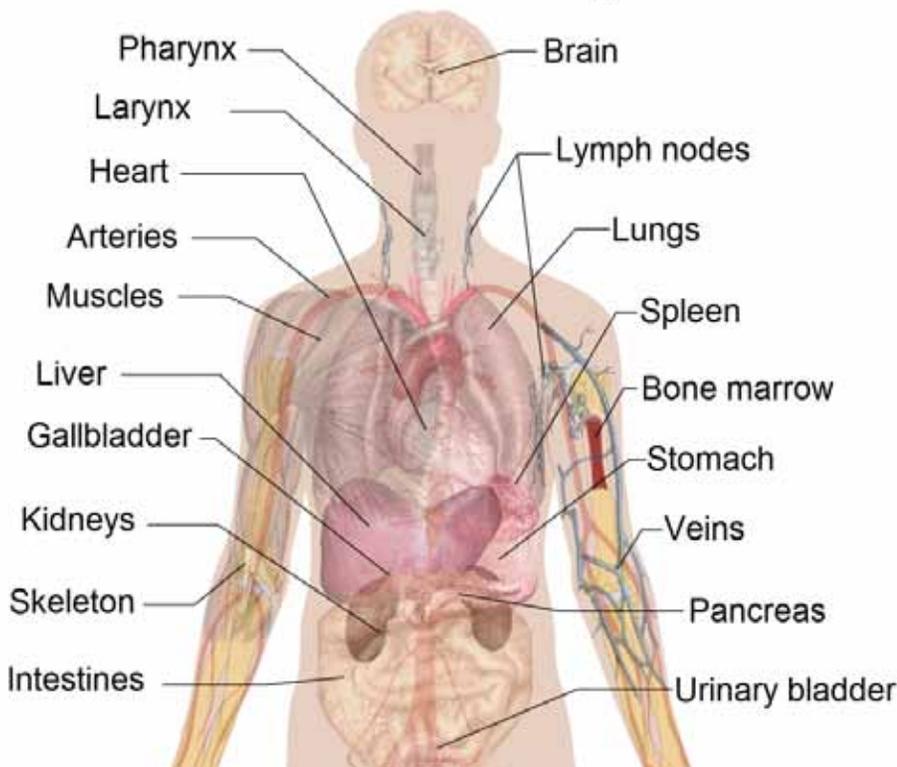
Teas: Green Tea and Black Tea contain certain antioxidant known as polyphenols which appear to prevent cancer cells from dividing. Green tea is best, followed by our more common black tea (herbal teas do not show this benefit). Dry green tea leaves, which are about 40% polyphenols by weight, may also reduce the risk of cancer of the stomach, lung, colon, rectum, liver and pancreas.

Tomatoes contain lycopene, an antioxidant that attacks roaming oxygen molecules, known as free radicals that are suspected of triggering cancer. They also have vitamin C, an antioxidant which can prevent cellular damage that leads to cancer.

Turmeric (*curcuma longa*) a member of the ginger family, is believed to have medicinal properties because it inhibits production of the inflammation-related enzyme cyclooxygenase 2, levels of which are abnormally high in certain inflammatory diseases and cancers, especially bowel and colon cancer.

Consumption of fruits and vegetables has been associated with decreased risk of cancers of the colon and rectum.

Human anatomy

Nutrition

some to joke that the four food groups are candy, cookies, coke and chips. The average American diet, with its emphasis on convenience foods often does contain too much fat, sugar and sodium. Obesity is only one of the risks run by physically inactive people who eat a high-fat, high calorie diet. The habits also increase the danger of degenerative joint diseases and high blood pressure, and research indicates that diets high in fat may contribute to cardiovascular disease and some cancers.

A healthy body responds better the inevitable stresses of life, and good nutrition is a building block of good health. Eating well can help prevent or control high blood pressure, heart disease, indigestion constipation, hypoglycemia, diabetes and obesity. Good eating habits may also reduce irritability. Avoid too much sugar – We have seen that American deserts tend to be much sweeter than Asian, Mexican or European desserts. Including table sugar, in soft drinks, canned foods, baked goods and other sweets, the average American eats 130 pounds of sugar and sweeteners annually, and many of these items provide few nutrients.

As children, we were given sweets to comfort us. So now, when we are stressed, we still reach for cookies, candy or sweets. Studies indicate that women are more likely to seek solace in sweets than men. Other evidence suggests that sweets trigger the

release of endorphins, natural opiates that create euphoric feelings. Though sugar may provide a temporary high, it also stimulates the pancreas to secrete insulin to process the sugar. In some people, the pancreas over-reacts and secretes excess insulin. The result is hypoglycemia, a condition characterized by dizziness, irritability, nausea and hunger pangs that may in turn prompt another sweet treat.

Cravings for sweets are better satisfied with a piece of fruit. Fruit provides the complex sugars, fiber and vitamin that sugar will not.

Tips for cutting sugars;

- Use less sugar, raw sugar, honey and syrup.
- Eat fewer foods that contain sugar such as candy, cookies and soft drinks.
- Select fresh fruit or fruits canned in juice or light syrup.
- Read labels and avoid foods that list sucrose, glucose, maltose, dextrose, lactose, or fructose as one of their first four ingredients.

Limit Sodium Intake - Sodium is an essential mineral, but adults in USA consume about ten to twenty times more sodium than the body needs. Sodium is used to regulate body fluids, maintain pH balance and control nerve and muscle activities. Although our major sodium sources are table

salt (composed of 40 percent sodium and 60 percent chloride) and processed foods, sodium is also a natural component of milk, cheese, meats and bread. A single slice of bread actually provides the minimum daily requirement for salt. Recommended sodium intake is three thousand milligrams daily. A low-sodium diet of two thousand milligrams is often prescribed for people with high blood pressure.

A high intake of sodium correlates with high blood pressure and increased risk of stroke. It will be wise to reduce your salt intake. Salt also increases edema, an excess accumulation of fluid that adds to the stress and discomfort of premenstrual syndrome.

For optimum health, you need over forty nutrients, such as macronutrients (proteins, carbohydrates and fats) and micronutrients (vitamins and minerals). You need the former in larger quantities and latter in smaller amounts.

Eat more complex carbohydrates : Eating foods with adequate starch and fiber will add to your sense of well-being You'll notice that complex carbohydrates and fiber make meals filling and satisfying.

Eating lots of fresh fruits and vegetables is also good for your peace of mind, since these 'power foods' contain the fibre, vitamins, minerals and nutrients that can protect you against chronic illnesses, including diabetes, cancer and heart disease.

Sugar treatment

Please find here-below treatment of Sugar (Diabetic). Please forward it to maximum number of people. You will agree, there appear no harm or after affects of this treatment.

Please note that another name for Lady Finger (Bhindi) is “ OKRA “.

Last month in one of TV program I learnt of a treatment of Sugar (Diabetes). Since I am diabetic, I tried it and it was very useful and my Sugar is in control now. In fact I have already reduced my medicine. Take two pieces of Lady Finger (Bhindi) and remove/cut both ends of each piece. Also put a small cut in the middle and put these two pieces in glass of water. Cover the glass and keep it at room temperature during night. Early morning, before breakfast simply remove two pieces of lady finger (bhindi) from the glass and drink that water.

Keep doing it on daily basis.

Within two weeks, you will see remark-

able results in reduction of your SUGAR.

My sister has got rid of her diabetes. She was on Insulin for a few years, but after taking the lady fingers every morning for a few months, she has stopped Insulin but continues to take the lady fingers every day. But she chops the lady fingers into fine pieces in the night, adds the water and drinks it all up the next morning. Please, try it as it will not do you any harm even if it does not do much good to you, but U have to keep taking it for a few months before U see results, as most cases might be chronic

Beat the summer heat

After a long winter this year, a long summer is also expected and with hot, yellow summers and soaring temperature comes the summer dilemma: dehydration, heat strokes, heat burns, sweating, stomach acidity and loads of irritating skin problems. So take measures to keep cool in summers and beat the horrid weather. A positive part here is that you can deal with most of these summer problems on your own using simple and natural remedies. Take a look at the uncomplicated methods to beat the summer heat and a pleasurable summer is guaranteed.

Heat strokes and dehydration:

In summers, dehydration and heat strokes may be caused by loss of excess water due to sweating. At severe temperatures your body loses a great amount of water and if a lot of water is not drunk to counter that then dehydration is coming your way for sure.

- Drink water preferably a glass every hour.
- Drink loads of fruit juices including water melon, pineapple, peach, berries, mango and apple. No to carbonated drinks for this season and go easy on caffeinated drinks like tea and coffee.
- Incorporate fruits with high water content like melons, pears, grapes, pineapples, etc

in your diet.

- Eat loads of cucumber. Also add in your diet broccoli and bitter gourd.
- Avoid spicy dishes as spice generaes heat in the body and increases the rate of perspiration.

Stomach acidity

Summers, a time for picnics and easy meals and also a time for stomach acidity. Acid produced in the stomach helps in the breaking down of food but sometimes excess acid yields a burning sensation in the stomach.

- First of all cut back on fatty food as well as spicy food and pickles.
- Have plenty of water and avoid carbonated drinks.
- Have smaller meals rather than two or three large meals in a day and eat slowly to aid proper digestion.
- Do not lie immediately after taking meals. Have a slow walk or move around after meals.
- Quit smoking if you smoke as smoking causes intestinal gas problems.
- Add banana and papaya in your diet as these fruits have a tendency to reduce acidity.
- Avoid cauliflower, beans, cabbage, lentils as they bring up acidity and may add in to the problem.
- Coconut water and buttermilk are effective

home remedies for indigestion and acidity problems.

Skin problems

Summer brings lots of skin problems and allergies with it including sunburns, melasma, dry skin, pimples, blemishes, prickly heat with it but don't let these problems destroy your summer. Use some easy ways to stay away from these problems.

- Keep your skin hydrated with water or lemon juice with a dash of salt as the Vitamin C and salts lost in perspiration will be gained by this.
- Avoid going out in the hottest hours of the day but when you get out in the heat, cover yourself, take an umbrella with you and use high sun protection factor sun screen while going out in the sun.
- Eat less fatty and spicy food. Eat Vitamin rich food to boost immune system capacity which ultimately prevents occurrence of skin allergies.
- Use sandalwood paste (water + Sandalwood powder) as a face mask. Sandalwood has a cooling effect on body and mind.
- If you already have skin blemishes, then apply watermelon juice on face and leave for 10 to 15 minutes then wash it with cool water.

ArmyCo.

ARMY SUPPLUS STORES

60 Mitchell Street, Pretoria West, Gauteng.

Tel: (012) 327-3282 Fax: (012) 327-1194 Cell: 082 898 7961

E-mail: army@armystores.co.za Website: www.armystores.co.za

www.armystores.biz

0861 NUMBER
276926

Tents•Plastic Tarps•Jerry Cans•Blankets•Kitchen Sets•Relief Items•Logistics

**Importers, Exporters, Manufactures & Traders Of:
Aid & Relief Equipment, Camping, & Outdoor Suppliers, General Commodities
and Sourcing agents!!**

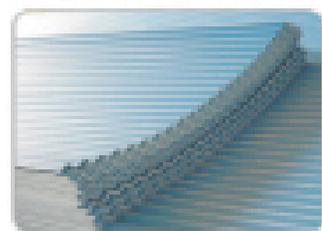
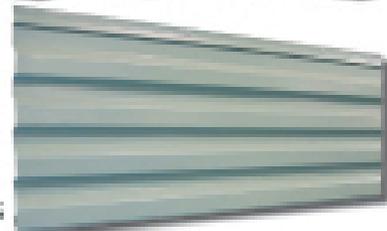
We are based in Pretoria, South Africa. We serve the local and re-export markets in and around the globe. Our aim is to better serve our clients and source ready stocks of items that are urgently needed in Africa and around the globe. Customer service is a priority with us, you will be pleasantly surprised at our quick response time to your enquiries. We go the extra mile to locate products you need just ask!! We are currently supplying many traders such as: NGO'S, Aid organizations, Camping wholesalers, Chain stores, Military and Defense Forces, Building contracting companies, General merchants and a Agents from across the globe.

CORR-FORM

ROOFING, MANUFACTURERS, & SUPPLIERS OF STEEL PRODUCTS

CORRUGATED • IBR • WIDE-SPAN

- CORRUGATED ROOF SHEETING
- IBR ROOF SHEETING
- ROUNDED GUTTERS
- SQUARE GUTTERS CORNER
- FLASHINGS
- ROLL UP RIDGING
- BULL NOSING
- SELF DRILLING SCREWS
- ZINC ROOF TILING
- DOWN PIPES
- GUTTER BRACKETS
- GUTTER OUTLETS & CLOSURES

AVAILABLE IN CHROMADEK, GALVANIZED & ALUZINC

TEL: 012 327 1121 FAX: 012 327 1199

315 Soutter Street, Pretoria West, 0183

E-mail: army@armystores.co.za

Directors: Sikander, Feizul & Aadil N.M. Ayob

Falsa fever

FALSA, a fruit awaited for all along the year. With a botanical name, *Grewia Asiatic*, falsa is a small tangy and sweet flavor dark purple fruit surrounding one or two small hard seeds that grows in Pakistan, Bangladesh, India, Nepal, Sri Lanka, Thailand, Cambodia and in Vietnam.

Falsa, in Pakistan is considered to be an exotic fruit and is either eaten raw with salt or is drunk as juice. Not only the fruit is very tasty and beneficial but also the other parts of the tree have their own advantages. The bark of falsa tree is used in sugar (gur) making, its leaves have an antibiotic effect and are also used as cattle fodder, oil from falsa seeds is used to treat fevers and diarrhoea.

It is the falsa season so don't avoid rather include it in your diet because of its fabulous health benefits.

Nutrition facts :

Service size	100 grams
Water	80.8 grams
Protein	1.3 grams
Lipid (fat)	0.9 grams
Carbohydrate	14.7 grams

Fiber	1.2 grams
Calcium	129 milligrams
Iron	3.1 milligrams
Magnesium	72 milligrams
Phosphorus	39 milligrams
Potassium	351 milligrams
Sodium	4.4 milligrams
Copper	0.12 milligrams
Vitamin C	22 milligrams

Health benefits:

- Falsa contains anthocyanic flavonoids which are responsible for color of the fruit and are supposed to be protective against cancer.
- Falsa fruit and falsa juice have been used for centuries to treat liver and gall bladder problems.
- Falsa is such an amazing fruit that it protects the heart, purifies blood and regulates blood pressure and cholesterol levels.
- It also helps prevent cold and cough and also relieves them if one gets a cold or cough.
- Falsa juice aids in relieving digestive problems like excess acidity and indigestion.
- Falsa juice is also good for sunburn victims and those who suffer from a heat stroke.
- It has high content of Vitamin C which helps in relieving asthma, bronchitis and shortness of breath.
- Falsa helps in increasing energy levels, improve skin and vision and promotes a natural weight loss.
- It helps in building stamina, less insomnia and depression.
- Falsa juice is a great supplement for people with diabetes.
- The leaves of a falsa tree are used to heal wounds and cuts and also relieve from irritation and pain.

Dr. Abdul Ghaffar Billoo

A Paediatric Legend

Dr. Abdul Ghaffar Billoo, a Memon from Bantva, is truly a big name in the field of paediatrics in Pakistan. He did his MBBS from Dow Medical College (now Dow University of Health Sciences) in 1959. Then he went to Edinburgh for further studies where he completed his MCP.

After coming to Pakistan, Dr. Ghaffar served Dow Medical College as Professor and Head of the Department of Paediatrics. He also served as the Dean, Faculty of Medicine, University of Karachi from 1994 to 1997. He is also the member of many esteemed national and international organizations. Currently he is working as Professor and Chairman, Department of Paediatrics, Aga Khan University Hospital. He is also the founder member of a non-governmental organization that works for the welfare of rural and urban people of Pakistan. The praiseworthy philanthropist has also been honoured with the most prestigious civilian award, Sitara-i-Imtiaz.

Dr. Billoo, why did you decide to become paediatrician?

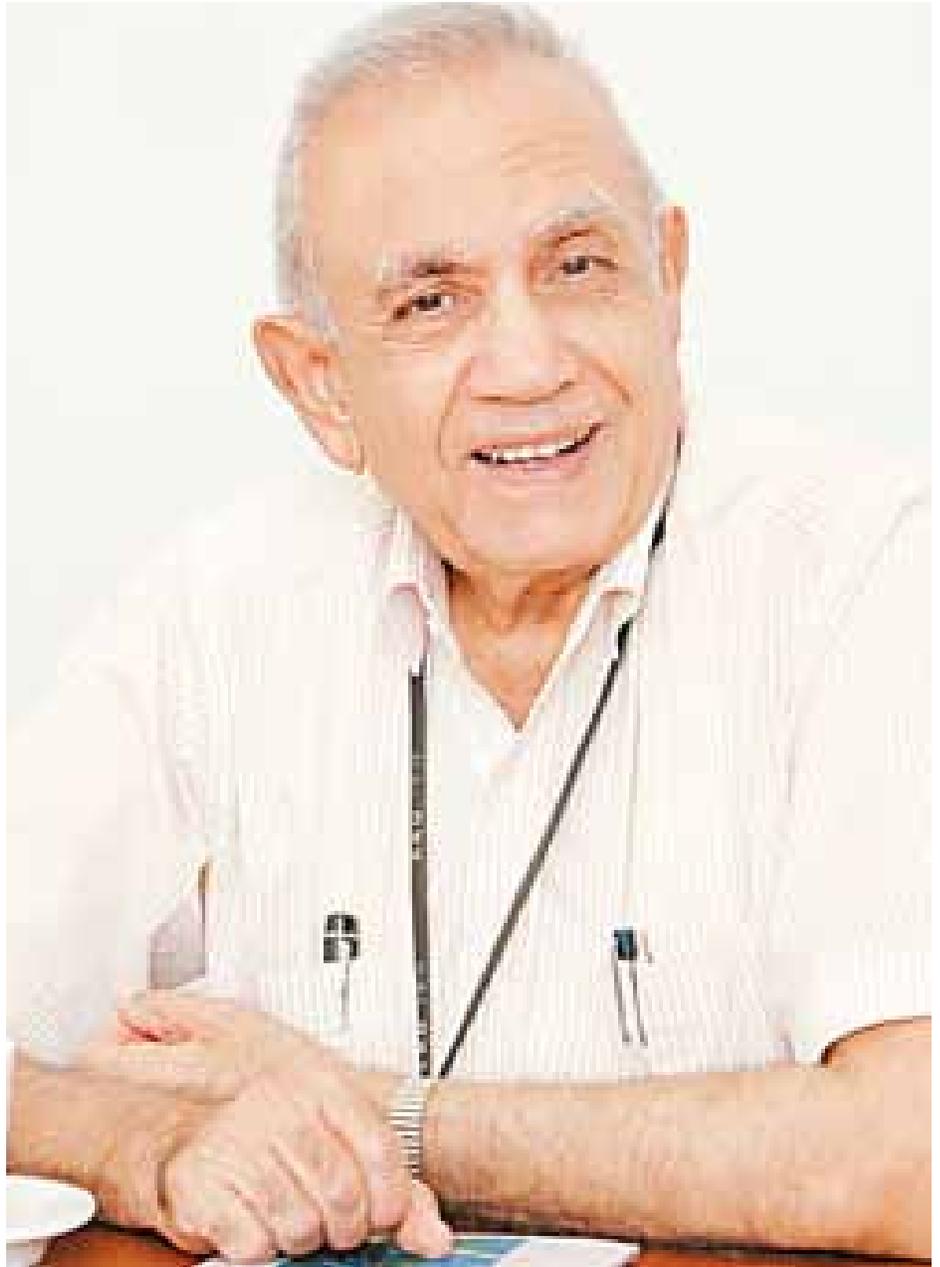
Dr. Billoo : When I was a child, I dream of becoming a teacher as for me it was the most noble profession. But I opted for medicine as all of my close friends wanted to become doctors and they also wanted me to be with them.

After completing my MBBS in 1959, I aimed to become a surgeon but again it was my close friend Zaki who convinced me to go for residency in paediatrics. At that time well known paediatrician Prof. Hamid Ali was the incharge of the Dept of Paediatrics at Jinnah Hospital. The residency at children's ward made me think of life from an entirely different angle. I would always get disturbed when I saw weeping mothers holding their ill-children,

I therefore decided to pursue a career in paediatrics and devote my life for the wellbeing of little angels.

Q: What are the most common paediatric diseases in Pakistan?

Dr. Billoo: Diarrhoea is one of the most

commonly found diseases among children in our country. In 1970s and 80s the disease claimed the lives of around 5 million children. However at present, conditions have improved and mortality rate due to diarrhoea has decreased from 25 per cent to 15 per cent. The second more common disease is pneumonia. It's affecting the lives of around 18 per

cent children every year. Typhoid, dysentery, measles, tuberculosis, malnutrition, hepatitis A and E are some other commonly found paediatric diseases. There are also some day to day ailments found among children which could be treated with simple home remedies or general medicines such as fever, whooping cough and flu.

Q: What is your take on these desi totkas where a child with jaundice is advised to expose to sun instead of consultaion by a doctor?

Dr. Billoo: in my clinical practice, I highly encourage mothers to go for these desi totkas. Around 70 to 80 per cent cases can easily be treated with the help of these home remedies. For cough it is better to give a bowl of vegetable or chicken soup with a pinch of crushed ginger and black pepper added to it. For a slight soar throat, a glass of warm water with honey added in it can do the magic instead of any antibiotic medicine. For diarrhoea mothers can prepare ORS at home by adding sugar in water with a pinch of salt and they can enhance its flavor by adding orange or lemon juice in it.

Q: Almost 38 per cent Pakistani children of age less than five are malnourished and it highly affects their growth. What can we do to address this problem ?

Dr. Billoo: Malnutrition it's a very dangerous condition. It can be lethal when a child gets attached with infectious diseases such as pneumonia, malaria, measles and diarrhoea – the major killer diseases. The situation needs to be properly addressed. The good health of mother is the first requirement. Only healthy mother can give birth to a healthy child. For this purpose we have to educate girls about their diet. In Pakistan around 25 per cent children are underweight at the time of their birth. Pregnant women should give extra importance to their diet. Other than regular intake of food they should add 400 calories more than their diet plan. They should also take calcium, iron and folic acid supplements to overcome the deficiency of micronutrients in their body. After birth, a mother should start breastfeeding her child within 30 minutes and extensive breastfeeding should continue for six months for the good health of her child.

Q: What is autism in children?

Dr. Billoo: Autism is disease where the child completely dissociates himself from the social contact. He starts living in his own world. He faces problems in socialising and has impaired verbal and nonverbal communication. Sometimes pattern of repetitive with behaviour with narrow, restricted interests has also been observed. They clap, flap and wave automatically in a repetitie manner. The first sign that parents usually observe in a child with autism is delayed speech and such children also avoid eye contact with other persons. When someone calls them, they don't react to it giving an impression that they are not listening to them, which is untrue. It is re-

ally frightening scenario for parents as most of them are unaware that their child is a patient of autism. Number of children with autism is increasing day by day.

Earlier, I hardly got a case of an autistic child in a year and now 2 to 3 children with autism approach me for consultation every month. The treatment of autism is possible with behavioural modification therapy in which efforts are made to increase the social interaction of such children. It is also important to praise such a child to make him feel more comfortable. Families have been advised to increase commuication with the child and make efforts to bring him back into the social folder.

Q: It has been observed that with the passage of time the number of children with attention deficit hyperactivity disorder (ADHD) has increased. What could be the possible reasons behind this raise ?

Dr. Billoo: Yes, it is true that number of children with ADHD has increased. It is a psychological disorder in which a child is totally unaware about his destructive behaviour. It also creates problem in following social norms, since parents find it difficult to take their ADHD child with them to social gatherings. In attention, hyderactivity and impulsivity are the key behaviours of ADHD. It is severe than autism and more difficult to treat. Behavioural modification therapy is the only treatment available for ADHD. It takes years to change the behaviour of ADHD

affected child and a lot of patience from parents, family members and teachers is needed.

Q: What steps should be taken by parents to develop healthy eating habits in a child?

Dr. Billoo: It is necessary to develop the habit of eating healthy and home cooked food in children at an early age. In the first six months feed him/her khichdi, mashed banana and potatoes along with mother's feed. Sweet foods are the biggest weakness of every child. One can feed soft sweet dishes to their child such as suji ka halwa. Don't experiment with too many food items. Repeat the food items frequently to make the child familiar with the taste. One can also make the child familiar with the taste. One can feed protein rich food to their child such as chicken and fish in the seventh month. For breakfat, cereals and suji ka halwa are best choices as they are very nutritious.

Q: How does personal hygiene play an important role in children's health

Dr. Billoo: It is important that children are introduced to healthy personal hygiene habits from an early age. First of all keep the body clean by bathing and develop the habit of washing hands. Objects such as furry toys are full of diseases and are a major source of infections and allergies. Give them toys that are washable. Keep their nails clean and cut. One can prevent their children from many chronic diseases just by introducing hand-washing habits in them.

Memon Industrial & Technical Institute

A project of World Memon Organization in collaboration with CDGK

Affiliated with City & Guilds of the U.K

Courses Offered for Women

- Beautician Basic
- Beautician Advance
- Fine Arts
- Arts & Crafts
- Hand & Machine Embroidery
- Sewing & Cutting
- Dress making & Boutique Designing
- Mehndi
- Cooking & Baking (Advanced)
- Cooking & Baking (Desserts & Confectionary)
- Textile Designing
- MS. Office
- Graphics Designing
- AutoCAD
- English Language (Level-1)
- English Language (Level-2)

MITI
now offers a chance
to
enter the field
of
**Multimedia
&
IT**

MS Office

AutoCAD

3D Studio Max

Graphics Designing

Animation

Video Editing

Web Designing

Courses Offered for Men

- English Language
- Computer Hardware
- Mobile Phone Repairing
- Generator operator
- Industrial Electrician
- General Electrician
- Refrigeration Air condition
- Motor rewinding
- Lift Technician
- Auto Electrician
- Auto Air-condition
- Auto Mechanic
- Motor Cycle Mechanic
- Home UPS repairing & installation
- CNG kit installation & Tuning
- Welding
- Plumbing
- Sewing & Cutting

MITI: Plot # ST- 118, Sector 36-I, (Civic Center-3) Korangi -5, Karachi
Tel: 021-35035542/43,45,46 Email: mgmt@wmomiti.com

www.wmomiti.com

મેમણ આલમ (WMO)

ગુજરાતી વિભાગ
સંપાદક: ઉમર અ. રહેમાન ખાનાણી

બાંટવા મેમણ સેવા
સમિતિના વાર્ષિક
ઓધ્ધેદારોની ચૂંટણી

તા. ૧૧-૧-૩૨ના બાંટવા

મેમણ સેવા સમિતિના હોલ ઉપર સંસ્થાની એક જનરલ સભા ભાઈ સુલેમાન અ. કરીમ કાપડીયાના પ્રમુખપદ નીચે મળી હતી. હોલ મેમ્બરોથી ચીકાર ભરાઈ ગયો હતો. ચૂંટણીનું પરિણામ નીચે મુજબ હતું. પ્રેસીડેન્ટ: અલીમહમદ અહમદ વા. પ્રેસીડેન્ટ. મિ. એ.ડી. અબ્બાસી ઓ. સેક્રેટરી: હા. રહેમતુલ્લાહ અ. ગની જાંગડા

જો. સેક્રેટરી: મિ. મહમદ હાજી લધા જો. સેક્રેટરી મિ. મૂસા આદમ મહેનતી ટ્રેઝરર: મિ. હાજી હબીબ હાસમ કાપડીયા

ઓડીટર: મિ. રહેમતુલ્લાહ હા. કરીમ બાલાગામવાલા

મેનેજિંગ કમિટી

(૧) મિ. અ. હબીબ સાલેમહમદ ખડીયાવાલા

(૨) મિ. અહમદ કાસમ મોતી

(૩) મિ. સાલેમહમદ મૂસા કોડવાઈવાલા

(૪) મિ. હા. અ. લતીફ હા. હુસેન મદ્રાસવાલા

(૫) મિ. રહેમતુલ્લાહ કાસમ નાકરાવાલા

(૬) મિ. હબીબ મામદ ગીલા પાનવાલા

(૭) મિ. અબ્બા અલી અ. શકુર વડીલ

(૮) મિ. સુલેમાન હા. આહમદ ભંગડા

(૯) મિ. ઈસ્માઈલ હા. આહમદ ભંગડા

(૧૦) મિ. હા. હબીબ દાદા

(૧૧) મિ. સુલેમાન અ. કરીમ

પોતાની જગ્યાનું જોખમ ભરેલું કામ આસાનીથી પૂરું કરી શકે તે માટે ખુદા પાસે દુઆ માંગી હતી અને સર્વે મેમ્બરોના સહકારની લાગણીપૂર્વક

કાપડીયા

(૧૨) મિ. સુલેમાન અ. કરીમ કોડવાઈવાલા

(૧૩) મિ. ઉમર દાઉદ મેસીયા

(૧૪) મિ. અબ્બા તય્યબ અહમદ સુરમાવાલા

(૧૫) મિ. ઉસ્માન અહમદ કાપડીયા

(૧૬) મિ. ઉસ્માન અ. ગની નૂરમામદ કોડવાઈવાલા

મોલુદ પાર્ટી

કેપ્ટન મિ. હબીબ હાજી ઈશાક ખાનાણી

આસી. કેપ્ટન મિ. હા. વલીમહમદ હા. હબીબ કાનપુરવાલા

બાદમાં સંસ્થાના ગત વર્ષના પ્રેસીડેન્ટ મિ. સુલેમાન હા. આહમદ ભંગડાએ પોતાનો ઓધ્ધો છોડતા સર્વે મેમ્બરોને તેઓના ભૂતકાળના સહકાર માટે દિલોજાનથી આભાર માન્યો હતો અને નવા ઓધ્ધેદારોને નવીન વર્ષમાં ખંતથી કામ કરવાની સલાહ આપી હતી. તે બાદ નવા નિમાયેલા પ્રેસીડેન્ટ મિ. અલીમહમદ

માંગણી કરી હતી. છેવટમાં મિટીંગના પ્રમુખ મિ. સુલેમાન અ. કરીમે સર્વેનો આભાર માન્યો હતો અને સેવા પ્રવૃત્તિ ચાલુ રાખવા ઉપરાંત તેમાં વધારો કરવા સૂચના કરી હતી. ત્યાર બાદ શાંતિથી સભા બરખાસ્ત થઈ હતી.

હાજી સુલેમાન

શાહમાહમદની સખાવતો ધોરાજી : ઓગષ્ટ ૧૯૦૩

આજકાલ દરેક કોમની પ્રજાઓના ગ્રહસ્થો પોતાની કોમમાં કેળવણીનો પ્રચાર કરવા અને કોમની ઉન્નતિ કરવા માટે અનેક પ્રકારના ઉપાયો યોજી પ્રયાસો ચલાવી રહ્યા છે. મુસલમીન કોમમાં પણ એ હેતુ પાર પાડવા માટે કેટલાક કેળવાયેલા આગેવાનોએ પોતાની કેળવણીથી પાછળ રહેલી કોમને કેળવણીથી વાકેફ કરવાને ને તેને ઈલ્મના અજવાળામાં લાવી, તેની જિંદગી વધુ લાયક અને ઉપયોગી બનાવવાને

કોશિષ કરવા માંડી છે. હાલમાં કેપટાઉનવાળા જાણીતા મેમણ ગ્રહસ્થ મિ. હાજી સુલેમાન શાહમહંમદ લોધીયા કે જેઓને આપણે પૃથ્વીની મુસાફરી કરનાર તરીકે ઓળખીએ છીએ તે મુસલમીન સ્ત્રી કેળવણીને ઉત્તેજન માટે મુંબઈની અંજુમને ઈસ્લામને રૂપિયા આઠ હજાર બક્ષિસ આપ્યા છે ; તે એવી શરતે કે જે મુસલમીન બાળકીઓ યુનિવર્સિટીની મેટ્રીક્યુલેશનની અથવા સ્કૂલ ફાઈનલની યા તો મુંબઈ યુનિવર્સિટીની કોઈ પણ પરીક્ષા પસાર કરે, તેને દર વરસે તે બક્ષિસની આવકમાંથી અંજુમને યોગ્ય લાગે તેટલી કિંમતના સોના અથવા રૂપાના ચાંદ ઈનાયત કરવા તેમાં ખાસ કરી શીવણ, ભરત, ચિત્ર અને સંગીત કામમાં પ્રવિણ હોય તેને આપવા વધુ પસંદગી બતાવી છે. વળી તેજ ગ્રહસ્થે રૂપિયા અઢી હજારની રકમ અમદાવાદની ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી ઉપર મોકલાવી એવી ઈચ્છા બતાવી છે કે સદરહુ રકમની ઉપજમાંથી સોસાયટીએ મુસલમીન કોમમાં સંસારિક રીતે રીવાજોમાં સુધારો થાય, વિદ્યા અને નીતિની વૃદ્ધિ થાય તેવા પુસ્તકો રચાવી તથા ભાષાંતર કરાવી બહાર પાડવા. મિ. હાજી સુલેમાન સુધરેલા દેશમાં રહી તેમજ દુનિયાઈ મુસાફરીના જાત અનુભવને લઈ. તેનું વલણ પોતાની કોમ તરફ થાય અને કેળવણીથી પછાત પડેલી કોમને અજવાળામાં લાવવા, તેઓ તરફથી આવા પ્રયત્નો કરવામાં આવે તે સ્વાભાવિક છે. તોપણ એક મેમણ ગ્રહસ્થ તરફથી આવું સ્તુતીપાત્ર પગલું ભરવામાં આવે તેને માટે અમારે તો શું ? પણ અમારી આખી મુસલમીન કોમને મગરૂર થવા જેવું છે. મુસલમીન ગ્રહસ્થો તરફથી જ્યારે આવા ઉપાયો કામે લગાડવામાં આવશે. ત્યારે જ મુસલમીન બાળકો ઈભના સ્વાદિષ્ટ ફળો ચાખવાને ભાગ્યશાળી થશે.

ઘાલ સો ટચજી

કરૂં બઘેય મિલી સાદગી બહાલ અચો કિસાનો હોય ભલે કેતરો મહાલ અચો ભલાઈ મેં ને તરકડીમેં કોમજી પાંજે અચે જો આડે ઈ તોડું હરેક દિવાલ અચો ઉગાયું તે ગિનું સંભાળ રાતડી કે અચે અમલ જી ખેતીમેં સારેમાં સારો ફાલ અચો દરદ મેં ડુખમેં જરૂરતમેં કોમ લાય બઘે નિભાયું દિલસે સચો પ્યાર ને વહાલ અચો હરેક મામલો પાંજો ઉકેલું આપસ મેં દખલમેં હોય ના પોલીસ-કોતવાલ અચો પાં નામના મેં ને ગણના મેં ખૂબ ફેલીવિનું પુરબ, દખલ મેં ને પછછમ અને શિમાલ અચો છડું પાં એશ ને આરામ ખોટી શોકત શાન કરીને કમ ભલે પાંથી વીનું નિઠાલ અચો બિરાદરી મેં સે કોઈ સબબ જો અરજી અચે પાં વાજબી કરૂં ઈન્જો તુરત નિકાલ અચો રખું પા ચોકસી એડી કે સ્વાર્થ લાય કડે બિગાડે કમ ન કિડાં કોઈ પણ દલાલ અચો બજાર મેં જો અચે પાંજી ચીજ ઉન્જો ખપે ઘણુંજ વાજબી હંમેશ ભાવતાલ અચો હંમેશ હોય તી 'આદમ' જી ઘાલ સો ટચજી વજન મેં હોય ભલે ઈ રતી કે વાલ અચો

-ડો. આદમ એ. મેમન

વાંચો ક્યારેક કામ આવશે

- ★ બૂટ-ચંપલને સવારે પોલિશ કરવા કરતાં એને રાતે પોલિશ લગાડીને રહેવા દો. પછી સવારે પોલિશ કરવાથી બૂટ-ચંપલ વધુ ટકાઉ અને ચમકદાર બનશે.
- ★ શાહીના ડાઘ પાકું ટામેટું ઘસવાથી નીકળી જશે.
- ★ બ્રશ અને કાંસકાને સાફ કરવા માટે એને એમોનિયાના બે-ચાર ટીપાં પાણીમાં નાખીને એ પાણીથી બ્રશ અને કાંસકો ધૂઓ તરત જ ચોખ્ખા થઈ જશે.
- ★ આદુને માટીથી ભરેલા કુંડામાં રાખવાથી લાંબા સમય સુધી તાજું રહે છે.
- ★ ચાંદીના વાસણોને ચમકદાર બનાવવા કપૂર ઘસો. એકદમ ચમકી ઉઠશે.

ભેણ, પાંજે ઘરમેં પાંજી બોલી ખોવાણી (મેમણી ઢોલક ગીત)

-યુનુસ કેસ

મા, પાંજી કુલાય, ભલા કાલી ચોવાણી !
 ભેણ, પાંજે ઘરમેં પાંજી બોલી ખોવાણી !!!
 ભેણ, પાંજે દૂરવેશજી બકરી ખોવાણી !
 ભેણ, પાંજે સૂફીજી ઘડકી ખોવાણી !!!
 એઈ...બકરી ખોવાણી ! સંગ, લકડી ખોવાણી !
 વડી, સમજતાં જાણે દુનિયા, લકડી ખોવાણી !
 રંગ ને રૂપે, હીરની જેડી...
 અંગણમેં દૂઈ મોરની જેડી...
 નેઅમત જાણે આસ્માની જેડી...
 શીરની, ગેબી-ફીરની જેડી !
 ભેણ, પાંજી કિસ્મતજી કકરી ખોવાણી !
 ભેણ, પાંજી સૂફીજી સુજની ખોવાણી...
 ભેણ, પાંજી ડેલીજી હયા-રખ્ખી વી...!
 હયા-રખ્ખી વી ને સંગ અલ્લા-રખ્ખી વી...!
 રાજ નંઢા મીરીયા પણ તાજ ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે મત્થેજા ગાજ ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે શાયરજી ખુદી ખોવાણી !
 એઈ ખુદી ખોવાણી, સંગ, હુદી ખોવાણી !
 ચાયણી કે ચંદર સમજી ચાળા કરે તો !
 સુપલીમાં સુખન ઝળકી ફાળા કરે તો !
 ચીકલીયે જે માળે કે તાળા કરે તો !
 ભેણ, પાંજે કવિ જા કાજ ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે શાયર જા બાજ ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે ઘરમેં સે પાંજા ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે ખાનદાન જા ખાનદાન સોવાણા !
 ભેણ, પાંજી સોય કે સપ સૂંધીવ્યા !
 મન-મોકરાણ જા વ્હાણ ફૂબીવ્યા !
 ભેણ, પાંજે ડાવ ભા જો ડાવપણું વ્યો !

ભેણ, પાંજે ઘરજો ઠરેલપણું વ્યો !
 ભેણ, પાંજે સેજજી સલુકાઈ વી !
 ભેણ, પાંજે ડેજમેં રાઈ ભરાઈ વી !
 ભેણ, પાંજી હાલત હીં કુલાય કુલાઈ થી ? !
 ભેણ, જાત ભલા પાંજી કીડા લીકાઈ વી ?
 ભેણ, પાંજે ઘરમેં પાંજી બોલી ખોવાઈ વી !
 ભેણ, માજી બોલીજી પાંકે હાય લગીવી !
 ભેણ, પાંજે સૂકુન કે લાહય લગીવી !
 ભેણ, પાંજે મુન્નેજો માસૂમપણું વ્યો !
 ભેણ, થોડો મિરીયો પણ ઘણું ઘણું વ્યો !
 ભેણ, પાંજી ખાનકાહસે તકવો હલી વ્યો !
 ભેણ, પાંજે મોલ્વી કે લકવો લગી વ્યો
 ભેણ, પાંજી સોન-બાઈ સાભરીન વી !
 ઘરમેં “આવ બાઈ” જી દેખા-દેખા પી !
 ભેણ, બાઈ-સાદાઈ કે કસાઈ ખણીવ્યા !
 ભેણ, બાકી રીહયો સો જમાઈ ખણીવ્યા !
 ભેણ, પાંજી વડે જા નક કીડા અંચન ? !
 ભેણ, પાંજી ન્યાણી જા લક કીડા અંચન ?
 ભેણ, પાંજા તૂર, દૂર દૂર ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે ચહેરે જા નૂર ખોવાણા !
 ભેણ, પાંજે કાજસે ખૂલૂસ ઉડીવ્યો !
 ભેણ, અલ્લા જાણે ! કીડા ફૂલૂસ બૂડીવ્યો !
 ભેણ, પાંજા સીયાસતદાં સજજાજ ખોવાઈવ્યા !
 ભેણ, જાણે હજ ટાણે હુજજાજ ખોવાઈવ્યા !
 ભેણ, પાંજે દાને-ભાજી દાનાઈ વેચાણી !
 ભેણ, પાંજે ઘરમેં પાંજી બોલી ખોવાણી !
 મા, કુલાય ભલા પાંજી કાલી ચોવાણી !
 ભેણ, પાંજે ઘરમેં પાંજી બોલી ખોવાણી !!!...

ઉપખંડની પરંપરામાં સહેલીઓ દ્વારા સામસામી કડીઓ બોલી ગવાતો ઢોલક-ગીત એ નિર્દોષ આનંદની અને પોતાના સ્પષ્ટ વિચારોની અભિવ્યક્તિનો એક અનેરો સાહિત્ય પ્રકાર છે. પ્રસ્તુત મેમણી ઢોલક-ગીતમાં ન કેવળ આ સાહિત્ય પ્રકારને ખેડવાનો નમ્ર પ્રયાસ થયો છે બલ્કે તેમાં સાંપ્રત મેમણ સમાજના પ્રશ્નોને સરસ રીતે ગૂંથી લેવામાં આવ્યા છે.

અનોખી અદા; નિરાળી ચાલ
ડાયનોસોરના સમકાલિન; સમુદ્રના દૂત

કાયબાના ઠંઠણ જીવનની દાસ્તાવેજ

કાયબા નામના પ્રાણીને આમતો બચ્ચાં પણ ઓળખતા હોય છે, પણ એમાંના ઘણાએ કોઈ કાયબાને નજરે જોયો હોતો નથી, એટલી જુજ તેમની સંખ્યા રહી ગઈ છે. સામાન્ય રીતે કડક ઢાલની જેવી

કાયબા પર સવારી પણ કરાવતા હતા.

ઘણાને કાયબા અને ઢાલ કાયબાની ફરકની ખબર હોતી નથી. કાયબા સમુદ્રમાં રહે છે જ્યારે કે ઢાલ કાયબા જમીન પર ચાલતા

ચામડીના આવરણ તળે આ પ્રાણી પ્રમાણસર સુંવાળું હોય છે અને ચામડીના એ કવચ પર સુંદર ભાતની ડિઝાઈનને પ્રતાપે કાયબા આંખોને ગમી જાય એવા આકર્ષક હોય છે મોટે ભાગે તેમનો રંગ કથ્થઈ હોય છે પણ લીલા અને પીળા રંગના અને એવા મિશ્ર રંગોવાળા કાયબા પણ હોય છે. તેનું કવચરૂપી કોટલું ગુંબદના આકારનું હોય છે.

પ્રાણી ઘરોમાં રંગીન અને મોભેદાર કાયબાઓની અનોખી ચાલ બાળકોમાં ભારે આકર્ષણ જમાવતી હોય છે. કોઈ જમાનામાં કરાચીના કિનારે ફરવા આવતા શહેરીઓને સ્થાનિક મછીયારા પૈંસા લઈને

પ્રાણી છે. ઢાલ કાયબા પોતાની ગરદન અને ચારે પગોને પોતાના કોટલાની અંદર પાછા ખેંચી શકે છે પણ સમુદ્રી કાયબા એવું કરી શકતા નથી. સામાન્ય રીતે ગ્રીન ટર્ટલ તરીકે ઓળખાતા એલોનીયા મિડાસ નામની નસલના કાયબાને જીવતા જાગતા ડાયનોસોર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે. સંશોધન અનુસાર કાયબા ૨૦ કરોડ વર્ષ જુની નસલના પ્રાણી છે પણ ૨૦ લાખ વરસો પહેલા ટ્રીયાસીના પુરાતન કાળમાં પૃથ્વી પર મોજુદ હોવાના પૂરાવા મળી શક્યા છે. વળી કાયબા પૃથ્વી પર સૌથી લાંબા સમય સુધી જીવતા પ્રાણી છે જેમની સરેરાશ ઉંમર એક સો વર્ષની

આળંગાળે હોય છે. કાયબા શાકાહારી છે. કોઈ જાતનું માસ ખાતા નથી. માનવી તેમનો શક્ય દુશ્મન ગણી શકાય પણ એ સિવાય કોઈપણ પ્રાણીથી તેની દુશ્મની નથી હોતી. આ પણ તેમની સાવ ધીમી ચાલનું એક કારણ ગણી શકાય. કાયબા આંચળવાળા પ્રાણી નથી એટલે એ બચ્ચાં નથી જણતા બલ્કે કાં મૂકે છે. માદા કાયબા એક સાથે ૫૦ થી ૮૦ જેટલા ઈંડાં મૂકે છે પણ એ પહેલાં તેમને ઈંડાંની સલામતી માટે ભારે જહેમત ઉઠાવવી પડે છે. સમુદ્ર કિનારે જ્યાં બહારની દુનિયાનો કોઈ ઘોંઘાટ ના હોય અને કૃત્રિમ પ્રકાશ પવવતો ના હોય એવું સ્થળ ગોતીને સગર્ભા માદા ધીમે ધીમે ત્યાં પહોંચે છે અને આગળના બંને પગનો કોદાળી તરીકે ઉપયોગ કરીને નરમ જમીનમાં ખાડો ખોદવાનું શરૂ કરી દે છે. પાછલા પગો પાવડા તરીકે વાપરીને તે ખોદાયેલી રેતીને બહાર ફેંકે છે અને પોતાના શરીરના માપથી વધુ ખાડો ખોદાઈ જતાં થોડો વિશ્રામ કર્યા બાદ એવી 'એગ ચેમ્બર'માં નિરાંતે બેસી જઈને ઈંડાં મૂકે છે અને પરવારી જતાં બહાર આવી જાય છે અને એ ખાડાને ફરીવાર રેતીથી ઢાંકી દે છે. આ પૂરી પ્રક્રિયામાં તેને લગભગ ચારથી પાંચ કલાક લાગી જાય છે અને તેમાં બીજા કાયબા પણ મદદ કરે છે. કાળજી છતાં જંગલી પ્રાણીઓ દ્વારા એ ખાડાને ફરી ખોદી કાઢીને ઈંડાં ફોડી નાખવાની શક્યતા રહે જ છે. માદા દર પાંચ વરસે ઈંડાં મૂકી શકે છે. એગ ચેમ્બરમાં મૂકાયેલા ઈંડાંનું સેવન ત્યાં કુદરતી રીતે આપમેળે જ થાય છે. આ ઈંડાં પીંગ પોંગના દડાના કદ અને આકારના ગોળ અને ધોળા રંગના હોય છે. ઈંડાંનું સરેરાશ માપ પાંચ સેન્ટીમીટર જેટલું અને વજન ૧૬ ગ્રામ જેટલું હોય છે. બહારના વાતાવરણના

G-04

મેમણ આલમ મે-૨૦૧૨

ઉષ્ણાતામાન મુજબ ઈડાંની અંદર ૪૦ થી ૬૦ દિવસ સુધી પોષણ પામીને કાયબાના ટચૂકડા બચ્યાં ઈડાંમાંથી નીકળીને ખાડાની બહાર આવી જાય છે અને સમુદ્રનું રૂખ કરે છે. પણ બધાં ઈડાંમાંથી કાયબા નીકળતા નથી અને નીકળેલા તમામ કાયબાં સમુદ્ર સુધી પહોંચતા નથી. એવાં ટચૂકડાં બચ્યાં સમુદ્રી પ્રાણીઓના શિકાર પણ બની શકે છે અને બહારના પ્રકાશને સહન નહીં કરી શકવાને કારણે પણ મરી જતા હોય છે. બચી ગયેલા કાયબા સમુદ્રમાં જીવે છે અને મોટાં થઈને સરેરાશ સોથી દોઢસો કિલો વજનના વિશાળ કાયબા બની જાય છે. અત્યાર સુધી મળેલો સૌથી વજનદાર ગ્રીન ટર્ટલ ૩૯૫ કિલોનો પણ નોંધાયો છે. જે કે પુખ્ત વયે પહોંચવામાં તેમને ૨૦ થી ૫૦ વરસો લાગી જતા હોય છે. નિષ્ણાંતોના કહેવા પ્રમાણે એક હજાર ઈડાંમાંથી માંડ એક કાયબો જીવી જતો હોય છે.

માનવી દ્વારા કાયબાના ઈડાં તોડી નખાતા ના હોત અને તેમની મજબૂત ઢાલ જેવી ખાલ અને તેના શરીરની ચરબી સહિતના તત્વો દવાઓ અને કોસ્મેટીક્સ બનાવવામાં વાપરવા માટે તેમને મારી નખાતા ના હોત તો કાયબાની નસલને ભૂંસાવાનો ખતરો ઉભો થયો ના હોત. પર્યાવરણની જાળવણીનું મહત્વ સમજાયું છે ત્યારથી બીજા અનેક પ્રાણીઓની જેમ કાયબાની

નસલને સાચવવા પણ મોટા પાયે પ્રોજેક્ટો શરૂ કરી દેવાયા છે. દુનિયાના સમુદ્ર કાંઠાઓ પર અગિયાર એવાં મુખ્ય સ્થળો ઓળખાયાં જ્યાં

કાયબા ઈડાં મૂકવા નીકળે છે અને એમાંના બે સ્થળો આપણા કરાચીના હોકસ-બે અને સેન્ડસ પીટ છે. કાયબાની સાત નસલો ભૂંસાઈ રહ્યાની ચિંતા સેવાઈ રહી છે અને તેમાં પણ ઓલિવ રીડલી નામની નસલના કાયબાની નસલ સાવ ભૂંસાઈ જવાની અણીએ પહોંચી ગઈ છે. પણ કરાચીના કાંઠે સિઝનમાં આ નસલના પણ એક બે કાયબા જરૂર મળી આવે છે.

સિંઘ વાઈલ્ડ લાઈફ ડિપાર્ટમેન્ટે આંતરરાષ્ટ્રિય સંસ્થાઓની સહાય અને માર્ગદર્શન હેઠળ હોકસ-બે વિસ્તારમાં જ કાયબાઓની માવજતનું કેન્દ્ર ઉભું કર્યું છે જે છેલ્લા ત્રીસેક વરસોથી સારી કામગીરી બજાવી રહ્યું છે. કાયબાએ મૂકેલા ઈડાંને આ કેન્દ્રના માણસો સંભાળપૂર્વક પોતાના કેન્દ્રમાં ઉભી

કરાયેલી એગ ચેમ્બરોમાં ઉછેરે છે અને ઈડાંમાંથી બચ્યાં બહાર આવતાં તેને નિશાની માટેની ટેગ લગાડીને સાવચેતીપૂર્વક પાછા સમુદ્રમાં છોડી દે છે. ૧૯૭૯થી અત્યાર સુધી અવા ૭૦૦૦થી વધુ કાયબાઓને નંબરવાળા ટેગ લગાડીને સમુદ્રમાં છોડાયા છે અને એમાંથી ૭૦૦ જેટલા કાયબા વિશાળ કદના બનીને ફરીવાર સમુદ્ર કાંઠે ભમતા દેખાયાનું પણ નોંધાયું છે.

આવા ટેગવાળા કરાચીના કાયબા સમુદ્રમાં દૂર દૂર સુધી ફેલાઈ જતા હોય છે. એવો એક કાયબો ૫૦૦ કિલોમીટર દૂર કચ્છ-ગુજરાતના કિનારે, બીજો એક કાયબો ૧૪૭૦ કિલોમીટર દૂર અખાતમાં ઈરાની કાંઠેથી અને એક કાયબો તો ૩૨૪૦ કિલોમીટર દૂર આફ્રિકાના કિનારે દેખાયો હોવાનું નોંધાયું છે. સમુદ્રી પ્રાણીઓની નસલ સાચવવા અનેક સાવચેતીઓ રાખવાની હોય છે અને તેમાં તમામ શહેરીઓનો સહકાર જરૂરી હોય છે.

કરાચીનો કાંઠો તો કાયબાની નસલના મુખ્ય કાંઠાઓમાંનો એક છે પણ પાકિસ્તાનમાં એ સિવાય બલોચિસ્તાનના જીવાની, ગ્વાદાર તથા મકરાનના કિનારાઓ પર પણ અલગ અલગ નસલના કાયબા મળી આવે છે.

કડવું મઘ

- ★ હકનું સ્વિકારો, મહેરબાનીનું નહીં.
- ★ કુટેવ એ પથારી છે એમાં સૂવું સહેલું છે પણ એમાંથી ઊઠવાનું સહેલું નથી.
- ★ જેની પાસે આશા છે તે કદીયે હારતો નથી.
- ★ પોતાની ભૂલો તરફ બેધ્યાન રહીને બીજાની ભૂલો શોધવી એ મોટામાં મોટી ભૂલ છે.
- ★ જીવવા માટે કમાવાનું છે, કમાવા માટે જીવવાનું નથી.
- ★ ઊંઘતા સિંહ કરતાં જાગતો ફૂતરો બહેતર છે.
- ★ જો તમારે સાઈ અને સમયસર જમવું હોય તો, ક્યારેય પત્ની સાથે ઝઘડો ન કરો.
- ★ જે બીજાઓની આઝાદી છીનવે છે, એમના જેવો કાયર કોઈ નથી.
- ★ કશું કાલના ભરોસે છોડો નહીં. કાલ જેવી કોઈ વસ્તુ નથી. બધું આજ, આજ અને આજ જ છે.

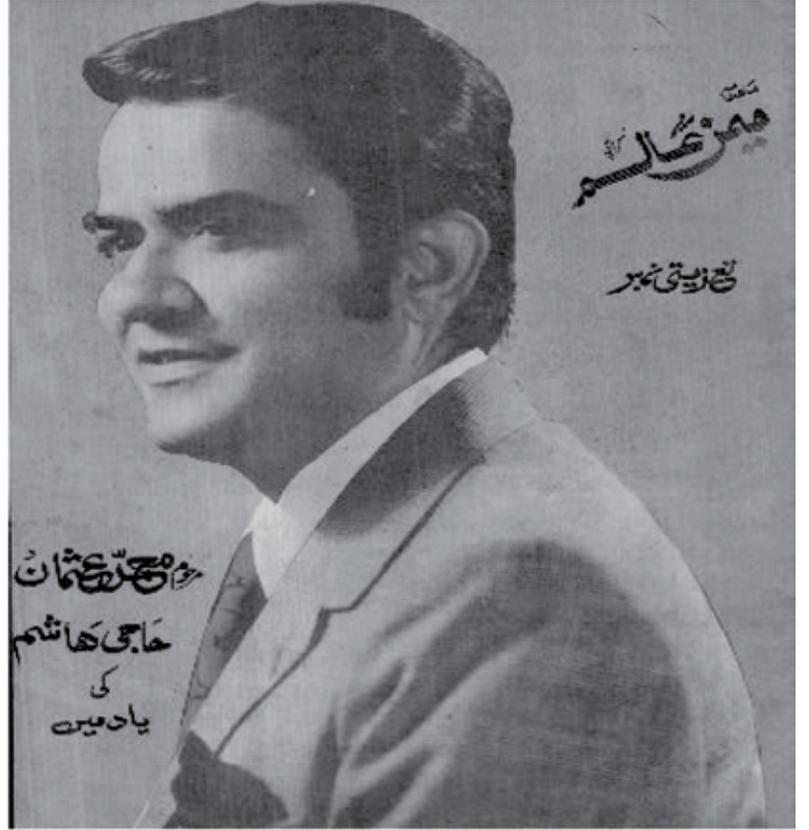
સમસ્ત બિરાદરીની સેવા કરી ગયેલા ઓખાઈ યુથ સર્વિસીઝના સ્થાપક

મો. ઉસ્માન હાશમ ઠાઠ

વેપાર-ઉદ્યોગ, સમાજ સેવા અને સખાવતી કામો બદલ નામ કમાવી ગયેલા કરાચીના મેમણ આગેવાનોમાં મોહમદ ઉસ્માન હાશમ ઠાઠનું નામ આદરભરે લેવાય છે. સાહિત્યિક અને સાંસ્કૃતિક ક્ષેત્રે પણ તેમનો સક્રિય રસ રહ્યો હતો. મો. ઉસ્માન ઠાઠનો જન્મ ૧લી જુન ૧૯૩૫ના રોજ કરાચીમાં થયો હતો. તેમના પિતા હાજી હાશમ હાજી એહમદ દેશમાં તંબાકુના એક અગ્રગણ્ય વેપારી અને ઉદ્યોગપતિ હોવાથી તેમના પરિવારને તંબાકુવાળા બલ્કે મોગલ ટોબેકોવાળા તરીકે વધુ ઓળખવામાં આવતું રહ્યું છે. તેમના પરદાદા ઓખામાં વેપાર કરતા હતા.

મો. ઉસ્માન ઠાઠે પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષણ સિંધ મદ્રેસતુલ ઈસ્લામથી મેળવ્યું હતું. ભણતર દરમિયાન ઈત્તર પ્રવૃત્તિઓ, ખેલફૂદ, સ્કાઉટીંગ અને ગુજરાતી વિદ્યાર્થી મંડળની પ્રવૃત્તિઓમાં ભરપૂર ભાગ લેતા રહ્યા હતા. ૧૯૫૩માં મેટ્રીકની પરીક્ષા પ્રથમ વર્ગમાં પાસ કર્યા બાદ તેમણે સિંધ મુસ્લીમ કોલેજમાં પ્રવેશ મેળવ્યો હતો. અહીં તેમનો સાહિત્ય અને લેખનનો શોખ ખીલ્યો હતો. કોલેજના મેગેઝીનમાં તેમના અંગ્રેજી લેખો અવારનવાર પ્રગટ થતા રહેતા હતા. કોલેજમાં ફિલોસોફી (તત્ત્વજ્ઞાન) અને સાયકોલોજી (માનસશાસ્ત્ર) તેમના ખાસ વિષયો હતા. સ્કૂલમાં મિત્રો તેમને ઉસ્માન ગનીના નામે બોલાવતા હતા તો કોલેજમાં તેમના આવા વિષયોને

કારણે મિત્રોએ તેમનું નામ પ્રોફેસર પાડી દીધું હતું. કોલેજની ફિલોસોફી સેસનમાં તેઓ સેક્રેટરી હતા અને પેશાવર વિદ્યાપીઠમાં અંગ્રેજી પાકિસ્તાન ફિલોસોફી

કોંગ્રેસ યોજવામાં આવી તો મો. ઉસ્માને ત્યાં પોતાની કોલેજનું પ્રતિનિધીત્વ કર્યું હતું. ૧૯૫૭માં તેમણે કરાચી યુનિવર્સિટીની પરીક્ષા પ્રથમ વર્ગમાં પાસ કરીને બી.એ.ની ડિગ્રી પ્રાપ્ત કરી લીધી હતી. એજ વરસે તેમની શાદી કરાચીના જ. વલી મોહમદ દરબારની દીકરી અનીસાબાનુ સાથે કરાવી દેવાઈ હતી. ઘરમાં ચારે ભાઈઓમાં સૌથી મોટા હોવાને નાતે એજ વરસે તેમણે કુટુંબિક વેપાર સંભાળી લેતાં તેમની તાલીમી કારકિર્દીનો અંત આવ્યો હતો. જે કે બાદમાં તેમણે બિઝનેસ એડમિનીસ્ટ્રેશન એન્ડ માર્કેટીંગના એડવાન્સ કોર્સ કરીને ડિપ્લોમાં મેળ

વ્યો હતો.

વેપાર-ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે તેમણે જોતજોતામાં પ્રગતિ સાધીને અગ્રગણ્ય સ્થાન પ્રાપ્ત કરી લીધું હતું. કૌટુંબિક માલીકીની મોગલ ટોબેકો કંપનીના તેઓ એક્ઝીક્યુટીવ ડાયરેક્ટર અને મહેરાન સુગર મીલના ચીફ એક્ઝીક્યુટીવ હતા. ઉપરાંત ગોલ્ડન બેંગાલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ્સ લિમિટેડ ફાયનાન્સ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રી, ગોલ્ડન મેચ વર્ક્સ તેમજ ઓખાઈ એગ્રીકલ્ચર્સ ફાર્મ્સ લિમિટેડમાં ડાયરેક્ટરપદેથી આ મોટી કંપનીઓના કુશળ સંચાલનમાં ફાળો આપ્યો હતો. અનેક વેપારી મંડળોમાં તેમની દિર્ઘદ્રષ્ટિ અને વેપારી કુનેહનો લાભ લેવાયો હતો. વેસ્ટ

મેમણ આલમ મે-૨૦૧૨

G-06

પાકિસ્તાન મેન્યુફેક્ચરીંગ એસોસિએશન, પાકિસ્તાન માર્કેટીંગ એસોસિએશન તથા કરાચી ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ એન્ડ ઈન્ડસ્ટ્રીઝની મેનેજિંગ કમિટીઓમાં સેવા આપી હતી. પાકિસ્તાન સુગર મીલ્સ એસોસિએશન (સિંધ ઝોન) તથા પાકિસ્તાન સિગારેટ મેન્યુફેક્ચર્સ એસોસિએશનના ચેરમેનપદેથી તેઓ છેલ્લે સુધી કામ કરતા રહ્યા હતા. સરકારી ડેલીવેશનના સભ્ય તરીકે તેમણે સીલોન, બલગેરીયા, ઝેકોસ્લોવેકીયા અને હંગેરી ખાતે વ્યાપાર-વિકાસ સંબંધમાં કિંમતી સૂચનો આપ્યા હતા. અમેરિકા, કેનેડા, બ્રિટન, યુરોપ, આફ્રિકા, મધ્યપૂર્વ તથા એશીયાના પણ અનેક દેશોનો તેમણે વિસ્તૃત પ્રવાસ ખેડ્યો હતો.

લેખન ક્ષેત્રે કોલેજકાળમાં જ તેમના લેખો પ્રગટ થતા રહ્યા હતા અને બાદમાં આગેવાન અખબારો અને ‘મેમણ આલમ’ સહિતના મેગેઝીનોમાં સમાજ તથા વ્યાપાર ક્ષેત્રે વિવિધ વિષયો વાસ્તવદર્શી સમિક્ષા કરતા તેમના લેખો પ્રગટ થતા રહ્યા હતા. અંગ્રેજી, ઉર્દૂ અને ગુજરાતી ભાષા પર સારો કાબૂ ધરાવતા હતા. ઓખાઈ બિરાદરીના પ્રશ્નો અંગેની તેમણે આ ત્રણે ભાષામાં લખેલી એક પુસ્તિકાને બિરાદરીનો બહોળો આવકાર આપ્યો હતો. સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓમાં તેઓ ઈન્ડસ આર્ટ ગેલેરીના સ્થાપક સભ્ય હતા. વિખ્યાત કલાકારોની કલાકૃતિઓનો સંગ્રહ કરવાનો તેમને જબરો શોખ હતા. બનાઈ રસેલ જેવા ઉચ્ચ કોટીના ફિલોસોફરના તેઓ અચ્છા અભ્યાસી હતા. ગોથે ઈન્સ્ટીટ્યુટ, અમેરિકન કલ્ચર સેન્ટર, કરાચી જીમખાના, હૈદરાબાદ જીમખાના, ફરહાન કલબ, વર્લ્ડ ફેડરેશન ઓફ ઈસ્લામીક મિશન

વગેરે વિવિધ સાંસ્કૃતિક સંસ્થાઓની પ્રવૃત્તિઓમાં તેઓ રસપૂર્વક ભાગ લેતા રહ્યા હતા. ખેલકૂદ ઉપરાંત તરવાનો પણ શોખ હતો. જીવનના છેલ્લા પાંચ વરસોમાં તેમને ઘોડેસવારીનો શોખ પણ લાગ્યો હતો.

મો. ઉસ્માન કાઠની સામાજિક કારકિર્દી પણ વેપારી કારકિર્દીની જેમ અત્યંત વિસ્તૃત હતી. સંખ્યાબંધ સામાજિક સંસ્થાઓ સાથે તેઓ સંકળાયેલા રહ્યા હતા. તેમના કુટુંબે સ્થાપેલી હાશમ ફાઉન્ડેશનના તેઓ મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી હતા અને મેમણ સોસાયટીમાં તેમના કુટુંબે એક લાખ રૂપિયાના ખર્ચે સ્થાપેલી હાજી એહમદ હોસ્પિટલનું સંચાલન કરતી ઓખાઈ મેમણ અંજુમનની મેડીકલ કમિટીના કન્વીનર હોવા ઉપરાંત ઓખાઈ મેમણ મદ્રેસા એસોસિએશન અને ઓખાઈ મેમણ જમાત સાથે પણ સંકળાયેલા હતા. મેમણ આલમના તેઓ પેટ્રન હતા. મેમણ સ્ટુડન્ટ્સ ઓર્ગેનાઈઝેશન તેમજ સોશયલ સર્વિસીઝ કો-ઓર્ડિનેશન કમિટીના પેટ્રન હોવા ઉપરાંત પાકિસ્તાન મેમણ એજ્યુકેશન એન્ડ વેલ્ફેર સોસાયટી, પાકિસ્તાન મેમણ કો-ઓપરેટીવ હાઉસિંગ સોસાયટી, મેમણ કો-ઓપરેટીવ ક્રેડીટ સોસાયટી, ઈન્ડસ એજ્યુકેશનલ ફાઉન્ડેશન વગેરેના સભ્ય હતા. વધુમાં પાકિસ્તાનમાં મેમણ કોમની સર્વોચ્ચ સંસ્થા ઓલ પાકિસ્તાન મેમણ ફેડરેશનના ઉપપ્રમુખ તરીકે મેમણ ડિરેક્ટરીના પ્રકાશન સહિત મહત્વની કામગીરી બજાવી હતી. પાકિસ્તાન ટેલીવિઝન પર મેમણ બિરાદરીની બદનક્ષી કરતો ડ્રામા રજૂ કરાતાં મો. ઉસ્માન કાઠે તેના વિરૂદ્ધમાં જોરદાર ઝુંબેશ ચલાવી હતી અને પીટીવીના ઇતિહાસમાં પહેલી જ વાર ટીવીના વ્યવસ્થાપકોએ એ

ડ્રામા બદલ માફી માંગવી પડી હતી.

જે કે મો. ઉસ્માન કાઠની સૌથી યાદગાર કહી શકાય એવી કામગીરી તો તેમણે કરેલી ઓખાઈ યુથ સર્વિસીઝની સ્થાપના હતી. સંસ્થાની સ્થાપના પછી તેના ઝડપી વિકાસના તેઓ સૂત્રધાર રહ્યા હતા અને આ સંસ્થાએ બિરાદરીની કરેલી સેવાઓથી હરકોઈ વાકેફ છે.

આવી જવલંત કારકિર્દી ધરાવતા મો. ઉસ્માન કાઠે ૧૯૭૩માં માત્ર ૩૮ વર્ષની વયે આ દુનિયાથી ઓચિંતી વિદાય લીધી હતી. મિત્રો સાથે ઘોડેસવારી કરતાં કરતાં અચાનક મગજની નસ ફાટી જતાં તેઓ ઘોડા પર જ ઢળી પડ્યા હતા. તેમના મિત્ર જાણીતા બ્રેઈન સર્જન ડૉ. જુમા એ વખતે તેમની સાથે જ હતા. બાદમાં ઈલાજ માટે લંડનથી પણ વિખ્યાત બ્રેઈન સર્જનને તેડાવવામાં આવ્યા હતા પણ ચાર દિવસ સુધી બેહોશ રહ્યા બાદ ૧૫મી ફેબ્રુઆરી ૧૯૭૩ની સવારે ઓખાઈ બિરાદરીના આ લાડીલા ફરજંદ અને મેમણ બિરાદરીના એ ભાવિ યુગપુરૂષે પિધવા અને છ દીકરીઓ સહિતના શોકગ્રસ્તોને વિલાપ કરતાં મૂકીને આ ફાની જગતથી કૂચ કરી હતી.

હાજી ઉસ્માન કાઠની યાદચાર સેવાઓના પ્રતીકરૂપી ઉસ્માન મેમોરીયલ હોસ્પિટલ આજે પણ આરોગ્ય ક્ષેત્રે ખિદમતમાં કિંમતી ફાળો પૂરાવી રહી છે. ઉસ્માન મેમોરીયલ ફાઉન્ડેશન તરફથી ૫૦ બિસ્તરો સાથે આધુનિક તબીબી સગવડો ધરાવતી આ હોસ્પિટલ કરાચીમાં હુસેનાબાદ ખાતે બંધાઈ છે. છેલ્લા થોડા સમયથી આ કોમોપયોગી હોસ્પિટલનું સંચાલન ઓખાઈ મેમણ યુથ ઓર્ગેનાઈઝેશન હસ્તક ચાલી રહ્યું છે.

★ ★ ★

આવ આથી વાતો

-કહેનાર : “તરંગ”

પાઈ પાઈ કરતાં રૂપિયો ભેગો થાય છે કે ન થાય અથવા થાય તો કેટલી પાઈનો એ નકકી નથી કેમકે ઘણા દિવસ પછી થોડીક ચમકી ગયેલી પાઈઓ પાછી ગુમ થઈ ગઈ છે. એ થોડા દિવસ દેખાઈ હતી ત્યારે પણ આનાની બાર પાઈનું જુની ચોપડીઓનું કોષ્ટક ખોટું જ ઠર્યું હતું. અને પાઈની નવી કિંમત હજુ આપણા મગજમાં ઉતરે તે પહેલાં તો તેનો જમાનો પૂરો થઈ ગયો.

માટે હવે પાઈ પાઈ ભેગી કરીને રૂપિયો બનાવવાની લાલચ છોડી દઈને આપણે નવો હિસાબ કરીએ. મહિને રૂપિયો રૂપિયો કરીને બાર મહિને બાર રૂપિયા ભેગા થાય એ વાતમાં શક રાખવાનું હજુ કોઈ કારણ નથી.

ઠીક છે. આટલે સુધી તો આપણને કંઈ વાંધો નથી. હવે, આઠેક મહિના આ રીતે રૂપિયો ભેગો કર્યા પછી તમને એ ‘સેવિંગ્ઝ બેન્ક’માંથી પૈસા ઉપાડવાની ફરજ પડે ત્યારે તમારા સામે એક નવો કોચડો જાણે રજૂ થવાની વાટ જોઈને ઉભો હોય છે. એ વખતે તમે જાણી શકો છો કે તમે બચાવેલો પહેલો રૂપિયો એ જમાનામાં જેટલું કામ આપતો હતો એટલું આટલા બધા બચેલા રૂપિયા ભેગા થઈને પણ આપી શકે તેમ નથી. જમાનો કેટલી ઝડપથી બદલાઈ જાય છે !

આપણા રૂપિયાની કિંમત અફર રહી છે પણ જરૂરી ચીજોના ભાવ થોડા અફર રહે છે ? બે બાળકો ઉંચા નીચા થતા પાટીયા ઉપર સામ સામા બેઠા હોય તેમાંથી એક

મેમણ આલમ મે-૨૦૧૨

વધારે વજન આપી ને ભોંચે પગ પહોંચાડે તો બીજાને ઉંચે જ ચઢવું પડે રૂપિયાનો અને માલના ભાવનો પણ આવો જ સંબંધ લાગે છે. જે વખતે બધી ચીજો બિલ્કુલ સસ્તી હતી ત્યારે રૂપિયો મોંઘો હતો. હવે માલ મોંઘો મળે છે તો રૂપિયો સસ્તો થઈ ગયો છે. એટલે એ ઉંચક-નીચક તો ચાલ્યાજ કરવાનું.

આ ગોટાળો આટલેથી જ થોડો અટકે છે. ! આપણે ભાવ વધારાની બૂમો પાડીએ છીએ ત્યારે બજારોમાંથી ‘મંદી, મંદી !’ના પોકારો સંભળાઈ રહ્યા છે. ખરીદનારને માલ મળતો નથી અને મળે છે તો તેની કિંમત ચૂકવવાની શક્તિ હોતી નથી, જ્યારે વેપારીઓને માલ વેચવામાં ખોટ જ જતી હોય છે ! ભાવ ઉંચા છે એનાં કારણો આર્થિક છે. મંદીના કારણો પણ આર્થિક છે પણ એક બીજાથી તદ્દન વિરુદ્ધ એવી આ બંને વસ્તુઓ આપણે ત્યાં જે રીતે એક સાથે રહી શકે છે એનો ભેદ જાણી શકાતો નથી. જો એ જાણી શકાય તો માત્ર આપણા દેશનો જ નહિ પણ દુનિયાનોયે એક બહુજ મોટો કોચડો ઉકેલી શકાય. કારણ કે દુનિયાના બે મોટા વાદ-સામ્યવાદ અને મૂડીવાદ વચ્ચે અત્યારે ઝઘડો એજ ચાલી રહ્યો છે કે એક બીજાથી વિરુદ્ધ એવા બે વાદ સાથે રહીને જીવી શકે કે નહિ.

એ પણ બનવા જોગ છે કે આપણે ત્યાં અમુક માણસો આ ભેદ જાણતા હશે પણ કારીગરી કોઈને શીખવવી નહિ એ તો આપણી જુની રસમ છે. એ વ્યવહારૂપણું ગણાય. ‘બોર દેવાં પણ બોરડી ન બતાવવી’ એ સિદ્ધાંત અનુસાર, જાણકારો

આપણને આવી હાલત વિષે અમુક કારણો-અથવા કારણો વિનાનાં લાંબા નિવેદનો-આપે છે, જે મૂળ સવાલ કરતાં પણ સમજવાં અઘરાં થઈ પડે છે.

ગમે તેમ હોય પણ સમાનતાના માર્ગે આપણે આગેકૂચ કરી રહ્યા છીએ એવો ભારપૂર્વક દાવો કરતાં એક દોસ્તે થોડા દિવસ પહેલાં કહ્યું હતું: “આપણે બધા ઈન્સાનોને સરખા ગણીએ એ દિવસ હજુ દૂર છે, પણ સમાનતા માટેની આપણી લાગણી મરી પરવારી નથી. એટલે ઈન્સાની સમાનતા અત્યારે શક્ય ન હોવાને લીધે વસ્તુઓની સમાનતા તરફ વળ્યા છીએ. દાખલા તરીકે ગોશ્ત અને ડુંગળીને આપણે એક સરખાં જ ગણીએ છીએને ! નહિતર એ બંનેનો એકજ ભાવ શાનો હોય ? ખરેખર જમાનો બદલાયો છે. ટકે શેર ભાજી અને ટકે શેર ખાજાને હજુયે આપણે અંધેર નગરીનો ન્યાય ગણતા રહીએ એ કેમ ચાલે ? નજરે જોયું નહોતું ત્યાં સુધી આપણે એના વિષે ગમે તેવી ટીકા કરતા હતા પણ હવે જોયા જાણ્યા પછીયે આપણે એની કિંમત ન કરીએ અને અંધેર નગરીને વખોડતા રહીએ તો એનો અર્થ એજ થયો કે સમયની તાલીમને આપણા મગજમાં ઘૂસવા ન દેવાની આપણે તકેદારી રાખી રહ્યા છીએ.

(‘મેહફીલ’ પખવાડિકમાંથી)

જો બોલી પાંજી કે, પાં
પોતેજ ના બોલું
બનીને મેમણ પાં,
પોતેજ જો શરમાયું
ગીનીને બોલી ઉછીની,
પાં પોતેજ વાપરું
ડીનાશી કુરો વારસો ?
પાં એતરો તો વિચારું ! !

G-08

તેજનામાં સૌથી શક્તિશાળી ગુણોવાળું

ડાયાબીટીસના મરીઝો શરીરમાં સાકર-ગ્લુકોઝનું પ્રમાણ ઘટાડવાના હેતુથી તજનો ઉપયોગ કરી શકે છે. તજના સ્વાદમાં રહેજ મીઠાશ છે અને શરીરમાંના ખરાબ કોલેસ્ટ્રોલનું પ્રમાણ ઘટાડી શકતા એન્ટી-ઓક્સીડન્ટ તત્વોથી પણ સભર હોવાથી રક્તવાહિનીઓમાં લોહીની ગાંઠો બનતી રોકી શકે છે અને એ રીતે હૃદયને લગતા રોગોની રોકથામમાં ઉપયોગી થઈ પડે છે. તજ-દાલચીનીમાં ફાયબરના તત્વો પણ પૂરતી માત્રામાં મોજુદ છે જે શરીરમાંના પ્રવાહી રસો તથા વાયુના બગાડાને રોકવામાં કામ લાગે છે. સ્ત્રીઓ માટે તો તજ એક આશિર્વાદરૂપ તેજના છે કેમકે ખોરાકમાં તજનો ઉપયોગ કરવાથી સ્ત્રીઓને માસિક-સ્ત્રાવની પીડામાં ઘટાડાથી રાહત મળે છે.

એ ઉકાળાને ગટગટાવી જવાથી તાત્કાલીક રાહત મળે છે.

★ ★ ★

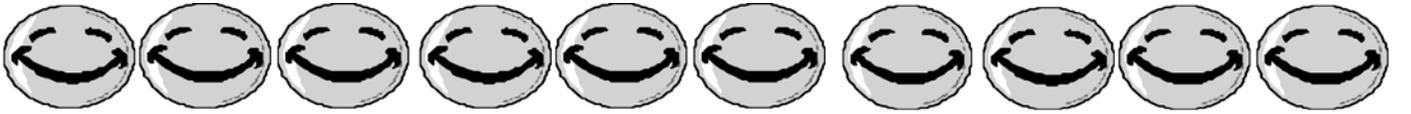
આપણા કીચનમાં વપરાતાં મરી-મસાલાઓમાંથી દરેકમાં કોઈને કોઈ બીમારીના ઈલાજમાં મદદ કરવાનો ગુણ હોય છે. દાલચીની એટલે કે તજમાં આવા સૌથી વધુ અને અસરકારક ગુણો ભરેલા છે. સ્વાસ્થ્યોવાસમાં કોઈ પણ પ્રકારના ચેપને રોકવા માટે જે કીટાણુનાશક તત્વોની જરૂરત રહે છે એ એન્ટી માર્ફકોબાયલ તત્વો દાલચીનીમાં મોજુદ હોય છે. ઉધરસ અને ખોખરા ગળાના ઈલાજમાં અર્ધી ચમચી પીલેસી તજ સાથે કાળાં મરીનો થોડોક ભૂકો અને મધને નાખીને બનાવેલી ચા અકસીર ઈલાજ ગણાય છે. અદરક સાથે તજ લેવાય તો ઉલ્ટી-ઝાડા રોકવામાં ચમત્કારીક અસર બતાવે છે. એ માટે તજની એક ટુકડી અને કાપેલી અદરકની કતરણો ઉકળતા પાણીમાં નાખો, હલાવો અને થોડું મિશ્રણ થઈ જાય તો સેતા ગરમ પાણીના

આઝાદીનું લીલામ

“મુક્ત બજાર”ની આજની લોકશાહીઓમાં જનતાના મંતવ્યને પણ બજારમાં વેચી શકતા સાબુ, ટુથપેસ્ટ, બીસ્કીટ-ચોકલેટ કે બ્રેડ જેવી બીજી કોઈ પણ બનાવટની જેમજ ઘડી કાઢવામાં આવતું હોય છે.

આપણે જાણીએ જ છીએ કે કાયદેસર કે બંધારણીય રીતે બોલવાની આઝાદી તો હોય છે પણ એ આઝાદીને જે જગ્યાએ ઉપયોગમાં લેવી જોઈએ, એ જગ્યા આપણી પાસેથી છીનવી લેવાય છે અને સૌથી ઊંચી બોલી આપનારને લીલામ કરી દેવાય છે.

★ ★ ★

હસે તેનું ઘર વસે

૧. “એ માણસને પોતાના મોતની તારીખ અને સમયની પહેલાંથી જ ખબર હતી.”

૨. “કયા નજુમીએ કહ્યું હતું ?”

૧. “નજુમીએ નહીં, ન્યાયાધિશે કહ્યું હતું.”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

પુત્ર: “પપ્પા, મારે આઈસ્ક્રીમ ખાવી છે.”

પિતા: “બેટા આજે ઠંડી વધારે છે.”

પુત્ર: “કંઈ વાંધો નહીં પપ્પા, હું સ્વેટર પહેરીને આઈસ્ક્રીમ ખાઈશ.”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

“કેમ થોડી કોફી પીશો ?”

“નહીં, હું ઓફિસે જઈ રહ્યો છું અને ઓફિસે જતાં પહેલાં હું કોફી નથી પીતો.”

“એમ કેમ ?”

“પછી ઓફિસમાં ઊંઘ હરામ થઈ જાય છે.”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

શિકારીએ પત્નીને સિંહનું ચામડું આપતાં કહ્યું. “આજે તો કમાલ થઈ જત, સિંહ મનેજ મારી નાખત.”

“તો તો ખૂબજ ખરાબ થાત, તમારું ચામડું તો કંઈજ કામમાં ન આવત.”

★ ★ ★

શિક્ષક: “આ ચાંદ ચમકે છે શા માટે ?”

વિદ્યાર્થી: “ટાલીયો છે એટલે.”

મેમણ આલમ મે-૨૦૧૨

ગાંડાની હોસ્પિટલથી એક દર્દીનો છૂટકારો થયો. ડોક્ટરે તેને કહ્યું: “આપ અમારા ઈલાજથી બિલ્કુલ તંદુરસ્ત થઈ ગયા છો. અમને આશા છે કે હવે અમારું આ બે લાખ રૂપિયાનું બિલ તમે જલ્દી ચૂકવી દેશો.”

દર્દીએ કહ્યું: “ચોક્કસ, ચોક્કસ. અગર હું તમારું આ થોડાક લાખનું બીલ નહીં ચૂકવું તો પછી મને અકબર બાદશાહ કોણ કહેશે ?”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

એક ડોક્ટરના દોલતમંદ દર્દીનું મરણ થઈ ગયું એટલે તેણે એ મરીઝની દોલતના રખેવાળને પોતાનું બીલ આપ્યું અને પૂછ્યું: “આ બીલ સાથે મારે એવું કોઈ સોગંદનામું તો નહીં દેવું પડે ને કે તમારા શેઠનો ઈલાજ મેં જ કર્યો હતો.”

પેલા રખેવાળે જવાબ આપ્યો: “ના, ના, એની કોઈ જરૂર નથી. મરીઝની મોત જ એ વાતનો ચોખ્ખો પુરાવો છે કે એમનો ઈલાજ તમે જ કર્યો છે !”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

એક શખ્સ ડોક્ટર પાસે આવીને પૂછવા લાગ્યો, “ડોક્ટર સાહેબ, તમે મને ઓળખ્યો ?”

ડોક્ટર : કહે “ના ભાઈ.”

પેલા શખ્સે ફોડ પાડતા કહ્યું: “ડોક્ટર સાહેબ, હું બે વરસ પહેલાં આપની પાસે સળેખમનો

ઈલાજ કરાવવા આવ્યો હતો અને તમે મને દવા આપી હતી અને નહાવાની મનાઈ કરી દીધી હતી.”
ડોક્ટર : “તો હવે એનું શું છે ?”

શખ્સ : “તો ડોક્ટર સાહેબ હવે હું નહાઈ શકું છું ?”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

રોજ રાતે સપનામાં કુટબોલ રમતા મુસાભાઈને બિસ્તરમાં જ પગ ઉછાળવાની અને લાતો મારવાની ટેવ પડી ગઈ હતી. તેમના કંટાળી ગયેલા પત્ની તેમને માનસિક રોગીઓના ડોક્ટર પાસે લઈ ગયા. વિગત સાંભળ્યા પછી ડોક્ટરે કેટલીક ગોળીઓ લખી આપતાં કહ્યું કે આજથી રોજ રાતે એક ગોળી ખાવાનું શરૂ કરી દો. આજે રાતે તમે કુટબોલ રમી નહી શકો.

મુસાભાઈ બરાડી ઊઠ્યા:

“આજે હું ગોળી નહીં ખાઉં. આજે તો કૂટબોલની ફાઈનલ મેચ છે !”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

બે મિત્રો વચ્ચે ઝઘડો થયો. એક કહે: “કમરમાં તલવાર બંધાય છે. બીજો કહે કમરમાં ખંજર બંધાય છે. બંને જણ ફેંસલો કરાવવા હસનકાકા પાસે પહોંચ્યા તો કાકા કહે: “કમરમાં ના ખંજર બંધાય છે, ના તલવાર, કમરમાં તો શલવાર બંધાય છે.”

હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ હ

કટાક્ષણિકાઓ

- શેર બજાર: જ્યાં શેર જેવો માનવી બકરી અને બકરી જેવો માનવી શેર બની જાય છે.
- પતિ: દરેક કામ કરી આપતો માલિક નામનો ચાકર.
- પાડોશી: આપણા કરતાં આપણા ઘર વિષે વધુ જાણનાર.
- ટ્રાફિક પોલીસ: કામના સમયે સિટી વગાડતી વ્યક્તિ.
- સલાહ: ગમે તેવી મોંઘવારીમાં મફત મળી શકતી વસ્તુ.
- ઉદ્યોગપતિ: પૈસા કમાવવાનું વ્યસન લાગેલું છે તેવી વ્યક્તિ.
- જાહેરાત: હેરત પમાડી, સામાન્ય વસ્તુને વેચી મારવાની કલા.
- અર્થશાસ્ત્ર: દેશને ગરીબાઈનું ભાન કરાવી, અમીર થઈ જવાનું જ્ઞાન.
- હડતાલ: બસ, સિનેમા અને દુકાનો તોડવાનો તહેવાર.
- દુરાચાર: આપણા સિવાય બીજી વ્યક્તિઓનો આચાર.
- ચોર: પ્રમાણિક કમાણી માટેની આત્મશ્રદ્ધાવિહોણો માણસ.
- રૂઢીચુસ્ત: કોઈપણ વસ્તુની શરૂઆત થવી જ ન જોઈએ. એવું માનતી વ્યક્તિ.
- વર્તમાનપત્ર: જેમાં વર્તમાન કરતાં ભૂતકાળના બનાવોનું વર્ણન અને ભવિષ્યની આગાહી વધુ હોય છે.
- પાઘડી: પહેરાતી ન હોવા છતાંયે પ્રચલિત વસ્તુ.
- સુધરાઈ: જે પોતાનો વહિવટ સાફ રાખી શકતી નથી.
- છરી કાંટાનું ભોજન: સગા હાથ પર ભરોસો ન કરવાનો બોધપાઠ આપતી ક્રિયા.
- ચૂંટણી: એકબીજાના એબો ખુલ્લી કરવાની તક.
- ખુરશી: ખુજલીનો ઈલાજ.
- નસીબ: નિષ્ફળતાઓનો બોજ સહેનાર શબ્દ.
- લોકશાહી: લોકોએ ચૂંટેલા માણસ શાહી રીતે વર્તી શકે તેવી રાજ્ય વ્યવસ્થા.
- મીઠાઈ: ઘી, ખાંડ અને દૂધનો ગોટાળો !

મેમણ આલમ મે-૨૦૧૨

તીરછી નજરે...

પાડો લાલ રંગ જોઈને ભડકે.
તો તેને લાલ રંગના ચશ્માં પહેરાવી જોવાં જોઈએ !

દીવા નીચે અંધારું.
આધુનિક યુગમાં દીવા ઉપર અંધારું હોય છે !

ભાગ્ય માનવીની પાછળ નહીં,
માનવી ભાગ્ય પાછળ દોડે છે.
એટલે જ ભિચારાના જોડાની
કેટલીયે જોડીઓનો ખુરદો નીકળી જાય.

કાચના ઘરમાં પાડા સાથે વેર ન રખાય.
કાચ 'અન બ્રેકેબલ' હોય તો શું વાંધો છે !

તાલીમ એવી વસ્તુ છે જેને કોઈ ચોરી શકતું નથી.
તો પછી પરીક્ષામાં વિદ્યાર્થીઓ શું કરે છે ?

નેપોલીયનની 'ડિક્ષનેરી'માં 'અશક્ય'નો શબ્દ
નહોતો.
સસ્તી 'ડિક્ષનેરી' હશે.

કાર્ડનો ખજાનો અખૂટ હતો.
બે ચાર મંગલા બંધ બંધાવ્યા હોત તો ખબર પડત !

કયા પાયા ? કયા ખોયા ?

ક્રિકેટ આયા -	કામ ગયા
સિનેમા આયા -	મદ્રસા ગયા
ફિલ્મ આઈ -	ઈલ્મ ગયા
લાલચ આઈ -	સુકુન ગયા
રિશ્વત આઈ -	હલાલ ગયા
દોલત આઈ -	મોહબ્બત ગઈ
વ્યાજ આયા -	બરકત ગઈ
વીડીયો આયા -	હિદાયત ગઈ
રિવાજ આયા -	સુન્નત ગઈ
ટીવી આયા -	નિંદ ગઈ
ગાના આયા -	તિલાવત ગઈ
ફેશન આયા -	હયા ગઈ

-આઈશા માં જફર લોધા

G-11

દાન અને દાનત

જેની દાન દેવાની આદત હોય છે, તેને અલ્લાહ ઘણું બધું આપે છે. તમે એક આપશો તો અલ્લાહ તમને એકના દસ તો ઓછામાં ઓછું વળતર આપશે, અલ્લાહને છૂપી સખાવત બહુ જ પસંદ છે. ગુમ દાન તો અલ્લાહ પોતે જાહેર કરે છે પરંતુ આ દુનિયામાં દૌલતમંદ, માલદાર માણસ પણ પોતાને ગરીબ સમજે છે, જે હકીકતમાં ગરીબ છે કારણ કે તેને જોઈને પણ તે અલ્લાહ તઆલાનો શુક્ર ગુજારતો નથી કે અલ્લાહ તઆલાએ મને ઘણું બધું આપ્યું છે, ધન-દૌલત, માલ-મિલકત, ઈઝ્ઝત-આબરૂ બધું જ મને અલ્લાહ તઆલાએ આપેલું છે. તેમાંથી હું ગરીબોને, જરૂરતમંદોને, જે સમાજના ગરીબો માટે સંસ્થા ચલાવે છે, તે લોકોને હું થોડું દાન આપું, અને ગરીબોની દુઆઓ લઈ પણ આજકાલના માણસો જેમ બને તેમ વધુ મેળવવાની ઈચ્છા રાખે છે, પરંતુ થોડું આપવા માંગતા નથી. ધન-દૌલતવાળા એ વિચારતા નથી કે ગરીબની મદદ કરીને નેકી, સખાવત, સવાબ, ભલાઈ અને એમના દિલમાંથી જે દુઆ નીકળે છે તે જ દુઆઓ સાથે આવશે. માલદાર વર્ગ જાગે અને સમજે ! જ્યાં સુધી સ્વાસ ચાલે છે ત્યાં સુધી 'કાલ' અને 'કાળ'ની ખબર નથી. અચાનક મોત આવી જશે તો બધુ અહિંચા જ રહી જશે, તેથી સખાવત સાચા માર્ગ પર કરો, ગરીબો, યતીમો, અપંગો, વિધવાઓ જેવી જરૂરિયાતમંદોને જેને ખરેખર જરૂર છે, તેને ઘરે જઈએ, હાથોહાથ આપો, કામઘંઘે લગાડીને રોજીરોટીથી રળતો કરો. કુટુંબ અને કોમને સ્વાવલંબી બનાવો, જેટલું આપો એટલું તમારું છે, રાખી મૂકો તો એ રાખ છે, આપણે કેટલું આપીએ છીએ એ મહત્વનું નથી, પરંતુ કેમ આપીએ છીએ, કોને આપીએ છીએ, એ મહત્વનું છે અને જે પણ આપો એ અલ્લાહના નામે આપો.

કોઈ ચોક્કસ વાર, મહિનો, વરસ, સંજોગો કે સમયની રાહ જોયા વગર થાય તેટલી સખાવત કરો અને એવા ગરીબ વર્ગને આપો કે જેના દિલમાંથી આપમેળે દુઆઓ નીકળે કે યા અલ્લાહ આ સખાવતી સદા સુખી અને સલામત રહે. કોણ જાણે કોની દુઆ અલ્લાહ તઆલાના દરબારમાં ગૂંજી ઊઠે અને કુદરતના કાનમાં જઈને કહી આવે કે યા પરવરદિગાર તારા આ નેક બંદાએ મને રાજી કર્યા છે, તું એને સદા તારી રહમતોથી ખુશ રાખજે અને ગરીબ જરૂરિયાતમંદના દિલથી જે દુઆ નીકળે છે તે અલ્લાહ તઆલા જરૂર કબૂલ કરે છે.

અલ્લાહ સર્વને નેક તોફીક આપે..... આમીન.

-નિસાર એહમદ મેમન

મેમન આલમ મે-૨૦૧૨

લાગણીવેડા !

મુશ્કેલ કામ માટે સખ્ત પરિશ્રમ કરીને લોકો મરી જતા હોય છે, એ વાત માનવા લાયક નથી. લોકો મરે છે એ કામ સંબંધે ચિંતા, ભય અને માનસિક ગભરાટને કારણે મુશ્કેલ કામ નહીં બલ્કે આવી અવળી અને નકારાત્મક લાગણીઓ જ કાતિલ હોય છે. હકીકત એ છે કે આજના આપણા સમાજમાં મોટાભાગના લોકો એ જ સમજી શકતા નથી કે સખ્ત પરિશ્રમ શું હોય છે.

જ્ઞાનની વાતો

- ★ બંધ આંખના સપનાં કરતાં ખુલ્લી આંખના સપનાં ઘણાં મોટા હોય છે.
- ★ સંતોષી માણસ ગરીબ હોવા છતાં સુખી હોય અસંતોષી તવંગર હોવા છતાં દુઃખી હોય.
- ★ જેવા વિચાર કરશો તેવા તમે થવાના. દિલના વિચાર નક્કી જીન બની જવાના.

હાર-જીત

કોઈ મહાપુરૂષે કહ્યું હતું કે હું જીતીશ જ, એની મને કોઈ ખાતરી નથી પણ હું સચ્ચાઈને વળગી રહીશ, એની ખાતરી મને છે. હું સફળ જ થઈશ એની મને ખાતરી નથી, પણ મારી પાસે જે જ્ઞાન છે એના પ્રકાશમાં જીવી શકીશ એની ખાતરી મને છે. જે કોઈ પણ સાચો હોય, મારે તેની સાથે ઊભા રહેવું જોઈએ અને જ્યાં સુધી તે સાચો હોય ત્યાં સુધી તેને સાથ આપવો જોઈએ પણ જ્યારે તે કોઈ ખોટું કામ કરે તો મારે તેનાથી અલગ થતાં અચકાવું જોઈએ નહીં.

G-12

Memon Industrial & Technical Institute

A project of World Memon Organization in collaboration with CDGK

Affiliated with City & Guilds of the U.K

Courses Offered for Women

- Beautician Basic
- Beautician Advance
- Fine Arts
- Arts & Crafts
- Hand & Machine Embroidery
- Sewing & Cutting
- Dress making & Boutique Designing
- Mehndi
- Cooking & Baking (Professional)
- Cooking & Baking (Diploma & Certificate)
- Textile Designing
- MS. Office
- Graphics Designing
- AutoCAD
- English Language (Level 1)
- English Language (Level 2)

MITI
now offers a chance
to
enter the field
of
**Multimedia
&
IT**

MS Office

AutoCAD

3D Studio Max

Graphics Designing

Animation

Video Editing

Web Designing

Courses Offered for Men

- English Language
- Computer Hardware
- Mobile Phone Repairing
- Generator operator
- Industrial Electrician
- General Electrician
- Refrigeration Air condition
- Motor rewinding
- Lift Technician
- Auto Electrician
- Auto Air-condition
- Auto Mechanic
- Motor Cycle Mechanic
- Home UPS repairing & installation
- CNG kit installation & Tuning
- Welding
- Plumbing
- Sewing & Cutting

MITI: Plot # ST- 1/8, Sector 36-I, (Civic Center-3) Korangi -5, Karachi
Tel: 021-35035542/43,45,46 Email: mgmt@wmomiti.com

www.wmomiti.com

ہنسنا منع ہے

ایک آدمی نے اپنے بیٹے سے کہا۔ ”میں ایک ایسا روبوٹ خرید کر لایا ہوں اگر تم نے اس کے سامنے جھوٹ بولا تو وہ غصے سے جھک جائے گا۔ کچھ دن بعد بیٹے کا رزلٹ نکلا جس میں وہ فیل ہو گیا۔ باپ نے پوچھا۔ ”تمہارا رزلٹ آیا ہے، کیا ہوا؟“ بچہ بولا۔ ”میں اول آیا ہوں۔“ بچے کی بات سنتے ہی روبوٹ جھک گیا۔ والد نے کہا کہ تم جھوٹے بولتے ہو۔ میں تمہاری عمر کا تھا تو پورے اسکول میں ٹاپ کیا تھا۔ والد کی بات سنتے ہی روبوٹ فوراً ہی دھڑام سے گر گیا۔

☆☆☆☆☆

مریض: ڈاکٹر صاحب مجھے ایسا لگتا ہے کہ جیسے میرے جسم پر سبز رنگ کے کیڑے ریگتے رہتے ہیں۔
ڈاکٹر گھبرا کر بولے: دیکھنا کوئی کیڑا میری طرف نہ گر پائے۔

☆☆☆☆☆

ایک چور مکان میں داخل ہوا۔ تجوری پر لکھا تھا دائیں بٹن کو دبائیں۔ چور نے ایسا ہی کیا تو سائرن بج اٹھا اور چور پکڑا گیا۔ عدالت میں جج نے پوچھا۔ تم اپنی صفائی میں کچھ کہنا چاہتے ہو؟
چور نے افسردہ لہجے میں کہا۔

”میں اس سے زیادہ کچھ نہیں کہنا چاہتا کہ یہ دنیا بڑی دھوکے باز ہے۔“

☆☆☆☆☆

ایک صاحب نئے نئے عرب ملک سے آئے تو لوگوں کو بتاتے پھرتے کہ میں عربی بہت اچھی سیکھ گیا ہوں۔ ایک شخص نے ان کا امتحان لینے کی غرض سے پوچھ ہی لیا کہ اگر آپ عربی اچھی طرح سیکھ گئے ہیں تو یہ بتائیں عربی میں ”ٹھنڈے شوربے کو کیا کہتے ہیں؟“ وہ صاحب کچھ دیر سوچتے اور سر کھجاتے رہے پھر بولے۔ ”در اصل عربی لوگ شوربے کو ٹھنڈا ہونے ہی نہیں دیتے، گرم گرم ہی کھا لیتے ہیں۔“

☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆

زندگی کیلئے مسکراہٹ بہت ضروری ہے!

مسکرانے کے لئے آپ کو زیادہ محنت نہیں کرنا پڑتی۔ صرف ہونٹوں کو ہلکی سی جنبش دیں اور دماغ میں اچھے خیالات لائیں پھر آپ دیکھیں کہ کس طرح آپ کے سارے جسم میں ایک نئی ترنگ پیدا ہوگئی۔

مسکراتا چہرہ لیکرا اگر آپ کسی ہجوم میں چلے جائیں یا کسی ایسی جگہ چلے جائیں جہاں کافی چہل پہل ہو تو آپ کو یہ دیکھ کر حیرت ہوگی کہ بہت سے لوگ آپ پر نظر ڈال کر خود بخود مسکرانے لگیں گے۔ اور کچھ لوگ آپ کو دلچسپی سے دیکھنے لگیں گے اور کچھ تو خواہش مند ہو جائیں گے آپ سے ملنے کے لئے آپ تجربہ کر کے دیکھیں۔

☆☆☆☆☆

اس وقت جب ہر طرف نفسا نفسی کا عالم ہے ہر چہرہ افسردہ اور پریشان نظر آتا ہے۔

ایسے لمحات میں آپ کی ایک مسکراہٹ نجانے کتنے چہروں پر خوشیاں لاسکتی ہے۔ ایک ان دیکھی دولت۔ جو آپ فری سب کو بانٹ سکتے ہیں۔ جس میں آپ کا کچھ خرچ نہیں ہوگا۔ لیکن لینے والے کو بہت کچھ مل جائے گا۔

کیونکہ جب میں دلبراشتہ ہوتی ہوں تو مسکرا دیا کرتی ہوں۔ میں اس وقت یہ نہیں سوچتی کہ میں کیوں مسکرائی۔ میں یہ بھی نہیں سوچتی کہ لوگوں نے میرے بارے میں کیا سوچا ہوگا۔ بلکہ مجھے تو یہ بھی یاد نہیں رہتا کہ میں مسکرائی تھی اور کیوں دلبرداشتہ ہوئی تھی۔

ٹیلی فون سننے کے آداب

ریسیور اٹھانے کے بعد سب سے پہلے، السلام علیکم کہیں۔ اس کے بعد فون کرنے والے شخص کا نام پوچھیں اور یہ معلوم کریں کہ وہ کس سے بات کرنا چاہتا ہے۔ صبر و تحمل کے ساتھ پوری بات سنیں اور درمیان میں بات نہ کاٹیں۔ فون کرنے والا جس شخص سے بات کرنا چاہتا ہے اگر اس وقت وہ موجود نہ ہو تو پیغام نوٹ کر لیں۔ کسی اجنبی شخص کے ساتھ کبھی لمبی گفتگو نہ کریں اور نہ ہی کسی کو گھر کی باتیں بتائیں۔ آخر میں ہمیشہ خوش اخلاقی کے ساتھ ”اللہ حافظ“ کہیں۔

کچھ بچے شاید ہمارا آج کا موضوع پڑھ کر حیران ہوں گے کہ بھلا ٹیلی فون کال سننے کے بھی آداب ہوتے ہیں؟ تو اس کا جواب یہ ہے کہ جی ہاں..... ٹیلی فون کال سننے کے بھی کچھ آداب ہوتے ہیں جن کے بارے میں آج ہم آپ کو بتائیں گے۔ کبھی کبھی ایسا ہوتا ہے کہ گھر میں کوئی بڑا موجود نہ ہو یا امی بچن میں مصروف ہوں تو ایسی صورت میں فون کال آپ کو ریسیور کرنی پڑتی ہے۔ آپ دیکھیں گے کہ ان چھوٹی چھوٹی باتوں کا خیال رکھنے سے دوسروں کی نظر میں آپ کی قدر اور اہمیت کتنی بڑھ جاتی ہے! ٹیلی فون کی گھنٹی بج رہی ہو تو اس کا ریسیور اٹھانے سے پہلے اپنے ٹی وی اور سی ڈی پلیئر وغیرہ کی آواز کم کر دیں۔

ٹوٹکے

شریفہ حاجیانی

چہرے کے روؤں سے نجات

ایک چمچ میدہ تھوڑی سی پیسی ہوئی پھلکری اور عرق گلاب ملا کر لیپ کی صورت چہرے پر لگائیں۔ خشک ہونے پر چھاڑ لیں ایک ماہ کے لگاتار استعمال سے ان کی جڑیں کمزور ہو جائیں گی۔

دماغ کی تقویت کیلئے

صبح نہار منہ سات عدد بادام کھا کر اوپر سے دس تولہ گاجر کا رس ایک پاؤ گائے کے دودھ میں ملا کر پی لیں۔ چند ہی دنوں میں دماغی کمزوری جاتی رہے گی۔

چہرے کے گڑھے دور کرنے کیلئے

تھوڑی سی ملتان مٹی لے کر عرق گلاب میں ملا کر چہرے پر دس پندرہ منٹ کے لیے لیپ کریں بعد میں تازہ پانی سے دھو لیں کچھ دنوں بعد گڑھے دور ہو جائیں گے۔

نرم و ملائم ہاتھ

زیتون کا تیل، ٹائٹل کے ٹکڑے، گلیسرین اور لیموں کا رس ملا کر رات کو سونے سے پہلے ہاتھوں کی ہتھیلیوں پر ملنے سے ہاتھ نرم ہو جائیں گے۔

بھاپ کی جلن ختم کرنے کیلئے

☆ اگر ہاتھ یا جسم کا کوئی حصہ بھاپ میں جل جائے تو کچا آلو پیس کر لگادیں۔ چند منٹوں میں ہی آپ کافی آرام محسوس کریں گے۔

فریز کینے ہوئے گوشت میں تازگی لانے کیلئے

☆ فریز کینے ہوئے گوشت کو دس منٹ پہلے نکال لیں پھر اس میں آدھی بیالی دودھ ڈال کر دس منٹ کے لیے رکھ دیں اور پھر پکائیں تو بالکل تازہ گوشت کا مزہ آئے گا۔

چہرے کی خشکی دور کرنے کیلئے

ایک چمچ بالائی میں آدھا چمچ لیموں کا رس ملا کر چہرے پر ماش کریں اس سے خشکی ختم ہو جاتی ہے۔

ٹائٹل تازہ رکھنا

اگر ٹائٹل کے سروں پر تھوڑا سا موم لگا کر رکھ دیں تو کئی دنوں تک تازہ رہیں گے۔

پاؤں پھٹنے کا علاج

اگر پاؤں خراب ہو گئے ہوں تو انہیں نیم گرم پانی میں ڈال کر دھوئیں اور پھر کوئی اچھی سی کریم لگائیں۔ چھٹی ہوئی ابریاں اور پاؤں کی تکلیف سے چند دنوں میں ہی نجات مل جائے گی۔

ہونٹ پھٹ جائیں تو

☆ تازہ سنگترے کا بیرونی حصہ ہونٹوں پر ملنے سے ہونٹ ٹھیک ہو جاتے ہیں۔
☆ انار کا استعمال بھی ہونٹوں کو پھٹنے سے روکتا ہے۔
☆ شہد اور چند قطرے لیموں کے ملا کر ہونٹوں پر لگائیں ہونٹ پھٹنا بند ہو جائیں گے۔

مٹن کا ذائقہ برقرار رکھنا

مٹن باربی کیو کرتے وقت لہسن کے چند جوئے اگر کونکوں پر ڈال دیئے جائیں تو اس سے ٹکوں کا ذائقہ مزید برقرار ہو جائے گا۔

نمک جمنے سے روکنے کیلئے

☆ اگر نمک دانی میں نمک جم جاتا ہو تو نمک دانی میں چاول کے چار پانچ دانے ڈال دیں نمک نہیں جھے گا۔

تازہ چباتی

چپاتیوں کو ڈبہ یا ہاٹ پاٹ میں بند کرتے وقت اس میں اگر تھوڑی سی ادک رکھ دی جائے تو چپاتی دیر تک نرم اور تازہ رہتی ہے۔

چمڑے کی اشیاء پر دھبے

کی بنی ہوئی چیزوں مثلاً جیکٹ، بیئڈیگ اور پرس وغیرہ پر اگر داغ دھبے پڑ جائیں تو ایک مومنی موم بتی لے کر رگڑیں۔ داغ دھبے بھی دور ہو جائیں گے اور چمڑے کی چمک بھی بڑھ جائے گی۔

فرش سے روشنائی کے داغ دور کرنا

بچے جب روشنائی کے قلم استعمال کرنے لگیں تو وہ فرش اور کپڑوں پر روشنائی کے دھبے ڈال ہی لیتے ہیں۔ فرش پر روشنائی کرنے کی صورت میں پہلے کپڑے سے جاذب کاغذ سے روشنائی صاف کریں پھر دھبوں پر دودھ کا ہلکا سا چھینٹا ڈال کر صاف کپڑے سے ملیں روشنائی کا دھبہ بالکل ختم ہو جائے گا۔

عینک کے شیشوں کی صفائی

عینک کے شیشوں پر داغ دھبے پڑ جائیں تو بہت برے لگتے ہیں ان دھبوں کی صفائی کے لیے بھجا ہوا چونا یا چاک تھوڑے سے پانی میں بھگو دیں اور اس پانی سے عینک کے شیشوں کی صفائی کریں۔ شیشے بہت صاف شفاف ہو جائیں گے۔

مکڑی سے بچاؤ کی تدابیر

مکڑی ایک ایسا کیڑا ہے جو ہر گھر میں بلا تکلف مہمان بننے کی کوشش کرتا ہے مکڑی سے نجات پانے کی ایک ترکیب یہ ہے کہ ایک چھوٹے سے کپڑے میں مٹی کا تیل لگائیے اور اس کپڑے کی مدد سے کھڑکی کی گرل پر اچھی طرح مٹی کا تیل لگا دیں ایسا کرنے سے کھڑکیاں کافی عرصہ مکڑی سے نجات حاصل کریں گی۔ یہی ترکیب آپ دیوار کے کونوں پر بھی استعمال کر سکتی ہیں۔

نہاری کی لذت بڑھانے کیلئے

اگر نہاری بناتے وقت اس میں آٹے کی جگہ بھنے ہوئے چنوں کو باریک پیس کر ڈالا جائے تو نہاری کی رنگت بھی اچھی ہوگی اور ذائقہ بھی بہترین ہوگا۔

تیل، گھی میں پانی پڑ جائے تو

اس تیل کو گرم کرتے ہی فوراً ایک چنگلی نمک یا میدہ ڈال دیں تو تیل کے چھینے نہیں اچھلیں گے۔

زردی کو سوکھنے سے بچانے کیلئے

انڈے کی زردی کو پیالی میں ڈال کر اوپر سے ٹھنڈا پانی ڈال کر فریج میں رکھ دیں۔ زردی بالکل تازہ رہے گی۔

عالم کا دسترخوان

مغز مصالحہ

اجزاء:

مغز	2 عدد	لیموں (رس نکال لیں)	2 عدد
لال مرچ پاؤڈر	1/2 چائے کا	پیاز (باریک کٹی ہوئی)	4 عدد
چھچ		ہر ادھنیا (باریک کٹا ہوا)	1 گٹھی
دھنیا پاؤڈر	1/2 چائے کا	ہری مرچیں (باریک کٹی ہوئی)	5 عدد
چھچ		ادرک (باریک کٹی ہوئی)	1 انچ کا ٹکڑا
گرم مصالحہ پاؤڈر	1 چائے کا	دہی	1/2 کپ
چھچ		تیل	1 کپ
ادرک بہن پیسٹ	1 چائے کا		
چھچ			
نمک	حسب		
ذائقہ			

گولڈن براؤن ہو جائے تو آدھی نکال کر رکھ دیں آدھی میں لال مرچ پاؤڈر، دھنیا پاؤڈر، گرم مصالحہ پاؤڈر، ادرک، بہن پیسٹ، نمک اور دہی ڈال کر بھونیں جب بھن جائے تو مغز کے ٹکڑے ڈال کر دیکھی کو کپڑے سے پز کر بلائیں چھچ بالکل نہ چلائیں جب تیل الگ ہونے لگے تو ہرا دھنیا، ہری مرچیں ڈال دیں اور لیموں کا رس چھڑک دیں۔ کٹی ہوئی ادرک اور تلی ہوئی پیاز ڈال کر نان کے ساتھ گرم گرم سرو کریں۔

ترکیب:

مغز کو اچھی طرح سے دھو کر ابال لیں اور چھوٹے چھوٹے ٹکڑے کر لیں۔ ایک دیکھی میں تیل گرم کر کے اس میں پیاز ڈال کر گولڈن براؤن کر لیں۔ جب

تکے کٹے مصالحہ والے

اجزاء:

گوشت	1/2 کلو	ثابت دھنیا	1 کھانے کا چھچ
(انڈر کٹ کی بوٹیاں نکالیں)		سفید زیرہ	1 کھانے کا چھچ
بہن پیسٹ	2 کھانے کے چھچ	کالا زیرہ	1/2 چائے کا چھچ
ادرک پیسٹ	2 کھانے کے چھچ	دارچینی	1 انچ کا ٹکڑا
پیاز (بڑی)	1 عدد	سونف	1 چائے کا چھچ
دہی	1/2 کپ	سوکھی بڑی سرخ مرچیں	4 عدد
کچری پاؤڈر	2 چائے کے چھچ	کباب چینی	1/2 چائے کا چھچ
جانقل، جاوتری	1/2 چائے کا چھچ	تیل	1/2 کپ
بلدی پاؤڈر	1/2 چائے کا چھچ		
لونگ	5 عدد		
ثابت سیاہ مرچیں	10 عدد		
بڑی الائچی	1 عدد		
کچا پیتا پیسٹ	2 کھانے کے چھچ		

ترکیب:

گوشت کو اچھی طرح دھو کر خشک کر لیں اس کے بعد کچن ہیر سے گوشت کو کوٹ لیں یا کانٹے سے گودھ لیں۔ ثابت دھنیا اور سفید زیرہ بھون کر پیس لیں اس کے بعد اس میں کچری پاؤڈر، جانقل، جاوتری، لونگ، ثابت سیاہ مرچیں، بڑی الائچی، کالا زیرہ، دارچینی، سونف، سوکھی بڑی سرخ مرچیں اور کباب چینی ملا کر موٹا موٹا پیس لیں۔ گوشت کو ایک تسلیے میں نکال کر اس میں پے ہوئے مصالحے، ادرک، بہن پیسٹ، پیتا پیسٹ ڈال کر مکس کر کے 3-4 گھنٹوں تک میرینٹ ہونے کے لئے رکھ دیں۔ ایک سوں پین میں تیل گرم کر کے اس میں پیاز ڈال کر گولڈن ہونے تک فرانی کریں اس کے بعد اس میں میرینٹ کئے ہوئے تکے ڈال کر چھچ چلائیں۔ دہی ڈال کر مصالحہ بھونیں ابال آنے کے بعد ڈھکن ڈھک کر درمیانی آنچ پر گوشت کے گل جانے تک پکائیں۔ مزیدار تکے کے مصالحے والے تیار ہیں۔ سرونگ ڈش میں نکال کر خوبصورتی سے گارنش کر کے نان یا پرائٹھوں کے ساتھ سرو کریں۔

سہکتی کلیاں

تیرے آنگن میں

خوشیوں کی آئی ہے رات تیرے گھر کے آنگن میں
نکلے خوبصورت سجا ہوا مسکراتا چاند تیرے آنگن میں
چاند کی کرنیں خوبصورت دھنک رنگ ہر سو پھیلی ہے خوشبو
تیرے گھر کے آنگن میں!

مہر کا مہر کا ہے چاند تیرے گھر کے آنگن میں
خوشیوں کی آئی ہے برسات تیرے گھر کے آنگن میں!
کھلی ہیں خوش رنگ گلاب و کلیاں ولایلا
کر رہا ہے کوئی انتظار تیرے گھر کے آنگن میں
لایا ہے سندیر نوید عید تیرے گھر کے آنگن میں!
مٹی ہیں خوشیاں کہہ رہا ہے کوئی تیرے آنگن میں!
آج تمہیں بھی ہو عید سعید مبارک تیرے آنگن میں!

سہکتی کلیاں

☆ اتنا اونچا مت اڑو کہ تمہیں سورج کی شعائیں پگھلا ڈالیں۔
☆ قسمت کا تعلق مسکراہٹ سے ہے جب قسمت مسکراتی ہے تو ہم
بھی مسکراتے ہیں۔
☆ جب زبان کی اصلاح ہو جائے تو قلب بھی صالح ہو جاتا ہے۔
☆ اچھے دوست کی دوستی ایک چھت کی مانند ہے جو آپ کو دھوپ
اور بارش سے بچاتی ہے۔
☆ سچ سوچ کے کہیں کہا جاتا
☆ کبھی کبھی انسان اپنے ہی بازو سے شکست کھا جاتا ہے۔
☆ خاموشی ایک بند دروازہ ہے جس کے پیچھے حماقت بھی ہو سکتی
ہے اور لیاقت بھی۔
☆ موت کو پسند کرو زندگی خود بخود پسند آنے لگ جائے گی۔
☆ سب سے بڑا گناہ وہ ہے جو کرنے والے کے لئے چھوٹا ہو۔

کاش میں تیری شراب کا ایک پیالہ ہوتی
جب تو ہونٹوں سے لگاتا تو چھلکا کرتی
کاش میں تیرے پیار کی وفا ہوتی
تجھ کو چھوٹی اور تیرے پیار میں بہکا کرتی

آنسو

آنسو..... نمکین پانی کا ایک قطرہ لیکن دل میں موجود درد کے سمندر
کو ظاہر کرتا ہے۔ خوشی یا غم کے موقع پر آنکھوں میں اٹھ آنے
والے آنسو بنا کے جذبوں کو آشکار کر دیتے ہیں۔ آنسو آنکھوں کی
صفائی کرنے کے ساتھ ساتھ دل میں چھائے ہوئے غبار کو ختم
کرنے کا باعث بھی بنتے ہیں۔

آنسو کبھی کسی کی جدائی میں آتے ہیں تو کبھی اچانک ملن بھی اس
برسات کا سبب بن جاتا ہے۔ بد دعا کبھی زبان سے نہیں دی
جاتی۔ وہ آنسو جو پلکوں میں اٹکارا جاتا ہے، بذات خود ایک بد دعا
کی گزرگاہ بن جاتا ہے۔ کبھی کبھی یوں بھی تو لگتا ہے کہ جیسے ہم آنسو
بہا رہے ہوں تو سارا شہر ہمارے دکھ میں شریک ہے۔ بقول شاعر:

اس دفعہ تو بارشیں رکتی نہیں ہیں دوستو
ہم نے کیا آنسو پیئے کہ سارے موسم رو پڑے

کیا

وہ دل ہی کیا جس میں چاہت نہ ہو۔
وہ پھول ہی کیا جس میں مہک نہ ہو۔
وہ تمنا ہی کیا جس کی تکمیل نہ ہو۔
وہ مسکراہٹ ہی کیا جس میں معصومیت نہ ہو۔
وہ انسان ہی کیا جس میں پختہ ایمان نہ ہو۔
وہ زبان ہی کیا جس میں اخلاق نہ ہو۔
وہ دولت ہی کیا جس میں زکوٰۃ نہ ہو۔

یادوں کا بل

میرا دماغ غموں کا کرنت لگنے سے فیوز ہو گیا ہے۔ کسی نے غموں کا
گرم اور یادوں کا ٹھنڈا کرنت ایک ساتھ لگا کر دل کو خاستر کر دیا۔
جس میں یادوں کا کرنت ابھی باقی ہے جو لگا تار جسم کو جلا رہا ہے۔
آنکھوں کا ٹرانسفارمر بری طرح بہ رہا ہے، جس کی وجہ سے تیل کم
ہوتا جا رہا ہے۔ دھڑکوں کا فیوز بھی اڑ چکا ہے۔ ارمانوں کے کھبے
گر چکے ہیں۔ جس کی تاریں دل کے آس پاس گری ہیں۔ محکمہ
برقیات سے تعلق رکھنے والے ایک ایسے شخص کی ضرورت ہے، جو
ان تمام چیزوں کا رابطہ پھر سے بحال کر سکتا ہو۔ کیونکہ دل کی بجلی نہ
ہونے کے باوجود میں یادوں کا بل متواتر ادا کر رہا ہوں۔

کاش

کاش میں تیرے بانگوں کی اک کوئل ہوتی
کبھی شام کے وقت میں چپکا کرتی
کاش میں تیرے آنگن کی دہکتی دھوپ ہوتی
ہر صبح تیرے آنگن میں یوں چپکا کرتی
کاش میں تیرے گھر کی مہکتی خوشبو ہوتی
جب بھی تو سانس لیتا تیری سانوں میں مہر کا کرتی
کاش میں تیرے دل کی دھڑکن ہوتی جب بھی تو سینے
سے لگا تا تو یوں ہی دھڑکا کرتی
کاش میں تیرے کمرے کی ایک شمع ہوتی
جب تو مجھے چھوٹا تو میں پگھلا کرتی
کاش میں تیری آنکھوں کا آنسو ہوتی جب
تو کبھی غمگین ہوتا تو تیری آنکھوں سے ٹپکا کرتی
کاش میں تیرے ہاتھ کی گھٹی ہوتی
جب تو کبھی سنتا تو میں دھڑکا کرتی

بس کا سفر..... خواتین کیلئے اعصاب شکن مرحلہ!

لوگوں کی چبھتی ہوئی باتیں برداشت کرنا ہزاروں خواتین کا مسئلہ ہے جو مجبوری میں بس کا سفر کرتی ہیں

دفاتر میں کام کرنے والی خواتین کیلئے صبح اور شام کے اوقات میں خصوصی بسیں چلائی جانی چاہئیں

ہے تاکہ میں اپنی بیٹی کو بڑھا لکھا سکوں۔ بچی کے ساتھ تو میں بہت کم بس کا سفر کرتی ہوں کیونکہ بس والے بہت خراب بس چلاتے ہیں۔ بڑا انسان تو اپنے آپ کو سنبھال لیتا ہے مگر بچی کے ساتھ بہت مشکل ہو جاتا ہے۔

نادیہ رضوان: (طالبہ) میں یونیورسٹی کی طالبہ ہوں۔ مجھے یہاں آنے کے لئے روزانہ دو بسیں تبدیل کرنی پڑتی ہیں، بسوں میں کرایہ بہت زیادہ خرچ ہو جاتا ہے۔ روزانہ تقریباً 50 روپے خرچ ہوتے ہیں جبکہ طالب علموں کے لئے معنی بسوں اور کوچوں میں خصوصی رعایت دینی چاہئے۔ بس کا سفر بہت زیادہ کٹھن ہوتا ہے۔ ایک گھنٹے کے سفر میں دو گھنٹے صرف ہو جاتے ہیں۔ خواتین پورشن بہت چھوٹا ہوتا ہے پھر اس میں کنڈیکٹر اتنی خواتین کو سوار کر لیتے ہیں کہ کبھی کوئی پاؤں پر چڑھتا ہے تو کبھی کوئی گر جاتا ہے، کبھی کسی کا سامان گر جاتا ہے۔ اسی اثناء میں اکثر عورتیں موقع کا فائدہ اٹھاتے ہوئے پرس میں سے پیسے، موبائل فون یا جو چیز ان کے ہاتھ لگتی ہے نکال لیتی ہیں۔ بس ڈرائیور صبح کے اوقات میں زیادہ سے زیادہ مسافروں کو چڑھانے کے لئے بس انتہائی سست روی سے چلاتے ہیں جس کی وجہ سے مجھے آنے میں اکثر دیر ہو جاتی ہے۔

راجہ راجی: (طالبہ) بس کا سفر کرنا میرے خیال سے کسی بھی لڑکی یا خواتین کو پسند نہیں ہوگا۔ یہ ایک مجبوری ہے کیونکہ میں روزانہ بس کا سفر کرتی ہوں پھر بھی مجھے بس میں سفر کرنا بالکل پسند نہیں ہے۔ اس کی کئی ساری وجوہات ہیں۔ ایک تو بس ڈرائیور کی ڈرائیونگ کیونکہ اکثر اوقات ایسا ہوتا ہے کہ ابھی خواتین بس میں چڑھنے کے لئے بس کے پائپ پکڑ ہی رہی ہوتی ہیں کہ ڈرائیور حضرات بس چلا دیتے ہیں۔ جس کی وجہ سے خواتین حادثے کا شکار ہو جاتی ہیں۔ آج جب میں جامعہ کراچی آنے کے لئے بس میں سوار ہو رہی تھی تو بس کا پائپ میری گرفت میں ٹھیک طرح سے آیا بھی نہیں تھا کہ بس ڈرائیور نے بس چلا دی تو وہ میری قسمت اچھی تھی کہ میں سڑک پر گرنے سے بچ گئی۔ اس کے علاوہ لیڈیز کمپارٹمنٹ میں مرد حضرات کا چڑھنا جو کہ خواتین کے لئے بہت زیادہ دشواری کا باعث ہے۔

کوئی پاؤں پر چڑھ رہا ہے تو کوئی پرس کھینچتے ہوئے جا رہا ہے پھر بعض اوقات تو مرد حضرات خواتین کمپارٹمنٹ پر قبضہ کر کے بیٹھے ہوتے ہیں اور ان کی ڈھٹائی کا یہ عالم ہے کہ اٹھتے ہی نہیں ہیں اور ڈرائیور حضرات بزرگوں کو دیکھ کر بس ہی نہیں روکتے کہ ان کے چڑھنے سے ٹائم ضائع ہوگا۔ پھر بس میں آج کل چوری چکاری کا رجحان بڑھ گیا ہے۔ میرے ساتھ خود یہ واقعہ ہو چکا ہے کہ کچھ خواتین نے گھیر کر میرے پرس میں سے نقد رقم اور موبائل فون نکال لیا تھا۔ اب میں بس میں بہت محتاط رہتی ہوں۔

مسز ممتاز: ارے ابھی کیا بتائیں ہم بزرگوں کی کوئی عزت ہی نہیں کرتا پہلے تو طالبات ہمیں دیکھتے ہی کھڑے ہو جایا کرتی تھیں مگر آج صورتحال بالکل الٹ ہے۔ پھر میں تو آج کل بسوں میں سفر کرنے سے ڈرنے لگی ہوں جب سے میرے ساتھ وہ واقعہ ہوا ہے کہ میں بس میں سوار ہوئی میرے پاس کچھ سامان تھا تو میں نے ایک بیٹھی ہوئی خاتون کے پاس اپنا سامان رکھوا دیا یعنی پرس وغیرہ۔ کیونکہ بس میں رش بہت تھا جب میں اتری تو پیٹہ چلا کہ اس میں سے نقدی اور موبائل غائب تھا۔ اب تو میں بس میں سفر نہ کریں تو کیا کریں۔ ٹیکسی اور رکشہ کا کرایہ اتنا زیادہ ہے کہ ہم ادا نہیں کر سکتے۔ بسیں کم ہیں اور سفر کرنے والوں کی تعداد بہت زیادہ ہے۔ پہلے گرین بسیں چلائی گئی تھیں تو اس میں کچھ آرام تھا کہ نامعلوم وجوہات کی بناء پر بند کردی گئیں اور عوام کو ان پرانی بسوں کے رحم و کرم پر چھوڑ دیا گیا۔

جنت: (گھریلو ملازمہ) ہم صبح گھر سے نکلتے ہیں کام پر۔ مگر بسوں میں اتنا رش ہوتا ہے کہ کافی دیر بس اسٹاپ پر خالی بس کا انتظار کرنا پڑتا ہے۔ صبح اور شام کے اوقات میں خواتین کمپارٹمنٹ میں مرد حضرات سوار ہوتے ہیں۔ ایسے میں ہم کہاں جائیں۔ مجبوراً ہمیں اگلی بس کا انتظار کرنا پڑتا ہے اور ہم کبھی کیا سکتے ہیں۔ رکشے اور ٹیکسی کا کرایہ اتنا زیادہ ہے کہ ہم برداشت نہیں کر سکتے اور اب تو بسوں کا کرایہ بھی اتنا بڑھ گیا کہ ہماری تنخواہ کا ایک حصہ تو بس کے کرایوں میں ضائع ہو جاتا ہے میرا شوہر تو ہے نہیں اس لئے مجھے ہی اپنی بیٹی کی خاطر گھر گھر جا کر کام کرنا پڑتا

”آج پھر لیٹ سحر میڈم یہ آپ کا آفس ہے گھر نہیں کہ جب دل چاہے آ جائیں۔

سحر: سر وہ، بس بہت بھری ہوئی آرہی تھی، جگہ نہیں ملی۔ میں آپ کو آخری وارنگ دے رہا ہوں۔ اگر کل سے وقت پر نہیں آئیں تو دوبارہ آفس آنے کی ضرورت نہیں ہے۔

لوگوں کی چبھتی ہوئی باتیں برداشت کرنا صرف سحر کا مسئلہ نہیں بلکہ ایسی ہزاروں خواتین کا مسئلہ ہے جو مجبوری میں بس کا سفر کرتی ہیں۔ بسیں اور وینیں عوام کی سہولت کے لئے چلائی جا رہی ہیں مگر لوگوں کو خصوصاً خواتین کو ان کی سروں سے بہت ساری شکایات ہیں۔ مہنگائی کے اس دور میں جہاں روز بروز پیٹروں کی قیمتوں میں اضافہ ہوتا رہتا ہے وہاں بس کے کرایوں میں بھی اضافہ ہوتا رہتا ہے رکشے اور ٹیکسی کے مقابلے میں بس کا سفر تھوڑا سستا ہے۔ لہذا خواتین آنے جانے کے لئے عموماً اسی سواری کا انتخاب کرتی ہیں چاہے وہ طالبات ہوں، ملازمت پیشہ خواتین یا پھر گھریلو خواتین ہوں۔ لیکن افسوس کی بات تو یہ ہے کہ خواتین کے لئے اس میں سفر کرنا پریشانی کا باعث بن چکا ہے۔ خواتین کمپارٹمنٹ مردوں کے کمپارٹمنٹ کی نسبت چھوٹا ہوتا ہے۔ اس کے باوجود کنڈیکٹر مردوں کو خواتین کمپارٹمنٹ میں سفر کرنے کی دعوت دیتے ہیں۔ اس وجہ سے خواتین کا بس میں اتنا چڑھنا دشوار ہو جاتا ہے اور اکثر اوقات مرد نازیا حرکات بھی کر جاتے ہیں۔ مردوں کو خواتین کمپارٹمنٹ میں چڑھانا اخلاقی اور قانونی جرم ہے اس کے باوجود صبح اور شام کے اوقات میں معنی بس اور کوچ مردوں سے بھری ہوئی نظر آتی ہے۔ اس سلسلے میں اہم نے چند خواتین سے سروے کیا ہے کہ خواتین کو دوران سفر کن مسائل سے دوچار ہونا پڑتا ہے۔

مسز منظوم: ارے بیٹا مت پوچھو کہ ہم بوڑھوں کے ساتھ بس میں کیا سلوک کیا جاتا ہے ایک تو ویسے ہی ناگوار میں جان نہیں ہوتی اور اوپر سے یہ بس والے جیسے بس اسٹاپ پر ہماری لئے بس روک کر احسان عظیم کرتے ہیں۔ بس روکنے کے بعد ابھی ہم پوری طرح سوار ہوتے نہیں ہیں کہ بس چلا دیتے ہیں۔ ہمارا ایک پاؤں پائیدان پر اور دوسرا پاؤں ہوا میں ہوتا ہے۔ پھر بس میں خواتین بھری ہوئی ہوتی ہیں جو اتنے وقت دھکم پیل ہوتی ہے خدا کی پناہ،

بعض اوقات ایسا بھی ہوتا ہے کہ میاں بیوی میں سے کوئی ایک جو بھی خریداری کرتا ہے اس کی درست تفصیلات دوسرے کو مہیا نہیں کرتا۔ کسی وجہ سے اس کو چھپانا مقصود ہوتا ہے۔ اس کی ایک وجہ بھی ہو سکتی ہے کہ ایک فریق دوسرے سے لڑنے بھگڑنے سے بچنا چاہتا ہو اور دوسری وجہ اس کے اندر خود مختاری اور ذاتی تحفظ کا احساس بھی ہو سکتا ہے بہر حال مسئلہ کوئی بھی ہو اگر مالی معاملات کے بارے میں آپ یہ ایک دوسرے سے کچھ چھپاتے ہیں لیکن جب اس کی تفصیلات سامنے آتی ہیں تو بعض اوقات یہ موضوع بہت اہمیت اختیار کر لیتا ہے جس سے دوسرے فریق پر بدعہدی کا الزام بھی عائد کر دیا جاتا ہے اور اسے مجرم ٹھہرا دیا جاتا ہے۔ ان واقعات کا اثر بچوں پر بھی پڑتا ہے جو ان سب واقعات کو اپنی آنکھوں سے دیکھ رہے ہوتے ہیں یہ سب کچھ ان مالی معاملات کی وجہ سے ہوتا ہے جس کو زیادہ اہمیت دینا بہت سے مفکرین کے نزدیک ممنوع ہے۔

مالی معاملات کی وجہ سے ہونے والی لڑائیوں کو ختم کرنے کے لیے ضروری ہے کہ میاں بیوی ایک جگہ بیٹھیں۔ اپنی آسانی سے اوقات کا تعین کریں لیکن اس وقت میں صرف مالی معاملات کے متعلق بحث طے کریں اور اس دوران ان تمام باتوں کو بھی ظاہر کریں جو آپ پہلے ایک دوسرے سے چھپاتے رہے ہیں آپ کو یہ سب کچھ اس لیے بھی کرنا ہوتا ہے کہ اب تک جو کچھ ہو چکا ہے جسے آپ غلط سمجھتے ہیں اب وہ سب کچھ ختم ہو جائے گا۔ ہم آپ سے یہ تو نہیں کہہ سکتے ہیں کہ اس طریقہ کار سے آپ کے تمام مالی معاملات حل ہو جائیں گے اور آئندہ مالی معاملات کے سلسلے میں آپ کے درمیان امن رہے گا البتہ ان جھگڑوں میں نمایاں کمی آجائے گی۔ مالی معاملات پر ہونے والی ٹوک جھونک کا خاتمہ اس لیے بھی ممکن نہیں ہے کہ میاں بیوی دو مختلف قسم کے ماحول میں پروان چڑھتے ہیں۔ ہر ایک کا فیملی بیک گراؤ مختلف ہوتا ہے اور ہر گھر میں مختلف انداز سے مالی معاملات طے کیے جاتے ہیں اس لیے شوہر اور بیوی اپنے اپنے فیملی ماحول سے مختلف انداز فکر لے کر آتے ہیں اس لیے شادی کے بعد اختلاف رائے اور تھوڑی بہت پریشانی ممکن ہو سکتی ہے۔ لیکن جب آپ اپنے اندر تبدیلی لانے کا سوچ لیں تو وقت کے ساتھ یہ پریشانی بھی ختم ہو جائے گی۔ کیا آپ نہیں چاہتے کہ مالی معاملات کے متعلق آپ کے مسائل ختم ہو جائیں؟ کیا آپ یہ چاہتے ہیں کہ آپ دونوں کے درمیان لاوا پکٹا رہے اور ایک دن پھٹ جائے اور آپ کی روز روز کی لڑائی ”حقیقی لڑائی“ میں تبدیل ہو جائے؟ آپ کو معلوم ہونا چاہئے کہ گھر کے اندر ہونے والے لڑائی جھگڑے سے آپ کے بچے بھی متاثر ہو سکتے ہیں اور آپ کو تو معلوم ہوگا کہ بچوں کو عمومی الفاظ میں والدین کا ”پرتو“ کہا جاتا

ہے کیا وہ آپ کی ان روز روز کی لڑائیوں سے کوئی اچھا سبق حاصل کریں گے؟

چلیں اب ان لڑائی جھگڑوں کو چھوڑ کر امن بقائے باہمی کے اصولوں پر عمل کرتے ہوئے ان کے حل کی طرف بڑھتے ہیں۔ سب سے پہلے ہمیں یہ دیکھنا ہوگا کہ کس طرح سے ان مالی معاملات کی وجہ سے ہونے والی لڑائی جھگڑوں کو کم کیا جاسکتا ہے۔ اس ضمن میں آپ کو تین بنیادی اصول بتاتے ہیں جو آپ کے مالی معاملات طے کرنے میں معاون ہوں گے۔ اس سے آپ دونوں کی حدود کا تعین ہو جائے گا۔ یہ بھی واضح ہوگا کہ آپ کو کیا کرنا اور کہنا چاہتے ہیں آپ کو ان تین بنیادوں اصولوں پر مستقل مزاجی سے عمل کرنا ہوگا خاص طور پر جب آپ مالی معاملات طے کر رہے ہوں۔ ظاہری طور پر آپ کی باتیں آپ کی اقدار کی عکاسی کرتی ہیں جو آپ اور آپ کے لائف پارٹنر کے درمیان ہوتی ہیں۔ بہر حال یہ تین اصول پڑھئے اب یہ آپ پر منحصر ہے کہ ان کو اختیار کرتے ہیں یا پھر ان کے اندر بھی تبدیلی کر دیتے ہیں۔ سب سے پہلے تو آپ کو یہ دیکھنا ہے کہ سب سے زیادہ کن مقاصد کو حاصل کرنے کی خواہش رکھتے ہیں؟ کیا آپ کے مالی معاملات آپ کو یہ سب کچھ حاصل کرنے کی اجازت دیتے ہیں۔ اگر ایسا ہے تو بہت اچھا ہے جب تک آپ اپنے مقاصد حاصل نہیں کر لیتے کوشش کرتے رہیں اگر ایسا نہیں ہے اور آپ حقیقت پسندانہ طور پر یہ سمجھتے ہیں کہ یہ محض وہم ہے آپ کا خواب ہے تو اس سے چھٹکارا حاصل کر لیجئے بصورت دیگر اپنی خواہشوں کے غلام بن کر ایک دوسرے سے لڑتے بھگڑتے رہیں۔

کیا آپ کو لگتا ہے کہ آپ میان روی سے ایک دوسرے کی مالی ضروریات اور تیشات پورے کر سکتے ہیں۔ اس پر آپ گفتگو کر سکتے ہیں کہ کون سی چیز زیادہ ضروری ہے۔ یاد رکھیے یہاں پر ان تیشات کا ذکر نہیں ہو رہا جو دوسروں کو متاثر کرنے کے لیے حاصل کی جاتی ہیں جنہیں سوائے بناوٹ کے اور کوئی نام نہیں دیا جاسکتا اور نہ ہی یہ کہا جا رہا ہے کہ آپ ایک دوسرے کو متاثر کرنے کے لیے بڑھ چڑھ کر فضول خرچی کریں۔ گھر آپ کا ہے نقصان ہوگا تو آپ کا ہوگا دوسرے لوگ جو آپ کی آج تعریفیں کرتے ہیں کل وہی آپ پر انگلیاں اٹھائیں گے۔ کیا آپ دوسروں کو یہ موقع فراہم کرنا چاہتے ہیں۔

آپ دونوں کی یہ ذمہ داری ہے کہ مالی معاملات دیانت داری سے طے کریں۔ آپ کو چاہئے کہ مہینے کے آخر تک سارے پیسے خرچ نہ کر دیں بلکہ ایسا بجٹ ہو جس میں مہینے کے آخری میں آپ کے پاس کچھ رقم محفوظ ہو کہیں ایسا نہ ہو کہ مہینہ ختم ہونے سے پہلے ہی آپ اپنے ہاتھ اوپر کر لیں۔

☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆

کیا آپ کی شوہر سے مالی معاملات پر لڑائی ہوئی ہے؟

چینی، آٹا چالیس روپے کلو ہو یا سو روپے گھر کا نظام تو چلانا ہے

لڑائی جھگڑے سے کیا فائدہ مل بیٹھ کر بات چیت کریں

کے بعد دونوں کے درمیان اچانک اختلاف پیدا ہو جاتا ہے۔ اگرچہ یہ سب کچھ فطری ہے کیونکہ ضروری نہیں کہ دونوں ایک دوسرے کے نقطہ نظر سے متفق ہوں۔ چنانچہ جب وہ اپنی لائف پارٹنر سے مالی معاملات کے حساب کتاب کی بات کریں تو ذہن میں پہلے سے یہ بات بٹھالیں کہ مختلف رائے کا سامنا کرنا ہو سکتا ہے۔ دراصل اصل مقابلہ مالی معاملات سے نہیں نفسیاتی معاملات سے ہوتا ہے جو مالی معاملات کے پیچھے چھپے ہوتے ہیں۔

ہم آپ کو ایک جوڑے کا واقعہ سناتے ہیں جو اہمیت کا حامل ہے۔ بیوی کی پرورش ایک ایسے خاندان میں ہوئی جہاں اس کا باپ مالی معاملات کا نگران سمجھا جاتا تھا۔ وہی گھر کا بجٹ بناتا تھا اور اس کی ماں اس بجٹ کو تسلیم بھی کر لیتی تھی۔ اسی طرح ان کے گھر کا نظام چلتا تھا۔ بیوی نے یہی سیکھا کہ شوہر کو ہی مالی معاملات طے کرنے چاہئیں صرف اسی طرح گھر کا انتظام بحسن و خوبی انجام پاسکتا ہے۔ اس نے اپنے خوابوں میں بھی یہی دیکھا اور سوچا کہ اس کا شوہر اس کی تمام ضروریات کا خیال رکھے گا۔ انہی سوچوں کے ساتھ وہ جوان ہوئی۔ اس کی شادی ہوئی۔ اس کا شوہر جس گھر میں پیدا ہوا تھا وہاں سارے مالی معاملات تمام گھر والے آپس میں مل جل کر طے کرتے تھے چنانچہ وہ یہی توقعات اپنی بیوی سے بھی رکھتا تھا کہ وہ بھی مالی معاملات میں براہ راست حصہ لے گی۔ دوسری طرف بیوی کی سوچ اس کے بالکل برعکس تھی۔ اس کے خیال میں مالی معاملات طے کرنا نہ صرف اور صرف شوہر کی ذمہ داری ہے چنانچہ شادی کے بعد میاں بیوی کے درمیان اختلاف پیدا ہو گیا کیونکہ دونوں کی توقعات ایک دوسرے کے برعکس تھیں۔ شوہر کو یہ شکوہ تھا کہ اس کی بیوی مالی معاملات طے کرنے میں کوئی کردار ادا نہیں کرتی جب کہ بیوی کا کہنا تھا کہ یہ شوہر کی ذمہ داری ہے۔

بچپن سے ہیں۔ ان معاملات میں سب سے زیادہ اہمیت تھی تو انہوں کو ہوتی ہے اس کے علاوہ دیگر فالتو اخراجات پر کنٹرول بھی اہمیت کے حامل ہوتے ہیں میاں بیوی کبھی کبھی اپنے آپ سے شکوہ کرنے لگتے ہیں کہ کیوں ہم اپنے مالی معاملات کا حساب کتاب نہیں رکھتے حقیقت میں اس کی وجہ یہ بھی ہو سکتی ہے کہ وہ ان ضروری طریقوں سے ناواقف ہوتے ہیں جن کی بناء پر مالی معاملات کے بارے میں اچھے طریقے سے گفتگو کی جاسکتی ہے۔ چنانچہ جب وہ ایک دوسرے سے اس موضوع پر گفتگو کرتے ہیں تو متضاد دلائل کے بعد گفتگو ختم ہو جاتی ہے۔ ”مالی معاملات“ کا مسئلہ شادی کے بعد ہر میاں بیوی کے درمیان شروع ہو جاتا ہے حتیٰ کہ بعض اوقات یہ مسئلہ علیحدگی کا باعث بھی بن جاتا ہے۔

امریکہ میں ایک انسٹیٹیوٹ نے سروے کیا جس میں امیر ترین اور مڈل کلاس شادی شدہ جوڑوں کو شامل کیا گیا۔ اس سروے کے دوران سب سے حیران کن بات یہ سامنے آئی کہ میاں بیوی کے درمیان تنازع کی وجہ سے صرف یہ نہیں ہوتی کہ ان کے پاس دولت کی کمی ہے بلکہ کئی دیگر عوامل بھی اس کی وجہ سے بنتے ہیں۔ مثال کے طور پر یہ بات بھی ایک شادی شدہ جوڑے کے درمیان تنازع کا باعث بن گئی تھی کہ وہ اس دفعہ چھٹیاں اسپین میں گزاریں یا جاپان میں۔ ایک مڈل کلاس فیملی کے درمیان اس بات پر جھگڑا ہوا کہ کیا وہ ایک ہفتے کے لیے شہر سے باہر چھٹیاں گزارنے کی استطاعت رکھتے ہیں یا نہیں لیکن میاں بیوی کے درمیان لڑائی کی مشرکہ وجہ صرف ایک ہے کہ وہ دولت کے موضوع پر متضاد رائے رکھتے ہوئے بحث کرتے ہیں۔ اس طرح یہ اختلاف دونوں کے درمیان پریشانی کا باعث بن جاتا ہے اور مالی معاملات کا ایٹومزید پھیلاؤ اختیار کر لیتا ہے۔ عموماً میاں بیوی یہ سمجھتے ہیں کہ ہمارا نقطہ نظر ایک ہی ہوگا لیکن اس وقت ان کی پریشانی اچانک بڑھ جاتی ہے جب مختلف نقطہ نظر سامنے آنے

کیا آپ اور آپ کے شوہر مالی معاملات پر ایک دوسرے سے بحث کرتے ہیں؟ اگر ایسا نہیں ہے تو پھر آپ کو مالی معاملات کی منصوبہ بندی کرنے کی ضرورت ہے۔ دنیا کے کئی معروف سائیکالوجسٹ اور مالی معاملات کے ماہرین ”دولت“ کے بارے میں بات کرنے کو ممنوع سمجھتے تھے۔ ان کے خیال میں غالباً پیسوں کی اہمیت صرف اتنی تھی کہ بنیادی انسانی ضروریات پوری ہو سکیں۔ اس سے زیادہ دولت کو اہمیت دینے کے لیے تیار نہیں تھے۔

بیش تر گھرانوں میں بچوں کو عموماً مالی معاملات سے مستثنیٰ سمجھا جاتا ہے حالانکہ وہ بھی مالی معاملات میں اہم حیثیت کے حامل ہوتے ہیں۔ ایک ویب سائٹ میں بچے اور مالی معاملات کے متعلق ایک سروے کرایا گیا اس سروے میں سب سے اہم بات یہ سامنے آئی کہ بچوں کے مالی معاملات میں صرف ”کتابوں کو ہی زیادہ اہمیت دی گئی اور ان کے بچپن کے دیگر تعلیمی اخراجات کو نظر انداز کیا گیا۔ بے شک والدین اپنے بچوں سے مالی معاملات کے بارے میں زیادہ بات نہیں کرتے اور زیادہ تر یہ گفتگو میاں بیوی کے ہی درمیان ہوتی ہے۔ جو تقریباً ہر روز ہوتی ہے اور اس کا اعادہ اس بات کو ظاہر کرتا ہے کہ ہم نہیں جانتے کہ گھریلو مالی معاملات کے بارے میں صحیح فیصلہ کیسے اور کسے کرنا ہے؟ والدین بھی جب آپس میں مالی معاملات طے کرتے ہیں تو اکثر بچوں کو نظر انداز کر دیتے ہیں۔ یہی صورتحال بچوں کے دادا دادی اور نانا کی تھی وہ بھی مالی معاملات خود ہی طے کیا کرتے تھے چنانچہ موروثی معاملات کو آگے بڑھاتے ہوئے والدین نے بھی یہی رویہ بچوں کے ساتھ روا رکھا۔ کئی نسلوں سے یہ سلسلہ چلا آ رہا ہے یہ درست ہے کہ مالی معاملات کا موضوع بہت وسیع ہے اور دن بہ دن پھیلتا چلا جا رہا ہے۔ ہم میں سے اکثر غیر ضروری طور پر ”مالی معاملات“ کے بارے میں دوسروں کے سامنے بات کرنے سے

بعض اوقات ایسا بھی ہوتا ہے کہ میاں بیوی میں سے کوئی ایک بھی خریداری کرتا ہے اس کی درست تفصیلات دوسرے کو مہیا نہیں کرتا۔ کسی وجہ سے اس کو چھپانا مقصود ہوتا ہے۔ اس کی ایک وجہ بھی ہو سکتی ہے کہ ایک فریق دوسرے سے لڑنے بھگڑنے سے بچنا چاہتا ہو اور دوسری وجہ اس کے اندر خود مختاری اور ذاتی تحفظ کا احساس بھی ہو سکتا ہے بہر حال مسئلہ کوئی بھی ہو اگر مالی معاملات کے بارے میں آپ یہ ایک دوسرے سے کچھ چھپاتے ہیں لیکن جب اس کی تفصیلات سامنے آتی ہیں تو بعض اوقات یہ موضوع بہت اہمیت اختیار کر لیتا ہے جس سے دوسرے فریق پر بد عہدی کا الزام بھی عائد کر دیا جاتا ہے اور اسے مجرم ٹھہرا دیا جاتا ہے۔ ان واقعات کا اثر بچوں پر بھی پڑتا ہے جو ان سب واقعات کو اپنی آنکھوں سے دیکھ رہے ہوتے ہیں یہ سب کچھ ان مالی معاملات کی وجہ سے ہوتا ہے جس کو زیادہ اہمیت دینا بہت سے مفکرین کے نزدیک ممنوع ہے۔

مالی معاملات کی وجہ سے ہونے والی لڑائیوں کو ختم کرنے کے لیے ضروری ہے کہ میاں بیوی ایک جگہ بیٹھیں۔ اپنی آسانی سے اوقات کا تعین کریں لیکن اس وقت میں صرف مالی معاملات کے متعلق بحث طے کریں اور اس دوران ان تمام باتوں کو بھی ظاہر کریں جو آپ پہلے ایک دوسرے سے چھپاتے رہے ہیں آپ کو یہ سب کچھ اس لیے بھی کرنا ہوتا ہے کہ اب تک جو کچھ ہو چکا ہے جسے آپ غلط سمجھتے ہیں اب وہ سب کچھ ختم ہو جائے گا۔ ہم آپ سے یہ نہیں کہہ سکتے ہیں کہ اس طریقہ کار سے آپ کے تمام مالی معاملات حل ہو جائیں گے اور آئندہ مالی معاملات کے سلسلے میں آپ کے درمیان امن رہے گا البتہ ان جھگڑوں میں نمایاں کمی آجائے گی۔ مالی معاملات پر ہونے والی نوک جھونک کا خاتمہ اس لیے بھی ممکن نہیں ہے کہ میاں بیوی دو مختلف قسم کے ماحول میں پروان چڑھتے ہیں۔ ہر ایک کا فیملی بیک گراؤ نڈ مختلف ہوتا ہے اور ہر گھر میں مختلف انداز سے مالی معاملات طے کیے جاتے ہیں اس لیے شوہر اور بیوی اپنے اپنے فیملی ماحول سے مختلف انداز فکر لے کر آتے ہیں اس لیے شادی کے بعد اختلاف رائے اور تھوڑی بہت پریشانی ممکن ہو سکتی ہے۔ لیکن جب آپ اپنے اندر تبدیلی لانے کا سوچ لیں تو وقت کے ساتھ یہ پریشانی بھی ختم ہو جائے گی۔ کیا آپ نہیں چاہتے کہ مالی معاملات کے متعلق آپ کے مسائل ختم ہو جائیں؟ کیا آپ یہ چاہتے ہیں کہ آپ دونوں کے درمیان لاوا پکتا رہے اور ایک دن پھٹ جائے اور آپ کی روز روز کی لڑائی ”حقیقی لڑائی“ میں تبدیل ہو جائے؟ آپ کو معلوم ہونا چاہئے کہ گھر کے اندر ہونے والے لڑائی جھگڑے سے آپ کے بچے بھی متاثر ہو سکتے ہیں اور آپ کو تو معلوم ہوگا کہ بچوں کو عمومی الفاظ میں والدین کا ”پرتو“ کہا جاتا

ہے کیا وہ آپ کی ان روز روز کی لڑائیوں سے کوئی اچھا سبق حاصل کریں گے؟

چلیں اب ان لڑائی جھگڑوں کو چھوڑ کر امن بقائے باہمی کے اصولوں پر عمل کرتے ہوئے ان کے حل کی طرف بڑھتے ہیں۔ سب سے پہلے ہمیں یہ دیکھنا ہوگا کہ کس طرح سے ان مالی معاملات کی وجہ سے ہونے والی لڑائی جھگڑوں کو کم کیا جاسکتا ہے۔ اس ضمن میں آپ کو تین بنیادی اصول بتاتے ہیں جو آپ کے مالی معاملات طے کرنے میں معاون ہوں گے۔ اس سے آپ دونوں کی حدود کا تعین ہو جائے گا۔ یہ بھی واضح ہوگا کہ آپ کو کیا کرنا اور کہنا چاہتے ہیں آپ کو ان تین بنیادوں اصولوں پر مستقل مزاجی سے عمل کرنا ہوگا خاص طور پر جب آپ مالی معاملات طے کر رہے ہوں۔ ظاہری طور پر آپ کی باتیں آپ کی اقدار کی عکاسی کرتی ہیں جو آپ اور آپ کے لائف پارٹنر کے درمیان ہوتی ہیں۔ بہر حال یہ تین اصول پڑھئے اب یہ آپ پر منحصر ہے کہ ان کو اختیار کرتے ہیں یا پھر ان کے اندر بھی تبدیلی کر دیتے ہیں۔ سب سے پہلے تو آپ کو یہ دیکھنا ہے کہ سب سے زیادہ کن مقاصد کو حاصل کرنے کی خواہش رکھتے ہیں؟ کیا آپ کے مالی معاملات آپ کو یہ سب کچھ حاصل کرنے کی اجازت دیتے ہیں۔ اگر ایسا ہے تو بہت اچھا ہے جب تک آپ اپنے مقاصد حاصل نہیں کر لیتے کوشش کرتے رہیں اگر ایسا نہیں ہے اور آپ حقیقت پسندانہ طور پر یہ سمجھتے ہیں کہ یہ محض وہم ہے آپ کا خواب ہے تو اس سے چھٹکارا حاصل کر لیجئے بصورت دیگر اپنی خواہشوں کے غلام بن کر ایک دوسرے سے لڑتے بھگڑتے رہیں۔

کیا آپ کو لگتا ہے کہ آپ میانہ روی سے ایک دوسرے کی مالی ضروریات اور تیشات پورے کر سکتے ہیں۔ اس پر آپ گفتگو کر سکتے ہیں کہ کون سی چیز زیادہ ضروری ہے۔ یاد رکھیے یہاں پر ان تیشات کا ذکر نہیں ہو رہا جو دوسروں کو متاثر کرنے کے لیے حاصل کی جاتی ہیں جنہیں سوائے بناوٹ کے اور کوئی نام نہیں دیا جاسکتا اور نہ ہی یہ کہا جا رہا ہے کہ آپ ایک دوسرے کو متاثر کرنے کے لیے بڑھ چڑھ کر فضول خرچی کریں۔ گھر آپ کا ہے نقصان ہوگا تو آپ کا ہوگا دوسرے لوگ جو آپ کی آج تعریفیں کرتے ہیں کل وہی آپ پر انگلیاں اٹھائیں گے۔ کیا آپ دوسروں کو یہ موقع فراہم کرنا چاہتے ہیں۔

آپ دونوں کی یہ ذمہ داری ہے کہ مالی معاملات دیانت داری سے طے کریں۔ آپ کو چاہئے کہ مہینے کے آخر تک سارے پیسے خرچ نہ کر دیں بلکہ ایسا بجٹ ہو جس میں مہینے کے آخری میں آپ کے پاس کچھ رقم محفوظ ہو کہیں ایسا نہ ہو کہ مہینہ ختم ہونے سے پہلے ہی آپ اپنے ہاتھ اوپر کر لیں۔

☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆

اگر آپ اپنی فیملی کی بڑی بہن ہیں تو یقیناً آپ کی بہترین دوست آپ کے لئے نہایت اہمیت رکھتی ہے۔ اس صورتحال میں وہ آپ کے لئے بالکل کسی سگی بہن کی حیثیت اختیار کر جاتی ہے، جو آپ کے چھوٹے بہن بھائیوں کی دوسری بڑی بہن ہوتی ہے اور ہر ضرورت کے وقت شادی یا غمی کے مواقع پر آپ کی فیملی کے ساتھ رہتی ہے۔

آفس کو لیکر:

وہ لوگ اپنے آپ کو مزید خوش قسمت تصور کر سکتے ہیں جنہیں ان کے آفس میں دوست مہیا ہوتے ہیں۔ اس طرح آپ کام کو بے حد اچھے موڈ میں انجام دے سکتی ہیں۔ اگر آپ کے آفس میں آج کل سیاست بازی چل رہی ہے تو بھی آپ کے آفس کی بہترین ساتھی ہی ایسی مشکل صورتحال میں آپ کی بہترین رہنمائی کر سکتی ہے۔ لہذا آپ جہاں بھی کام کریں کوشش کریں کہ وہاں کے تمام ساتھیوں سے اچھے تعلقات رکھیں اور کسی ایک ساتھی کو اپنا راز دار بنائیں جس سے آپ اپنے مسائل کھل کر بیان کر سکیں۔

اچھی ماں، بہترین دوست:

اگر آپ شادی شدہ ہیں اور ایک دو بچوں کی ماں ہیں تو آپ ذرا سی توجہ سے اپنے بچوں کی بھی بہترین دوست بن سکتی ہیں تمام

دوست دو جزواں بہنوں کی مانند ہوتی ہیں جو ایک دوسرے سے محبت کرتے ہیں تو آپس میں اختلافات بھی رکھتی ہیں لیکن یہ اختلافات سطحی ہوتے ہیں جن کی وجہ سے ناراضگی کا سوال ہی پیدا نہیں ہو سکتا۔ لہذا آپ کو کبھی چاہئے کہ اپنی بہترین ساتھیوں کی غلطیوں کو اسی انداز سے نظر انداز کر دیں جس طرح آپ اپنے بہن بھائیوں کی غلطیوں کا خاص نوٹس نہیں لیتیں۔ یہ ضروری نہیں کہ آپ اپنی ہر بات کو منوائیں کیونکہ یہ بھی ممکن ہے کہ کسی معاملے میں آپ کی رائے غلط ہو لیکن آپ دوسروں کو غلط سمجھتی ہوں۔

بچپن کی سہلیاں:

کسی بھی خاتون کے لئے یہی وہ واحد رشتہ ہے، جس کا نعم البدل اسے پوری کائنات میں نہیں مل سکتا۔ یہی وہ لڑکی ہے جس نے بچپن سے آپ کو دیکھا ہوتا ہے۔ وہی آپ کی پسند اور ناپسند کو اچھی طرح جانتی ہے اور شاید یہی وہ واحد شخصیت ہوتی ہے کہ جس کے ساتھ آپ کا بات کرنے کا انداز بڑے، جھگڑنے کا انداز اور روٹھے اور منانے کا انداز، روز اول سے لے کر روز آخر تک ایک جیسا رہتا ہے اس میں ذرا بھی تبدیلی نہیں آتی اور عمر کے کسی بھی حصے میں اس انتہائی شناسا چہرے کو دیکھ کر آپ اپنے آپ کو دوبارہ سے بچے محسوس کرنے لگتی ہیں۔

آپ کی زندگی میں چند بہترین دوستوں کا ساتھ جو آپ سے صحیح معنوں میں مخلص ہوں، آپ کی زندگی کو مزید خوبصورت اور خوش و خرم بنا سکتا ہے۔ مگر کیسے؟ اس سوال کے جواب کے حصول کے لئے آپ کو اپنے واقف کاروں کے درمیان اپنے بہترین دوستوں کا پہچانا ہوگا اور انہیں اس بات کا احساس بھی دلانا ہوگا کہ وہ ہی آپ کے بہترین دوست بن سکتے ہیں۔ لیکن اس معاملے میں بعض اوقات قربانیاں دینی پڑتی ہیں مثلاً فرض کریں کہ آپ کی بہترین دوست ہے، وہ ہمیشہ ضرورت کے وقت آپ کے ساتھ رہتی ہے لیکن بعض اوقات آپ دونوں کے درمیان کسی خاص بات پر تکرار ہو جاتی ہے آپ کے نقطہ نظر سے وہ آپ کی بات سمجھنے سے قاصر ہوتی ہے اور آپ کے خلاف فیصلہ کرتی ہے۔ اور یہی وہ لمحہ ہوتا ہے کہ آپ یہ سمجھتی ہیں کہ شاید وہ آپ کی بہترین دوست نہیں ہے۔ کیونکہ آپ کو تو کوئی ایسی دوست چاہئے جو آپ کے ساتھ مخلص تو ہو، لیکن آپ کی ہر بات کو فوجیت دے۔ آپ کی نظر میں آپ کی بہترین دوست کو ایماندار اور محبت کرنے والی تو ہونا چاہئے لیکن ساتھ اسے آپ کے خلاف فیصلہ نہیں دینا چاہئے۔ یا درہیں اگر آپ کے خیالات ایسی ہی ہیں تو شاید آپ کی سوچوں کا رخ غلط راستوں پر ہے کیوں کہ آپ کو علم ہونا چاہئے کہ وہ بہترین

مشرقی خواتین کا صبر و تحمل یا سمجھوتہ

نادرہ کا کہنا ہے کہ اگر میاں بیوی دونوں ہی تعلیم یافتہ ہوں اور ایک دوسرے سے مساویانہ سلوک کریں تو بہت سے مسائل کھڑے ہی نہ ہوں نہ عورت احساس کمتری کا شکار ہوگی اور نہ مسئلے کھڑے ہوں گے۔

عورت کو اسلام نے تقریباً مرد کے مساوی حقوق دیئے ہیں اور جتنا ہمارے اسلام میں عورت کے حقوق ہیں اتنا کسی اور مذہب میں نہیں ہے۔ مغربی معاشرے میں بھی عورتوں کو مساوی حقوق حاصل نہیں ہیں۔ مگر ہمارے معاشرے میں عمومی طرز فکر مختلف ہے۔ ہمارے معاشرے میں خواتین کے حقوق پر کام کرنے والے

ادارے میاں بیوی کے درمیان اختلافات ہونے کی وجہ یہ بیان کرتے ہیں کہ ان کے درمیان باہمی اعتماد کی کمی، اپنے اوپر اعتماد نہ ہونا، جوائنٹ فیملی سسٹم میں اختلافات، شادی شدہ ہو کر کسی اور کو پسند کرنا، اپنی معیاری بیوی نہ ملنا، شوہر کا تنگی مزاج ہونا پسندنا پسند کا الگ ہونا، فیملی بیک گراؤنڈ اور حسد، جلن اور سب سے بڑی بات ایک دوسرے کی عزت نہ کرنا، معاشی عدم استحکام ایک دوسرے کے لئے وقت نہ نکالنا اور لڑکے اور لڑکی کے خاندان کے درمیان معاملے کی درست سیٹنگ نہ ہونا کم چیز کا ملنا یہ تمام رویہ اور معاملات اچھی بھلی ازدواجی زندگی کا خاتمہ کر دیتے ہیں۔ لہذا شادی کو کامیاب بنانے کے لئے ان اسباب کا سدباب کیا جائے اور کوشش کی جائے تو یہ مسائل کھڑے نہ ہوں کیوں کہا جاتا ہے کہ شادی وہ بندھن ہے جو بہت مضبوط ہونے کے ساتھ ایک کچے دھاگے کی مانند بھی ہے جو ٹوٹنے کے بعد نہ صرف لڑکی کی زندگی بلکہ اس کے ساتھ بچوں کی زندگی بھی خراب ہوتی ہے۔ ہمارے معاشرے میں بیشتر شادیوں کے ناکام ہونے کی ایک بڑی وجہ یہ ہے کہ فریقین اکثر اوقات یہ چھوٹی سی بات سمجھ نہیں پاتے اور ان کی شادی ختم ہو جاتی ہے جو ایک خاندان ختم ہو جاتا ہے بڑے بوڑھوں کا کہنا ہے کہ زندگی میں اچھا برا وقت آتا ہے، اونچے نیچے بھی ہوتی ہے۔ اس مناسبت سے میاں بیوی میں جھگڑا ہو جاتا ہے مگر ایک خاص بات یاد رکھنی چاہئے کہ ان کے چھوٹے چھوٹے اختلافات اتنے بڑھ جائیں کہ واپسی کا کوئی راستہ ہی نہ رہے۔ اور وہ چھوٹا سا خاندان ختم ہو جائے جس میں بعض اوقات بچوں کا بہت ہی برا ہو جاتا ہے اور ان کی شخصیت میں کچھ نہ کچھ کمی رہ جاتی ہے اور مرد تو دوسری شادی کر لیتے ہیں مگر لڑکی کی زندگی راستے کی گردوغبار بن کر رہ جاتی ہے۔

کرتے ہیں اور وہ آہستہ آہستہ معاشرہ سے کٹنے لگتی ہے۔ ہمارے معاشرے میں حقوق نسواں کی بات کرنے والے کو بے شرم بے غیرت اور منہ پھٹ کہا جاتا ہے مگر ہمارے ہاں کی کچھ این جی اوز اس سلسلے میں کام کر رہی ہیں۔ کچھ این جی اوز اپنے مفاد میں کام کرتے ہوئے عورتوں کو طلاق کے لئے مجبور کرتی ہیں۔ اگر یہ سلسلہ بڑھ گیا تو ہمارے ہاں بھی طلاق کی شرح بڑھ جائے گی۔ جس کا معاشرہ پر اچھا اثر نہیں پڑے گا۔ ان این جی اوز کو چاہئے کہ وہ کس کا گھر تباہ کرنے کے بجائے کوئی سچ کا راستہ نکالیں۔ اس حوالے سے جب ہم نے ناگن چورنگی کی رہائشی مہ جبین سے رائے لی تو انہوں نے کہا کہ اس میں کوئی شک نہیں کہ یہ معاشرہ مردوں کا ہے اور یہاں مردوں کی برتری چلتی ہے مگر اس بات سے انکار نہیں کیا جاسکتا ہے کہ تعلیم یافتہ خواتین اپنی عزت کروا سکتی ہیں۔ کم تعلیم یافتہ یا ان پڑھ خواتین کے مقابلے میں تعلیم یافتہ خواتین اپنی عزت کروانا جانتی ہیں اور بہت سے مسائل وہ اپنی تعلیم کے ذریعے حل کر سکتی ہیں اور ان کو حقوق نسواں کے قانون کے بارے میں پوری معلومات ہوتی ہے۔ لہذا وہ ایسے ظالم مردوں سے ڈرتی نہیں ہیں اور طلاق کے بعد اپنے بیروں پر کھڑی ہو سکتی ہیں اور اپنے بچوں کی کفالت بھی کر سکتی ہیں۔ اکثر خواتین کا خیال ہے کہ مرد حضرات جو کہ تعلیم یافتہ کم عمر بیویاں تلاش کرتے ہیں، وہ اس لئے ایسی لڑکی کا انتخاب کرتے ہیں تاکہ ایک تو وہ ان سے دب کر رہے اور ان کا دل بہلائے۔ ان کے اشارے پر چلے اور ان کو اپنا مجازی خدا تسلیم کرے، اس کے مقابلے میں اگر ایک تعلیم یافتہ جاب کرنے والی لڑکی سے شادی سے شادی کریں گے تو وہ لڑکی نہ تو ان کی غلامی کرے گی، نہ ہی ان کے بلاوجہ رعب میں آئے گی۔ اس سلسلے میں ناظم آباد کی رہائشی

اگر جائزہ لیا جائے تو معلوم ہوتا ہے کہ مغرب کے مقابلے میں پاکستان میں طلاق کی شرح کم ہے۔ مگر اس کا یہ مطلب بالکل نہیں ہے کہ ہمارے معاشرے میں شادیاں کامیاب ہوتی ہیں یا اس لئے چل رہی ہوتی ہیں کہ ہمارے معاشرے میں شادیاں زیادہ تر بزرگوں کی خواہش پر ہوتی ہیں بلکہ اس کی نمایاں وجہ ہماری خواتین کا صبر و تحمل اور سمجھوتہ کرنا ہے۔ مغربی معاشرے میں عورت کو اگر اپنے شوہر کی طرف سے کوئی شکایت ہے یا تشدد آ میز رویہ اس کے ساتھ اختیار کیا جاتا ہے تو وہ فوراً ہی شوہر پر الزامات کی بوچھاڑ کر کے عدالت سے طلاق طلب کر لیتی ہے اور نان نفقہ بھی حاصل کر لیتی ہے۔ لیکن اس کے برعکس پاکستانی عورت کا شوہر اس کا مار مار کر بھروسہ نکال دیتا ہے، اسے ذہنی اور جسمانی ہر طرح سے نثار چر کرتا ہے۔ حد تو یہ ہے کہ گھر سے نکال بھی دیں تب بھی پاکستانی یا مشرقی لڑکی چند دن کے لئے میسج جا سکتی ہے مگر واپسی پھر اسی گھر میں ہوگی۔ ہر حال میں اس لڑکی کو پھر بھگانا پڑے گا اپنی ناکردہ غلطی کی معافی مانگنی ہوگی۔ پاکستانی معاشرے میں دراصل عورت کو اپنے شوہر کے لئے بہت سی قربانیاں دینی پڑتی ہیں۔ مگر اس کے باوجود مردوں کی طرف سے خواتین کو کوئی حق نہیں ملا ہے جس کی ان کو توقع ہوتی ہے یا وہ جس کی حق ہوتی ہے۔ اس کے باوجود ان کو کسی بھی قسم کی شکایت کرنے کا حق نہیں ہوتا ہے نہ وہ کسی عدالت کا دروازہ کھٹکھا سکتی ہے۔ نہ ہی کسی بھی قسم کی قانونی مدد حاصل کر سکتی ہے۔ اگر کوئی خاتون ہمت کر کے حصول طلاق یا خلع کے لئے عدالت میں درخواست دے دیں، تو اس عورت کو معاشرہ جینے نہیں دیتا ہے۔ بلکہ اس کے اپنے گھر والے ہی اس کی حوصلہ شکنی کرتے ہیں اور جان بچان والے طرح طرح کی باتیں کر کے اس کا کیچہ چھلنی

بہو... قربانیاں دینے والا رشتہ !!

خوشحال زندگی کے لئے سسرال والوں کا دل جیتیں

طرف سے کوئی تھک آپ کو ملتا ہے وہ خوشی خوشی قبول کریں آپ کو پسند نہ بھی آئے تو بھی دینے والے کا شکر یہ ادا کریں۔ آپ کو کوئی جوڑا ملا ہے تو اسے استعمال کریں، کوئی سجاوٹ کی چیز ہے تو اپنے کمرے میں سجائیں۔ اگر کوئی شے آپ کو واقعی پسند آجائے تو دل سے تعریف کریں۔

کچھ لڑکیاں ہر معاملے میں اپنی ناپسندیدگی کا اظہار کرتی ہیں اس طرح ان کو صرف برا کہنے والا ہی سمجھ لیا جاتا ہے اور اگر واقعی کسی معاملے میں ناپسندیدگی کا اظہار کریں تو کوئی انہیں اہمیت نہیں دیتا کہ یہ تو ہر وقت یہی بولتی ہے جس پر ان کو برا محسوس ہوتا ہے کہ ہماری تو کوئی اہمیت ہی نہیں ہے۔

اپنے آپ کو سسرال کے ماحول میں ڈھال لینا ہی اچھی لڑکی کا کام ہے۔ عموماً خواتین اپنے میکے کی تقریبات میں تو دل کھول کر خرچ کرنا پسند کرتی ہیں جب کہ سسرال کی تقریب میں وہ اجنبی سی دلچسپی کا مظاہرہ کرتی ہیں جس کی وجہ سے شوہر کی نظر میں ان کا مقام بلند نہیں ہو پاتا۔ دونوں طرف کے رشتوں میں توازن کرنا سیکھیں۔

قسمت سے آپ کو اچھی سسرال مل گئی ہے تو اس کی قدر کریں۔ اگر خدا نخواستہ سسرال والے اچھے نہیں تو صبر سے کام لیں۔ ہر آئے گئے سے ان کی برائی مت کریں۔ سننے والے مزے سے سن کر بات آگے بیان بھی کر دیتے ہیں سمجھ دار لوگ تو کبھی بھی ایسی لڑکیوں کو پسند نہیں کرتے۔ وہ ایسی لڑکیوں کی صحبت سے اپنی بیٹیوں کو دور رکھتے ہیں۔

عورت اور مرد دونوں کا ہی یہ فرض ہے کہ مل جل کر نئی زندگی کی ابتدا کریں۔ بیوی، شوہر اور سسرال کے دوسرے لوگوں کو موقع ہی نہ دے کہ اس پر کوئی بات آئے کیونکہ سمجھانے والے کم اور تماشہ دیکھنے والے بہت ہوتے ہیں۔ عزت ہر ایک کی ہوتی ہے اور دونوں کو اس کا خیال رکھنا چاہیے۔

دونوں میں سے جو بھی غلطی پر ہو اپنی غلطی کو ماننے کی ہمت بھی رکھے۔ یہاں سسرال والوں کو بھی چاہیے کہ وہ ایک لڑکی جو اپنا سب کچھ چھوڑ کر آپ کے پاس آتی ہے، اسے اکیلا نہ کریں، اسے اپنے ماحول میں رہنے بسنے کا موقع دیں غلطی کرے تو بیٹی سمجھ کر اس کی مدد کریں۔

ہی بیوی کو فرمانبردار پائے گا تو وہ خود بھی وفادار رہے گا۔ یاد رہے کہ آپ کو صرف شوہر کے ساتھ ہی نہیں رہنا بلکہ اس کے پورے گھر کے ساتھ رہنا ہے اگر آپ صرف شوہر کی پرواہ کریں گی تو باقی گھر والوں سے آپ کے تعلقات متاثر ہو سکتے ہیں۔

آپ کو نہ صرف شوہر سے بلکہ اس کے تمام گھر والوں سے بنا کر رکھنے کی ضرورت ہے۔

شادی کے بعد بہت کچھ دیکھنا پڑتا ہے۔ ماں باپ کے گھر لڑکی بہت آزاد ہوتی ہے۔ اپنے فیصلوں میں اسے خود مختاری حاصل ہوتی ہے۔ اپنی مرضی سے کھانا پینا، سونا جاگنا ہوتا ہے جب کہ شادی کے بعد ایسا نہیں ہوتا اور ہونا بھی نہیں چاہیے۔ جب آپ

آپ کو صرف شوہر کے ساتھ ہی نہیں رہنا بلکہ پورے گھر کے ساتھ رہنا ہے اس لئے تمام گھر والوں سے بنا کر رکھنے کی ضرورت ہے

ایک نئے ماحول میں آتی ہیں تو خود کو اس ماحول کا عادی بنانے کے لیے بھرپور کوشش کریں۔ بہت سی لڑکیاں شادی کے بعد ہر بات میں سسرال کے لیے ”یہاں“ کا لفظ استعمال کرتی ہیں۔ مثلاً ہمارے یہاں تو یہ نہیں ہوتا ”یا“ ہماری امی کے گھر تو سائلن دوسرے طریقے سے بنتا ہے۔ میں تو یہاں یہی سب دیکھ رہی ہوں۔ ان الفاظ سے یہ ظاہر ہوتا ہے کہ آپ سسرال والوں سے غیریت برت رہی ہیں۔ اپنی سسرال کی طرف سے ہر اس تقریب میں شرکت کریں جس میں سسرال والے آپ کی شمولیت چاہتے ہیں۔ ہر شخص سے خلوص سے ملیں سب کے نام اور رشتے یاد رکھنے کی کوشش کریں۔ سب سے گھل مل جائیں اگر کوئی آپ کی ساس یا نند سے ملنے آتا ہے تو آپ اس کو برابر کی عزت دیں۔ ساس کی رشتہ دار خواتین سے احترام سے ملیں۔

نندوں کی سہیلیوں سے اپنی سہیلیوں کی طرح ملیں۔ آپ سلام دعا اچھے طریقے سے کر کے ان کی خاطر تواضع کا بندوبست کریں۔ اس سے آنے والے پر بہت اچھا اثر ہوگا۔ اگر آپ کی سسرال کی

ہر ماں باپ کی سب سے بڑی خواہش یہی ہوتی ہے کہ وہ اپنے جگر کے ٹکڑے کو کسی اچھی فیملی، کسی اچھے لڑکے کے ساتھ منسوب کریں اور جب ایسا ہو جاتا ہے تو ان کا دل دوسرے دوسوں میں گھرنے لگتا ہے۔

لخت جگر کی شادی ایک بہت بڑا امتحان ہے جس میں غم اور خوشی دونوں عنصر موجود ہوتے ہیں۔ والدین، بہن، بھائی اور سہیلیاں سب اسے آنسوؤں کی برسات میں رخصت کرتی ہیں۔ اس وقت ان کی زبان پر ایک ہی دعا ہوتی ہے۔ ”اے اللہ! اسے تمام خوشیاں دینا کہ سدا سہاگن رہے، اپنے گھر میں خوشحال زندگی بسر کرے۔ سسرال والوں کی آنکھ کا تارا بنی رہے۔“

دعاؤں کی سوغات کے ساتھ سسرال جانے والی لڑکی کی ذمہ داری بھی بڑھ جاتی ہے۔ اسے خود کو مکمل طور پر بدلنا پڑتا ہے۔ ایک لڑکی اپنے میکے میں اگر خوب شوخ طبیعت کی مالک ہے تو سسرال میں اسے اپنے مزاج کی اس شوخی پر قابو پانا ہوتا ہے۔ ایک خوشحال زندگی کے لیے ضروری ہے کہ وہ وقت سے پہلے اندازہ لگالے کہ سسرال والے کیسے ہیں۔

- ☆ اس گھر کا ماحول کیسا ہے۔
- ☆ رہن سہن کیسا ہے۔
- ☆ کتنے افراد ہیں اور کون کس مزاج کا ہے۔
- ☆ شوہر کا مزاج کیسا ہے۔

اگر سسرال والوں کا مزاج اچھا ہے سب ملنسار ہیں خوب ہنستے ہنساتے ہیں، خوش مزاج ہیں تو ہلڑکی ایسے ماحول میں گزارہ کر سکتی ہے لیکن اگر وہ سب ہر کام ایک حد میں رہ کر کرنے کے عادی ہیں تو لڑکی کو بھی اپنا مزاج تھوڑا تبدیل کر لینا پڑے گا۔ سسرال والے اگر کم گو ہیں تو لڑکی کو بھی اپنی زبان اور مزاج پر قابو رکھنا ہوگا۔

شوہر کے مزاج میں غصہ ہے تو اس وقت نہ تو شوخیاں کرنا چاہیے اور نہ ہی خود اپنا غصہ ظاہر کرنا چاہیے۔ خاموش رہنا ہی ضروری ہے۔ بعد میں جب موڈ خوشگوار ہو جائے تو نہایت نرمی اور پیار سے غصے کی وجہ معلوم کرنا چاہیے۔

بیوی کے لیے یہ ضروری ہے کہ وہ سب سے زیادہ اپنے شوہر پر توجہ دے اور اس کا کہنا مانے، فرمانبردار ہے، شوہر جب اول روز سے

چھ روز بیوٹی گائیڈ

ذیل میں ہم آپ کے لیے چھ روزہ بیوٹی گائیڈ دے رہے ہیں۔ دن میں کسی وقت تھوڑا سا ناٹم نکال کر خود پر توجہ دیجئے اور اس پر عمل کریں۔ اس سے نہ صرف آپ خود کو تازہ محسوس کریں گی بلکہ آپ کی شخصیت میں ایک نکھار سا پیدا ہوگا اور وقت کے ساتھ ساتھ آپ کے پیسوں کی بھی بچت ہوگی۔

فیشل ساماسک:

خراب موسم، میک اپ کے اجزاء اور کام کاج کی تھکن چہرے کی جلد پر اثر چھوڑتی ہے۔ ان عوامل کے مضر اثرات سے نجات حاصل کرنے کے لیے فیشل ایک بہترین علاج ہے۔ گرم بھاپ کی نمی آپ کے چہرے کی جلد سے مردہ خلیات کو ہٹا کر چہرے کو ایک نئی جلد اور رونق بخشتی ہے۔

فیشل لینا:

چہرے پر کسی اچھی کولڈ کریم سے خوب اچھی طرح مساج کریں۔ حتیٰ کہ چہرہ سرخ ہو جائیں۔ اب کسی برتن میں کھولتا ہوا گرم پانی ڈالیں۔ چاہیں تو اس میں خوشبو کے لیے پودینے کی چند پتیوں ڈال دیں چہرے اور گردن کو تولیے سے اچھی طرح ڈھانپیں اور بھاپ لینا شروع کر دیں۔ برتن سے آپ کے چہرے کا فاصلہ کم از کم 1 فٹ ہو۔ جب خوب اچھی طرح پسینہ آجائے تو تولیے سے اچھی طرح رگڑ کر پونچھ لیں۔

ماسک لگانا:

ماسک کا انتخاب آپ کی جلد کی نوعیت پر منحصر ہے۔ اگر آپ کی جلد خشک ہے تو اس کے لیے موٹے پانچ روزہ ماسک کی ضرورت ہے۔ اگر آپ کی جلد چکنی ہے تو اس کے کلیرنگ ماسک کی ضرورت ہے۔ نائل جلد کے لیے کوئی بھی اچھا ماسک لے لیں۔ چہرے پر خوب اچھی طرح ماسک پھلایں۔ جب ماسک خشک ہو کر سکنے لگے تو آنکھوں پر ٹھنڈے کھیرے کے دو پتلے ٹکڑے رکھ لیں۔ جب ماسک اچھی طرح خشک ہو جائیں تو چہرہ دھو لیں۔ اب کسی ٹوننگ لوشن کو چہرے پر ملیں تاکہ کھلے ہوئے مسام بند ہو جائیں پھر کسی اچھے موٹے پانچ روزہ لوشن سے چہرے کا مساج کر لیں۔

دوسرا دن

بالوں کی حفاظت:

خواتین میں اکثریت کے بال خشک، بے رنگ یا چکنائی کی وافر

مقدار جیسے مسائل کا شکار ہیں اس کے علاوہ خشکی کا مرض ایک الگ مسئلہ ہے۔ بالوں میں اچھی طرح تیل لگائیں۔ ایک چھٹانک دہی میں لیموں کا رس ملا کر لگائیں۔

ٹیپو کرنا:

کسی بھی اچھے شیمپو کے استعمال کے بعد کنڈیشنر آپ کے بالوں میں چمک پیدا کرتا ہے اور اس کی مدد سے ان کی سینٹنگ بھی اچھی ہو جاتی ہے۔

تیسرا دن

ہاتھ اور ناخنوں کی حفاظت:

اب جب آپ کے بال خوبصورت نظر آ رہے ہیں اور آپ کا چہرہ چمکتا ہوا دکھائی دے رہا ہے، تو اپنے ہاتھوں اور ناخنوں پر توجہ کیجئے۔ جنہیں آپ نظر انداز کر دیتی ہیں۔

نیل فائلنگ:

اپنے ناخنوں کو مطلوبہ لمبائی تک گھسیں۔ نیل فائلر کی مدد سے کناروں کو گولائی سے کاٹ لیں مگر ان کو نہ گھسنے کہ ناخن کمزور ہو جاتے ہیں، ان میں دھبے پڑ جاتے ہیں اور یہ ٹونے بھی لگتے ہیں۔

کسی عمدہ قسم کے صابن کو گرم پانی میں اچھی طرح ملا کر سلوشن بنالیں اور اس میں دونوں ہاتھوں کو پانچ منٹ ڈبوئے رکھیں ناخنوں کے کیوٹیکل، کیوٹیکل ریموور کی مدد سے صاف کریں۔

ناخنوں پر پیمس کوٹ کریں۔

ناخنوں کو درپیش مسائل اور ان کا حل:

اگر آپ کے ناخنوں پر پیلے دھبے ہیں جو ایک عام مسئلہ ہے برتن و کپڑے دھونے کے صابن، ڈٹرجنٹ پاؤڈر کی وجہ سے پیدا ہوتا ہے یا ریموور کے ناخنوں پر لگے رہ جانے سے۔

ایک حصہ گلیسرین، ایک حصہ لیموں کا رس اور ایک حصہ 20 ڈیالوم پر آکسائیڈ کا ملا کر سلوشن بنالیں اور ان میں ناخنوں کو دس منٹ تک ڈبوئے رکھیں ہاتھ دھو کر خشک کریں اور پھر مینی کیورنگ کریں۔

چوتھا دن

پاؤں کی حفاظت:

پرانی نیل پالش ناخنوں پر سے اتار لیں۔ ناخنوں کو کاٹ لیں مطلوبہ لمبائی تک اور ان کے کنارے چوکور رہنے دیں گرم پانی میں شیمپو ملا کر پاؤں کو اچھی طرح ڈبوئیں۔ دس پندرہ منٹ بعد جھانوں کی مدد سے رگڑ لیں تاکہ مردہ کھال اتر جائے پاؤں خشک کریں اور ناخنوں کے کیوٹیکلز صاف کریں۔ پاؤں کا کسی اچھے موٹے پانچ روزہ خوب اچھے طرح مساج کریں۔

پانچواں دن

چہرے اور ہاتھوں پر موجود بالوں پر توجہ دیں۔ اگر یہ رواں زیادہ تعداد میں اور سخت ہے تو ویکسنگ یا تھریڈنگ سے کام لیں ورنہ اگر آپ انورڈ کر سکتی ہیں تو الیکٹرو لائٹس کافی حد تک ان کا مستقبل علاج ہیں۔

بھنویں:

تیکھی کمان اور پھنویں سے ناپسند ہیں آج کل درمیانی بھنویں کا فیشن ہے لیکن تھوڑے سے زائد بالوں کو شیپ دیں۔

چھٹا دن

جسم کا مساج اور غسل کرنا:

اچھے تیل مثلاً زیتون یا سرسوں کے تیل کو نیم گرم کر کے جسم کا اچھی طرح مساج کریں اور بعد ازاں نیم گرم پانی سے ایک مکمل غسل لے لیں۔ اس ویکی (Weekly) ٹریٹمنٹ پلان پر عمل کر کے آپ اپنے آپ کو حسین خوبصورت اور موسم کے بڑے اثرات سے بچا سکتی ہیں۔

مسکارا لگائیں آنکھوں کو خوبصورت بنائیں!...

چھوٹی آنکھوں کو نمایاں کرنے کے لئے مسکارے کے اسٹروک گولائی کے انداز میں لگائیں اس عمل سے آنکھوں کی خوبصورتی میں اضافہ کیا جاسکتا ہے

پلکوں کو کمزور بھی کر سکتا ہے۔

مسکارا لگانے میں جلد بازی سے کام لیں، آہستگی اور صفائی سے لگائیں ورنہ آنکھیں خوبصورت دکھائی دینے کی بجائے بد نما نظر آئیں گی۔ مسکارے کا کوٹ لگائیں اور انہیں سوکھنے کے لئے وقت دیں۔

ہر تین مہینے بعد مسکارا تبدیل کر دیں، بصورت دیگر مسکارے کا برش آپ کی پلکوں کو توڑنے لگے گا۔ بہت سی اچھی کمپنیز کے مسکارے اس وقت مارکیٹ میں موجود ہیں جو آپ کی آنکھوں کے لئے انتہائی بہترین پراڈکٹ ہیں لیکن اگر آپ سستا غیر معیاری مسکارا استعمال کریں گی تو نا صرف پلکوں بلکہ آنکھوں کے لیے بھی زہر قاتل ہے۔

اچھی کوالٹی کا ڈبل ایمپیکٹ مسکارا آپ کی پلکوں کو لمبی اور گھنی کرنے میں مددگار ثابت ہوگا۔ لہذا اگر آپ بھی اپنی پلکوں کو لمبا اور گھنا بنانا چاہتی ہیں تو ہمارا مشورہ یہ ہے کہ وقت ضائع کئے بغیر آپ ٹرائی ضرور کریں۔

خوبصورت آنکھیں چہرے پر سب سے زیادہ گہرا اثر چھوڑتی ہیں اور دیکھنے والے بھی پہلی نظر میں آنکھوں کی خوبصورتی جانچتے ہیں۔ اس لیے تھوڑی سی توجہ سے آپ کی پوری شخصیت کا تاثر بدل جائے گا لیکن میک اپ میں مسکارا ہو یا کوئی بھی پراڈکٹ اچھی کوالٹی کی استعمال کریں ورنہ فائدہ کی بجائے کسی بھی قسم کی الرجی یا انفیکشن کا خطرہ ہو سکتا ہے۔

بہر حال ایک بات حتمی ہے کہ آنکھوں کو خوبصورت بنانے کے لیے مسکارے کی اہمیت سے انکار نہیں کیا جاسکتا۔

اترنا جبکہ سادہ مسکارا جب چاہیں صاف کیا جاسکتا ہے۔ حساس آنکھوں کے لئے سادہ مسکارا موزوں رہتا ہے۔ مسکارے کے برش کی ساخت پلکوں کو مناسب انداز دینے میں اہم کردار ادا کرتی ہے۔

مثلاً قوس کی شکل کا مسکارا برش ہلکی پلکوں کو نمایاں کرتا ہے۔ دہرا برش چھوٹی پلکوں میں لمبائی کا تاثر دیتا ہے۔

مسکارا ہمیشہ سے پلکوں کی خوبصورتی میں اہم کردار ادا کرتا ہے لیکن مسکارے کا درست استعمال بھی نہایت ضروری ہے۔ جس کے لیے درج ذیل نکات کو ہمیشہ یاد رکھیں۔

مسکارا اوپری پلکوں سے لگانا شروع کریں۔ کبھی بھی تین کوٹ سے زیادہ نہ لگائیں۔

گھنی پلکوں کے لئے مسکارے کا ایک کوٹ بھی بہتر رہتا ہے۔ نچلی پلکوں پر مسکارا لگانے سے پہلے رخسار پر ٹشو ضرور رکھ لیں تاکہ

مسکارا پھیل جانے سے بھی چہرے کا میک اپ محفوظ رہے۔ آنکھوں میں سوزش ہونے کی صورت میں مسکارے سے اجتناب کیجئے۔

اگر آپ چاہتی ہیں کہ مسکارا چھوٹی آنکھوں کو نمایاں کرے تو مسکارے کے اسٹروک گولائی کے انداز میں لگائیں، اس عمل سے آنکھوں کی خوبصورتی میں اضافہ کیا جاسکتا ہے۔ مسکارے کے استعمال میں ان نکات کو بھی ضرور مد نظر رکھیں۔

رات کو سونے سے قبل مسکارا صاف کرنا ہرگز نہ بھولیں ورنہ یہ

میک اپ کا ایک اہم جز مسکارا ہے لیکن مسکارے کو ہمیشہ لا پرواہی سے استعمال کیا جاتا ہے۔ مسکارے کا آرٹسٹک پہلو یہ بھی ہے کہ مسکارے سے آنکھوں کی قدرتی خوبصورتی میں بہت اضافہ ہو سکتا ہے۔ آئیے ہم آپ کو مسکارے کے استعمال کے کچھ آسان طریقے بتائیں اور آپ بھی مسکارے کے جادوئی اثرات سے جانکاری حاصل کریں تاکہ آپ کی آنکھوں میں مسکارے کے استعمال سے کوئی بھی مسئلہ نہ ہو۔

مسکارے کا برش بغور دیکھ کر خریدیں، کھر در برش آنکھوں کو نقصان پہنچا سکتا ہے۔ چکدر مسکارا برش نرمی سے آنکھوں کو دکھ

بناتا ہے۔ اگر آپ مسکارے کے زیادہ کوٹ کرتی ہیں تو یہ اطمینان ضرور کر لیں کہ مسکارا آنکھوں کے لئے سخت ثابت نہیں ہو ورنہ پلکیں ٹوٹنا شروع ہو جاتی ہیں اور بعض اوقات آنکھوں میں سرخی بھی دکھائی دیتی ہے جس کی وجہ غیر معیاری میک اپ بھی ہو سکتا ہے۔

مسکارے کی تیاری میں دیرپا اثرات قائم رکھنے کے لیے کیمیاوی اجزاء بھی استعمال کئے جاتے ہیں جن سے آنکھوں کو نقصان پہنچنے کا احتمال رہتا ہے۔

بازار میں واٹر پروف اور عام نوعیت کے مسکارے مختلف رنگوں میں دستیاب ہیں۔

واٹر پروف مسکارا دیرپا ثابت ہوتا ہے لیکن اس مسکارے کو اتارنے کے لئے بہت وقت درکار ہوتا ہے کیونکہ یہ با آسانی نہیں

اتحاد برادری

اس سلسلے میں انھوں نے کئی ہوئی شاخ کی مثال دی ہے کہ جب شاخ پیڑ سے کٹ جاتی ہے تو بہت جلد مر جھکا جاتی ہے۔ لیکن جب تک فرد اپنی ملت و برادری سے رشتہ باقی رکھتا ہے وہ زندگی میں کامیاب رہتا ہے اور وہ اگر اپنی ملت و برادری سے کٹ جاتا ہے تو کئی ہوئی شاخ کی طرح جلد ختم ہو جاتا ہے۔ اسی لئے آئیے ہم آپس کی رنجشیں بھلا کر آج سے نئے ولولہ کے ساتھ مسلسل شانہ بشانہ محنت کرنے کا عزم کریں اور برادری کی فلاح و بہبود کے کام کریں جس طرح گھڑی کے پرزے باہم مل کر اس کی کارکردگی کو بہتر بناتے ہیں۔ اسی طرح قومیں باہم محنت کر جلد از جلد ترقی کی منزل کو پالیتی ہیں۔ ہمیں یہ نہیں بھولنا چاہیے کہ گھڑی کا ایک پرزہ بھی بگڑ جائے تو گھڑی کی رفتار رک جاتی ہے۔ اسی طرح آپس کا انتشار ترقی کی راہ میں رکاوٹ بن جاتا ہے۔ اسی لئے علامہ اقبال نے برادری و معاشرے کی ترقی کے لئے فرد کی اہمیت کو اس طرح ابھارا ہے۔

افراد کے ہاتھوں میں ہے اقوام کی تقدیر
ہر فرد ہے ملت کے مقدر کا ستارہ

تحریر: عبدالحمید طیب سوریا

تھا اور تاریخ عالم شاہد ہے کہ وہ قومیں اور برادریاں جنہوں نے باہمی اتحاد کو برقرار رکھا ہے۔ ہمیشہ کامرانی سے سرفراز ہوئیں۔ جس طرح گھر کے اندر افراد کے ساتھ وابستہ ہوتی ہیں۔ اگر برادری کی سطح پر دیکھا جائے تو ہم ایک دوسرے سے منسلک ہیں، یعنی گھر کی سطح سے برادری کی سطح پر احتیاجات مختلف ہو سکتی ہیں۔ مگر ایک دوسرے کے ساتھ وابستگی کے تصور میں ہر جگہ ہم آہنگی نظر آتی ہے۔ لیکن جو افراد معاشرے اور برادری سے غیر وابستہ رہتے ہیں، علامہ اقبال نے ان افراد کے اس رجحان پر سخت تنقید کی ہے۔

شاخ بریدہ سے سبق اندوز ہو کہ تو
نا آشنا ہے قاعدہ روزگار سے
ملت کے ساتھ روابط استوار رکھ
پیوستہ رہ شجر سے امید بہار رکھ
یہ اشعار فرد کو جماعت سے الگ حقیقت سمجھنے پر زور دیتا ہے اور

برادری سے مراد ایسے افراد کے گروہ سے ہے جن کی قدریں، رسم و رواج اور ثقافت ایک ہی ہوں اور وہ جغرافیائی حدود میں رہتے ہوئے مل جل کر اپنی مذہبی، سیاسی، معاشی اور تعلیمی سرگرمیوں میں حصہ لیں۔ یعنی اپنے آپ کو وحدت سمجھتے ہوئے مشترکہ مجاہدات کے لئے ایک دوسرے سے منسلک ہوں ہر فرد کا سماج سے گہرا تعلق ہے کوئی فرد بھی تنہا اپنی روزمرہ کی ضروریات زندگی اپنے معاشرے سے الگ ہو کر پوری نہیں کر سکتا، یہی وجہ ہے کہ علامہ اقبال کے نزدیک اتحاد کے بغیر ملت و برادری کا تصور ممکن نہیں۔

فرد قائم ربط ملت سے ہے تنہا کچھ نہیں

موج ہے دریا میں اور بیرون دریا کچھ نہیں

یعنی ایک لہری کی اپنی کوئی حیثیت نہیں تنہا اچھل کر کنارے پر آتی ہے تو ریت میں جذب ہو کر رہ جاتی ہے۔ لیکن جب یہی موجیں مل جل کر ایک رخ پر سیلاب کی شکل میں بہنا شروع کر دیتی ہوں تو بڑے سے بڑے مضبوط بند کو توڑ کر آگے بڑھ جاتی ہیں۔ اسی لئے قائد اعظم نے بھی اتحاد، یقین اور تنظیم کو کامیابی کی ضمانت قرار دیا

مسی ساگا میں عید میلاد النبیؐ

میمن ایبوسی ایٹن آف کینیڈا کے زیر اہتمام محفل میلاد کا انعقاد ہوا۔ جس میں کیونٹی کے اراکین سمیت دیگر معززین نے کثیر تعداد میں شرکت کی۔ محمد عالمگیر نے تلاوت قرآن پاک کی، جب کہ برطانیہ کے شیخ ابراہیم حسین، ایبوسی ایٹن کے صدر اسماعیل مرزانے خطاب کیا اور نائب صدر ایبوسی ایٹن محمد امین جاگلڑا، ناظم الدین مقبول سمیت دیگر نے بارگاہ رسالت ﷺ میں نعتیں پیش کیں۔ (رپورٹ قاسم عباس)

عظیم رہنماؤں کا میمن برادری کو خراج تحسین

”یہ میمن برادری کے اتحاد ہی کی وجہ سے ہے کہ انہوں نے پاکستان کی معاشی اور معاشرتی زندگی پر اپنی گہری چھاپ چھوڑی ہے ہمیں ان کے اتحاد اور تنظیم سے سبق حاصل کرنا چاہیے۔“

ایم۔ اے۔ ایچ اصفہانی ڈھا کہ سنہ ۱۹۶۹ء

”میمن برادری نے ملک کی ترقی کے لیے یادگار خدمات انجام دیتے ہوئے کراچی کو پاکستان کا نیویارک بنا دیا۔“

شمس الحق وفاقی وزیر تعلیم کراچی سنہ ۱۹۷۰ء

”یہ میمن برادری کی بنیادی خصوصیت ہے کہ وہ ضرورت مندوں اور متاثرین کی مدد کرتے ہیں۔“

عبدالقادر جیلانی عراقی سفیر چٹاگانگ سنہ ۱۹۷۰ء

”میمن برادری نے ایک بہت اچھی مثال تعلیم اور آباد کاری کے میدان میں قائم کی ہے جسے دوسری تنظیموں کو بھی اپنانا چاہیے۔“

غلام فاروق وفاقی وزیر تجارت کراچی سنہ ۱۹۷۵ء

”مجھے یہ دکھ کر خوشی ہوئی کہ اللہ تعالیٰ نے ان (میمن برادری) کو ایسا جذبہ اور ہمت عطا کی ہے کہ وہ اپنی دولت کا بڑا حصہ غریبوں کی اعانت پر خرچ کر دیتے ہیں یہ کسی بھی برادری کے لیے باعث اطمینان ہے کہ اس کے صاحب ثروت افراد اپنے غریب بھائیوں کا بھی خیال رکھتے ہیں۔“

حمود اعظم فاروقی وفاقی وزیر اطلاعات سکھر سنہ ۱۹۷۸ء

”میمن برادری کی سماجی خدمات مثالی ہیں۔ جسے دوسری برادریوں کو بھی اپنانا چاہیے ملک کے جس گوشے میں میمن برادری گئی ہے اس نے وہاں سماجی اور مذہبی میدانوں میں مثالی خدمات انجام دیں ہیں۔“

احدیوسف وزیر صحت سندھ سنہ ۱۹۸۲ء

”میمن برادری تحریک پاکستان کے وقت بہت فعال رہی اور اس مقصد کے لیے اس نے قائد اعظم کا بڑا ساتھ دیا اور اس کے حصول کے لیے بڑی قربانیاں دیں ہیں۔“

صلاح الدین ایڈیٹر روزنامہ جسارت کراچی سنہ ۱۹۸۲ء

”پاکستان کی تاریخ اور میمن برادری کی تاریخ لازم و ملزوم ہے پاکستان کی ترقی کی تاریخ دراصل میمن برادری کی تاریخ ہے اور میمن برادری کی ترقی کی تاریخ ہی پاکستان کی تاریخ ہے۔“

جنرل محمد ضیاء الحق صدر پاکستان کراچی سنہ ۱۹۸۳ء

”میمن برادری زندہ باد“

جنرل محمد ضیاء الحق صدر پاکستان کراچی سنہ ۱۹۸۴ء

تحریر: عبدالحمید طیب سواریا

”میمن برادری تجارت کے میدان میں اپنی مہارت کی بناء پر پہچانی جاتی ہے تقسیم برصغیر کے بعد اقتصادی ترقی مکمل طور پر بند ہو چکی تھی۔ میمن برادری نے اس کو دوبارہ متحرک کرنے میں بہت نمایاں کام انجام دیا۔ دیگر یہ کہ میمن برادری نے عطیات دینے کے ساتھ ساتھ رفاہی اور دینی کاموں میں بڑھ چڑھ کر حصہ لینے کی وجہ سے بھی پہچانی جاتی ہے“

خواجہ نظام الدین گورنر جنرل آف پاکستان کراچی سنہ ۱۹۳۹ء

”میمن جہاں بھی جاتے ہیں اپنی مذہبی روایات کو برقرار رکھتے ہیں اگرچہ انکی تعداد بہت مختصر ہی کیوں نہ ہو۔“

مولانا احتشام الحق تھانوی کراچی سنہ ۱۹۵۹ء

”میرے دورے مشرقی پاکستان پر میں نے بہت سی جگہوں پر دیکھا کہ جہاں حکومت کے اہل کار امدادی سامان لے کر نہ پہنچ پائے وہاں میمن برادری ہزاروں متاثرین اور بے گھر ہونے والوں کی مدد کرتی ہوئی پائی گئی۔“

سردار بہادر خان قائد حزب اختلاف سنہ ۱۹۶۰ء

”نگو والاکے مطابق شاید ہی کوئی میمن تیس سال کی عمر سے زائد کا پڑھا لکھا ملے لیکن اپنی تجارتی صلاحیتوں کی وجہ سے اور (میمن) اپنی دور بینی کی وجہ سے تقریباً نصف پاکستان پر ان کا اثر ہے اگر میمن اس میدان میں مزید بہتر کارکردگی کا مظاہرہ کریں تو ہم امید کرتے ہیں کہ باقی ماندہ نصف حصہ بھی انکے تصرف میں ہوگا۔“

فیلڈ مارشل ایوب خان کراچی سنہ ۱۹۶۱ء

”یہ وہی میمن برادری ہے جس نے قائد اعظم کو چاندی کی گولی تحریک پاکستان کے موقع پر دی تھی اور آزادی کے بعد پاکستان کو نہ صرف ایک پائیدار معاشی بنیاد فراہم کی بلکہ دوسروں کو بھی ملکی صنعت اور اقتصادی امور میں رہنمائی بہم پہنچائی۔“

فضل القادر چودھری وزیر تعلیم کراچی سنہ ۱۹۶۲ء

”اس ملک کی ترقی میں اہل کراچی کا بڑا ہاتھ ہے اور بالخصوص میمن برادری کا جس کو قائد اعظم نے پاکستان کی ترقی کے لئے نقل مکانی پر آمادہ کیا۔“

غفار پاشا وزیر مغربی پاکستان کراچی سنہ ۱۹۶۳ء

”میمن برادری کا ملک کی ترقی میں بڑا ہاتھ ہے۔“

پرنس کریم آغا خان کراچی سنہ ۱۹۶۴ء

کئی عظیم رہنماؤں نے متعدد بار میمن برادری کو ان کی بے بہا دینی خدمات، رفاہی کام اور انسانیت کی خدمات پر خراج تحسین پیش کیا۔ درج ذیل چند منتخب مثالیں میمن برادری کا ایک ادنیٰ کارنامہ ہے۔ اس کے علاوہ بھی مختلف رہنماؤں نے میمن برادری کی انفرادی و اجتماعی خدمات پر گاہے بگاہے اظہار کیا ہے۔ جو اس میں شامل نہیں ہیں۔

”میں نے اسلام کے بلیادی اصول اپنے میمن آجر سے جانے“

گانگھی جی احمد آباد سنہ ۱۹۲۶ء

”مجھے یہ جان کر خوشی ہوئی کہ میمن ریلیف سوسائٹی نے جس تندی سے کوئٹہ کے زلزلے کے متاثرین کی دیکھ بھال کی اور اس کام کو جس احسن طور پر انجام دیا ہے میں امید کرتا ہوں کہ اس طرح کی ناگہانی آفات اگر انڈیا کے کسی دوسرے علاقے پر بھی آجائے تو سوسائٹی پوری دلچسپی و دماغی دے کر ہر طرح لوگوں کی امداد کرنے میں جوش و خروش کا مظاہرہ کرے گی اور ہر طرح سے متاثرین کی مدد کرے گی۔“

راجندر پرادھ صدر آل انڈیا کانگریس کمیٹی وارڈھا سنہ ۱۹۳۵ء

”کوئٹہ میں زلزلے کے موقع پر وائس رے کی جانب سے انکے پرائیویٹ سیکریٹری نے یہ بیان جاری کیا کہ ”محترم وائس رے نے میمن برادری کی خدمات اور متاثرین کوئٹہ کی بہتر دیکھ بھال کو بہت سراہا ہے اور خوشی کا اظہار کیا ہے۔ جب وائس رے کراچی تشریف لائے تو ان کو میمن ریلیف سوسائٹی کی خدمات کے بارے میں بتایا گیا جسے جان کر وہ بہت خوش ہوئے اور کارکنوں کا شکریہ ادا کیا۔“

پرائیویٹ سیکریٹری وائس رے انڈیا نیو دہلی سنہ ۱۹۳۵ء

”مجھے یہ جان کر خوشی ہوئی کہ تاجر برادری میں خصوصاً میمن برادری نے سیاست میں اپنی دلچسپی کا اظہار کیا ہے میمن برادری کا یہ قدم ثابت کرتا ہے کہ مسلم لیگ کا سیاسی نقطہ نظر درست ہے۔“

قائد اعظم کلکتہ سنہ ۱۹۳۸ء

”میں یہ جانتا ہوں کہ میمن ایک تاجر برادری ہے لیکن اس نے جس جذبہ سے قرارداد پاکستان پر لبیک کہا ہے یہ ہمارے لئے اطمینان کا باعث ہے۔“

قائد اعظم کراچی سنہ ۱۹۴۶ء

”میمن برادری کے فرد تجارت سے سلسلے میں جہاں جہاں بھی گئے انہوں نے وہاں اک مسجد ضرور تعمیر کی۔“

مولانا شبیر احمد عثمانی

نماز اہم ترین رکن

ہر مذہب کی کوئی نہ کوئی پہچان ہوا کرتی ہے اور کچھ اصول اور رسم و رواج ہوتے ہیں کہ جن پر عمل کر کے اس کے مذہب کی شناخت پتا چلتی ہے۔

اسی طرح مسلمان کی پہچان اس کی نماز سے ہوتی ہے۔ نماز اسلام کا اہم ترین رکن ہے قرآن کریم میں نماز کا حکم متعدد بار آیا ہے۔

دنیا میں اگر کوئی عمل ایسا ہو سکتا ہے جس کا قلیل بھی محبوب ہو اور کثیر بھی۔ اس میں برائی سے روکنے کی صلاحیت بھی پائی جاتی ہو اور وہ قرب الہی کا وسیلہ بھی بن سکتا ہو اس کے ذریعے فرض بندگی بھی ادا ہو جائے اور شکر منعم کا فرض بھی ادا ہو جائے تو وہ نماز ہی ہے۔

نماز عبد اور معبود کے درمیان ایک رشتہ ہے ایک تعلق ہے ایک کڑی ہے جس کو ادا کر کے بندہ اپنے آپ کو تنہا محسوس نہیں کرتا۔ نماز خداوند عالم کی وہ واحد عبادت ہے جس میں خدا نے پوری کائنات کا دستور انسانیت پوشیدہ رکھا ہے، نماز انسان کو غرور و تکبر سے دوری، عاجزی، اور انکساری کے ساتھ اپنے نفس کو قابو میں رکھنا اور اپنی خاک کی خلقت پر غور و فکر کرنا سکھاتی ہے۔

نماز وہ نور ہے جس کی روشنی میں بندہ صراط مستقیم سے گزر سکتا ہے۔ اگر انسان معرفت و طہارت کے ساتھ نماز کو ادا کرتا ہے تو اللہ اس کو اپنے نور کے دسترخوان سے رزق عطا کرتا ہے۔

اگر ہم غور کریں تو دیکھتے ہیں کہ ہمارے معاشرے میں عورت یا تو صرف قدیم رسم و رواج کی قیدی ہے یا پھر اگر پڑھ لکھ کر ترقی کر لے تو پھر خود تو خود آنے والی نسلوں کو بھی صرف دنیاوی معاملات میں الجھانے لگ جاتی ہے اور عموماً عبادت کی طرف وہ دلچسپی نہیں لیتی جو وہ دنیاوی تعلیم و تربیت میں لیتی ہے۔ اس میں کوئی شک نہیں کہ کسی بھی عورت کے لیے ہر وقت جائے نماز پر بیٹھنا ممکن نہیں کیونکہ اس کے اوپر بہت سارے حقوق و فرائض لاگو ہوتے ہیں مگر جو ایک دلچسپی نظر آتی چاہیے وہ اب زیادہ نظر نہیں آتی۔ حالانکہ ہم سب جانتے ہیں کہ بچے کی پہلی درس گاہ ماں کی گود ہی ہوتی ہے۔

یعنی قابل تحسین ہیں وہ خواتین جو اس ”دنیاوی عہد“ میں بھی نہ صرف نماز روزہ کی پابند ہوتی ہیں بلکہ اپنے بچوں کو بھی اسکی تربیت دیتی ہیں۔

معبود برحق نے فرمایا ”بے شک نماز بدکاریوں اور نماز ممنوع باتوں سے روکتی ہے۔“

اگر انسان توجہ اور عقل سے کام لے تو کبھی بھول کر بھی نماز ترک نہ

کرے۔ اس لئے کہ برائیاں اور بد اخلاقیوں بیکرا انسانیت کی وہ خوفناک بیماریاں ہیں جو انسان کو دنیا میں ذلیل بناتی ہیں اور آخرت میں نجات سے محروم۔ اب دیکھنا یہ ہے کہ نماز برائیوں سے کس طرح روکتی ہے؟

(اول):۔ جب نمازی پانچ وقت بارگاہ ایزدی میں ہر روز حاضر ہوتا ہے تو اسے گنہگار بن کر بارگاہ ایزدی میں جاتے ہوئے شرم آنے لگتی ہے۔ جو لوگ بڑے لوگوں کے مقرب خاص ہوتے ہیں وہ بڑی احتیاط سے اپنی زندگی بسر کرتے ہیں اور اس خوف میں اپنے کردار پر کوئی بد نما دھبہ نہیں آنے دیتے کہ اگر ہمارے ان بڑوں کو خبر ہوگی تو مورد عتاب ہوں گے اور ان کی محفل سے نکال دیئے جائیں گے پس انسان کو بھی یہ خیال ضرور آنا چاہئے کہ وہ گناہگار بن کر کس منہ سے اپنے معبود کی بارگاہ میں حاضر ہوگا۔

(دوم):۔ جو لوگ باقاعدہ نماز پڑھتے ہیں خدا کی توفیق ان کے ساتھ ہوتی ہے اور اس بناء پر وہ بد اعمالی سے بچے رہتے ہیں۔

(سوم) جو لوگ نماز پڑھتے ہیں انہیں استغفار کرنے اور اپنے گناہوں سے توبہ کرنے کے بہت سے موقع ملتے ہیں اور توبہ کے بعد انہیں بار بار گناہ کرنے سے شرم آنے لگتی ہے اور یہ شرم انہیں برے کاموں سے روک دیتی ہے۔

(چہارم):۔ جو لوگ نماز می ہوتے ہیں دوسروں کو ان کے نیک ہونے کا یقین ہوتا ہے وہ ان کی عزت کرنے لگتے ہیں اسی اعتماد کو برقرار رکھنے کے لئے وہ گناہوں سے باز رہتے ہیں۔

(پانچویں):۔ جب نمازی پانچ وقت خدا سے صراط مستقیم پر رہنے کی دعا کرتا ہے تو اللہ اس کی دعا قبول کرتا ہے اور اس کے دل سے کثافت کو دور کر کے نور ایمان کو اس میں جگہ دیتا ہے۔ کہتے ہیں کہ جس کو نماز نے پرہیز گار نہیں بنایا اس کو دوسری عبادتیں کیا بنائیں گی کیونکہ نماز روزانہ کا عمل ہے اور دیگر عبادتیں وقتی ہیں اگر خوش نصیبی سے موقع مل گیا تو انسان بجالاتا ہے ورنہ محروم ہو جاتا ہے۔ مثلاً روزے ماہ رمضان میں آتے ہیں اور یہ ایسی عبادت ہے کہ سال میں صرف ایک بار بجالاتا ہے اگر انسان بیمار نہ ہو سفر میں نہ ہو، مرض پیدا ہونے کا اندیشہ ہو تب تو گناہوں کی تلافی کا کچھ سامان ہو گیا ورنہ اس سعادت سے محروم رہے گا۔ اگر سال بھر زندہ رہے تو اس سعادت کا موقع مل گیا ورنہ ختم۔

اسی طرح حج ہے اگر گزارا نہ پاس نہیں اگر صحت سفر کی اجازت نہیں دیتی

اور پھر یہ کہ واجب حج عمرہ میں صرف ایک بار ہی ہے اس کے بعد خوش نصیبی ہوگی تو چند حج اور کر لئے ورنہ یہ عبادت ختم آگرج پر گناہوں کی تلافی موقوف ہوتی تو بہت کم لوگوں کو اس سعادت کا موقع ملتا اب زکوٰۃ بھی ہے یہ وہ عبادت ہے کہ ہر شخص بجالاتا نہیں سکتا جو دولت مند ہوں اور شرائط زکوٰۃ بھی پورے ہوتے ہوں وہی اس کے ذریعے سے ثواب حاصل کر سکتے ہیں غریبوں سے اس عبادت کا تعلق نہیں۔

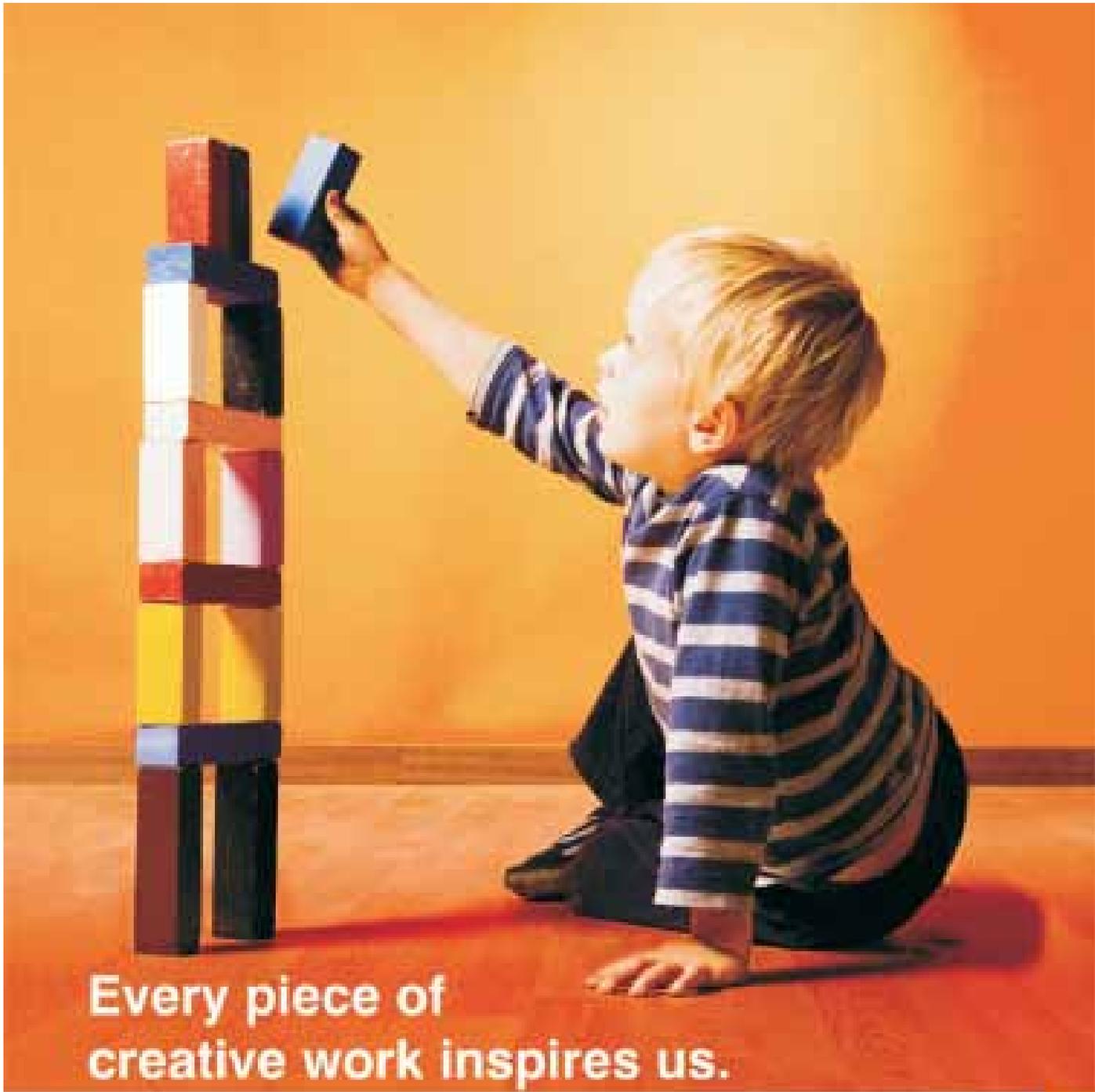
الغرض نماز کے علاوہ جتنی عبادتیں ہیں وہ سب کے حصے میں نہیں آ سکتیں البتہ نماز ایک ایسی عبادت ہے کہ جسے امیر، غریب، آزاد، غلام، سفری، حضری، بیمار اور تندرست سب بجالاتا ہے بغیر کسی زحمت اور تکلیف کے بغیر کسی خرچ کے اگر ایک وقت کی تقاضا ہو جاتی ہے تو تھوڑی دیر بعد دوسری نماز کا وقت آ جاتا ہے اور اس طرح ایک آدمی کو بار بار گناہوں سے توبہ کرنے اور اپنے معبود سے استغفار کا موقع مل جاتا ہے۔

نماز کی قبولیت کی سب سے پہلی شرط خلوص ہے اس میں دکھاوے کا کوئی عمل مقبول نہیں ہوتا۔ ایسی ساری نمازیں بے کار ہو جاتی ہیں۔ بہت سخت سے سخت ریاضت کرنے والے جہنم کی آگ تا ہیں گے۔

وہ انسان جو نماز کو ترک کرتا ہے اور اپنے معبود سے نہیں ڈرتا اس سے زیادہ بد نصیبی اور کیا ہوگی کہ اس کا خالق اس کا معبود دن میں پانچ مرتبہ اسے بلاتا ہے اپنی حضور کی کاشف عطا کرتا ہے اور چاہتا ہے کہ میرا بندہ میرے حضور میں آ کر اپنے گناہوں کی معافی مانگے مجھ سے اپنی آرزوئیں بیان کرے تاکہ میں اس کی دعائیں قبول کروں انفسوں اس کی رحمت بخشش کے لئے بلا رہی ہے اور بندہ ایسا کہ اس کے سامنے جانے کا نام نہیں لیتا اس کی بارگاہ میں ایک سجدہ کرنے کا روادار نہیں۔

بہ نیت فردائی نماز ادا کرنے کے باجماعت پڑھنے کا ثواب اسی لئے زیادہ ہے کہ جب مسجد میں مؤمنین ایک دوسرے سے ملتے ہیں تو ایک دوسرے کے حال سے باخبر ہوتے ہیں اگر کوئی مشکل پیش آ جاتی ہے تو برادران ایمانی سے مدد خواہ ہوتا ہے اور سب سے بڑی بات یہ ہے کہ جماعت میں اگر دس متقی ہوں اور دو چار گنہگار تو اللہ ان کے ساتھ گنہگاروں کی دعا بھی قبول کر لیتا ہے۔

اللہ تعالیٰ ہم سب کو خالص عبادت ادا کرنے کی توفیق عطا کرے۔ (آمین)

Every piece of creative work inspires us.

- 3 decades of legacy
- 30,000 homes developed
- Global presence in 90 countries

Since 3 decades, Memon have established an enviable reputation for commitment and maximising investor returns. Our unique properties in Dubai offer an unparalleled investment opportunity to earn significant returns on your investment. Whether you choose to invest as an individual or as a syndicate, these properties from Memon Investments are certain to help you fulfil your aspirations. Invest in Memon as we are changing the landscape of Dubai by redefining development.

www.memon.ae

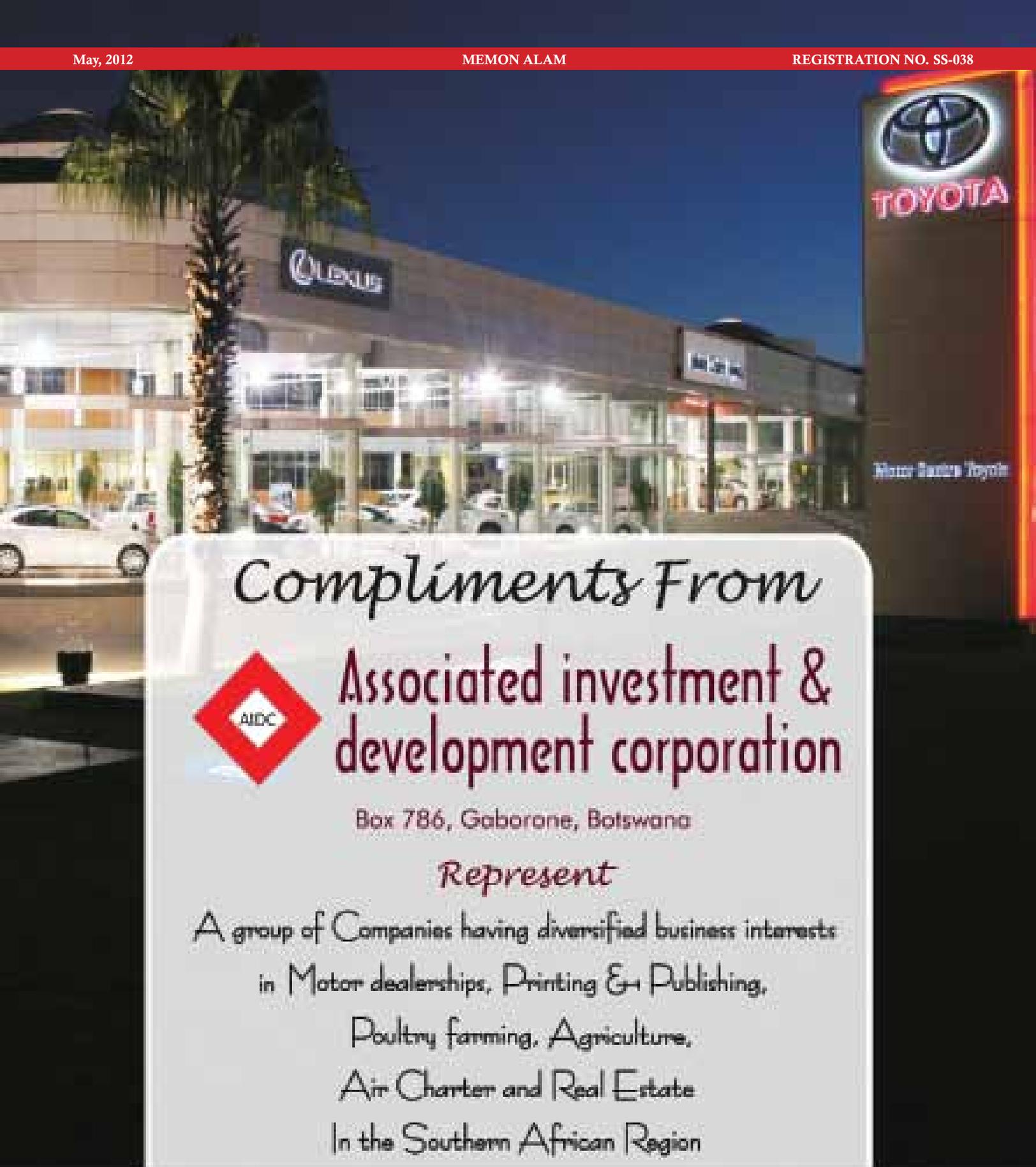

Building Development

Memon Investments LLC

Toll Free
800 MEMON(63586)

5C, Hamarain Centre, P.O. Box 41080, Dubai, UAE. Tel: +971 4 268 8171, Fax: +971 4 262 8455

Compliments From

Associated investment & development corporation

Box 786, Gaborone, Botswana

Represent

A group of Companies having diversified business interests
in Motor dealerships, Printing & Publishing,
Poultry farming, Agriculture,
Air Charter and Real Estate
In the Southern African Region

Directors: Abdul Satar Dada, Yusuf Dada